

Yleisradion hallinto-
neuvoston kertomus
eduskunnalle yhtiön
toiminnasta vuonna

2020

Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti yhtiön
hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen
Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.

Yle – korona-aikana vieläkin tärkeämpi

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Vuoden 2020 kertomus käsittelee hyvin poikkeuksellista ajanjaksoa. Korona hallitsi lähes koko vuotta ja pakotti myös Ylen muuttamaan toimintaansa poikkeuksellisen tilanteen mukaan. Koronaan liittyvät uutiset, valtioneuvoston viralliset tiedotustilaisuudet ja koronauutisartikkeli tavoittivat miljoonia suomalaisia.

Ylen merkitys korostui myös mielenkiintoisten sisältöjen tuojana ihmisten arkeen, kun monet olivat koronan vuoksi eristäytyneinä joko sairastuneina, altistuneina tai riskiryhmään kuuluvina. Poikkeuksellisenä aikana jopa television katsojaluvut nousivat merkittävästi.

Korona-aika on ajanut vaikeuksiin kaikki eri tavoin tapahtumista elävät ihmiset. Yle yritti osaltaan helpottaa musiikintekijöiden asemaa soittamalla enemmän kotimaista musiikkia ja luomalla virtuaalisia tapahtumia, kuten *Yle Olohuone* -konseptin. Kansainvälisten urheilutapahtumien pitkälti siirtyessä

seuraavalle vuodelle Yle näytti enemmän kotimaista urheilua. Yle toi myös ohjatut jumppahetket kotiin.

Ylen henkilökunnalle korona-aika on ollut hyvin poikkeuksellista. Etätöihin on siirrytty mahdollisuuksien mukaan, ja työntekijöitä on jaettu erilaisiin ryhmiin, jotta avainhenkilöt eivät sairastuisi tai altistuisi samaan aikaan. Tässä onnistuttiin hyvin ja laadukas toiminta kyettiin turvaamaan läpi koko poikkeuksellisen vuoden. Tästä iso kiitos henkilökunnalle.

Vuosi 2020 oli haasteellinen medialle. Kaupallisen median mainostulot ovat vähentyneet ja taloudellinen asema on siten vaikeutunut. Parasta aikaa käydään Australian johdolla taistelua siitä, miten median tuloja jatkossa jaetaan kotimaisen mediayhtiöiden ja globaalien alustojen, kuten Googlen ja Facebookin, kesken. Tämä keskustelu on käynnissä myös Euroopassa. Kyse on isosta asiasta, koska se pitkälti määrittelee kansallisen kau-

pallisen median toimintaedellytykset 2020-luvulla ja vaikuttaa siten välillisesti myös Ylen toimintaympäristöön.

Yle on kansalaisten silmissä Suomen luotettavin ja seuratuin media. Vuoden lopulla eduskuntaan annettiin esitys Yle-lain muuttamisesta. Medialiiton komissioon tekemän kantelun pohjalta liikkeelle lähtenyt prosessi on johtamassa lakimuutokseen, jossa Ylen toiminta rajautuu entistä enemmän ääni- ja kuvamateriaalin ja niihin liittyvän tekstimuotoisen sisällön välittämiseen. Tästä ovat tärkeänä poikkeuksena esimerkiksi nopeat uutistilanteet.

Yle-lain muutosehdotus on saanut kahdensuuntaisen vastaanoton. Kaupallinen media uskoo Ylen tekstimuotoisen sisällön vähentämisen lisäävän maksullisten uutispalvelujen käyttöä ja digisubskription tilauksia. Osa kansalaisista puolestaan pelkää tiedonsaantinsa kaventumista. Kevään 2021 aikana eduskunta hyväksynee lakimuutoksen yksityiskohtineen. Sen pohjalta hallintoneuvosto tulee määrittämään uuden lain mukaiset toimintaohjeet.

Korona-aikana sosiaalisella medialla on ollut oma roolinsa. Tällä ei ole ollut pelkästään positiivisia vaikutuksia, vaan se

on johtanut myös vastakkainasettelun kärjistymiseen, kuten kansainväliset esimerkit ovat osoittaneet.

Myös Suomessa on tarvetta kohottaa suomalaisen keskustelukulttuurin tasoa ja innostaa ihmisiä toisia kunnioittavaan, erilaisia näkemyksiä arvostavaan keskusteluun. Yle lanseerasi viisivuotisen *Hyvin sanottu – Bra Sagt* -hankkeen, jolla pyritään vahvistamaan suomalaisen keskustelukulttuurin parhaita puolia ja luomaan turvallisia keskusteluympäristöjä. Tässä tärkeässä hankkeessa Ylellä on kymmeniä kumppaneita kansalaisjärjestöistä valtiojohtoon.

Yle tavoittaa viikoittain 96 prosenttia suomalaisista ja yhtiötä arvostetaan. Valtaosalle suomalaisista Yle on siten tärkeä osa elämää. Ylen merkitys on edelleen korostunut kriisiaikana. Korona-aikana Yle on osoittanut olevansa vieläkin tärkeämpi.

Helsingissä 13.4.2021 Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston puolesta.

Arto Satonen
puheenjohtaja

Tiivistelmä

Vuosi 2020 oli Ylelle sekä menestykselliseksi että poikkeukselliseksi. Yhtiö onnistui hyvin strategisissa tavoitteissaan ja yleisösuhte vahvistui. Suomalaisista 96 prosenttia käytti vähintään yhtä Ylen palvelua viikoittain.

Koronapandemian alettua suomalaiset hakeutuivat lisääntyvässä määrin Ylen sisältöjen pariin. Tämä näkyi sekä Ylen lineaarisilla radio- ja televisiokanavilla että Yle Arenassa ja muissa verkkopalveluissa.

Yle Radio Suomi oli edelleen Suomen kuunnelluin radiokanava ja Yle TV1 katsotuin televisiokanava Suomessa. Yle tavoitti verkkopalveluillaan vuonna 2020 kolme neljästä yli 15-vuotiaasta viikoittain, mikä oli selvästi enemmän kuin edellisvuonna. Erityisesti kasvua kertyi strategisesti tärkeässä alle 45-vuotiaiden ryhmässä.

Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi Ylen toimintaan maaliskuusta 2020 alkaen. Yhtiö reagoi tilanteeseen nopeasti ja teki tarvittavia muutoksia sekä ohjelmistossa että muussa toiminnassa.

Ylen hyvä digitaalinen valmius varmisti toiminnan sujuvan jatkumisen poikkeus-tilanteessa ja henkilöstön joustavan siirtymisen pääosin etätyöskentelyyn. Huoltovarmuuden kannalta tärkeät toiminnot sujuivat normaalisti.

Yle täydensi tarjontaansa ja teki uudestaanjärjestelyjä sekä perinteisillä radio- ja televisiokanavilla että mobiili- ja verkkopalveluissa, kuten Yle Arenassa. Toimintapiteissä huomioitiin yleisöjen muuttuneet

tarpeet, suurten urheilu- ja kulttuuritapahtumien peruuntuminen sekä kotimaisen luovan alan tilanne.

Uutis- ja ajankohtaistoiminnassa kaikkien Pasilan toimitusten työ organisoitiin koronaviruspandemian vuoksi uudelleen. Suurin osa toimittajista siirtyi etätöihin. Kaikissa toimituksissa otettiin käyttöön tiukat suojatoimet uutistoiminnan turvaamiseksi.

Koronapandemian alettua ja Suomen siirryttyä poikkeusoloihin Yle välitti valtioneuvoston ja viranomaisten tiedotustilaisuudet suorina lähetyksinä ja tarjosi lähetyssignaalin myös muiden tiedotusvälineiden käyttöön. Lisäksi Yle käynnisti uutisten erikoislähetykset televisiossa, radiossa ja Yle Arenan kautta. Suoria uutislähetyksiä tehtiin vuoden aikana yhteensä 700, yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna.

Digitaalisia keinoja hyödyntäen Yle kehitti uusia ohjelmaformaatteja, jotka mahdollistivat yhteisöllisiä virtuaalisia tapahtumia ja loivat samalla työtilaisuuksia luovan alan tekijöille – yhteistyössä kulttuurialan, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.

Peruuntuneiden ohjelmistojen tilalle Yle lanseerasi keväällä lyhyellä varoitusajalla muun muassa *Yle Olohuone* -konseptin, joka tarjosi tv:ssä musiikkia, viihdettä ja kulttuurista virtuaalisesti yli 70 kotimaisen artistin voimin. Vastatakseen musiikintekijöiden ahdinkoon Yle myös kasvatti kotimaisen musiikin osuutta radiokanavilla merkittävästi.

Yle tarjosi koronapandemian oloissa

monipuolisen kirjon asia- ja kulttuurisisältöjä, draamaa, oppimista tukevia kokonaisuuksia sekä erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja sisältöjä julkisen palvelun tehtävän mukaisesti. Vuonna 2020 suunnittelussa huomioitiin erityisesti koronapandemian vaikutukset eri-ikäisten suomalaisten arkeen. Yle julkaisi sisältöjä muun muassa etäopetuksen, arkiliikunnan ja arjessa jaksamisen tueksi.

Vuoden suurimpiin satsauksiin kuuluivat isot juhlatapahtumat, jotka vaativat Yleltä merkittäviä sisällöllisiä ja teknisiä muutoksia koronarajoitusten vuoksi. Tällaisia tuotantoja olivat muun muassa uudenlainen itsenäisyyspäivän *Linnan juhlat* -kokonaisuus, joka osallisti laajasti suomalaisia sekä joulun ja uuden vuoden tapahtumat.

Urheilussa Yle onnistui hankkimaan useita merkittäviä sopimuksia tuleville vuosille. Yle ja MTV Oy hankkivat ensimmäistä kertaa yhteistyössä oikeudet jalkapallon miesten MM-kisoihin 2026.

Saavutettavuus liitettiin entistä kiinteämmin osaksi Ylen sisältöjen ja palvelujen suunnittelua. Vuonna 2020 Yle teki lisäpanostuksia erityis- ja vähemmistöryhmien palveluihin, kuten suoratekstiin, viittomakielen tulkkaukseen sekä kuvailutulkkaukseen.

Yhtiö kasvatti edelleen sisältöjen tarjontaa Yle Arenassa, joka säilytti kovelevassa kilpailussa asemansa Suomen käytetyimpänä suoratoistopalveluna ja valittiin jälleen arvostetuimmaksi verkkobrändiksi. Kehityskohteina olivat myös audion uudet muodot, kuten podcastit.

HD-siirtymän kannalta merkittävä etappi toteutui kesäkuussa 2020, kun Ylen televisiokanavien teräväpiirtolähetysten näkyvyys antenniverkossa laajeni kattamaan koko Suomen.

Suomalaisten arvostus Ylen julkista palvelua kohtaan vahvistui, ja luottamus yhtiötä kohtaan säilyi korkealla tasolla. Tämä käy ilmi vuosittain tehtävistä yleisötutkimuksista. Kokonaisuutena Yle on onnistunut julkisen palvelun tehtävässään suomalaisten mielestä hyvin.

Hallintoneuvosto hyväksyi keväällä 2020 Ylen uuden strategian, joka painottaa Ylen julkisen palvelun yhteiskunnallista arvoa ja merkityksellisyyttä erilaisten suomalaisten arjessa. Yle siirtää painopistettä digitaaliseen julkaisemiseen kehittäen samalla perinteisiä kanaviaan. Strategian mukaisesti lisäpanostuksia kohdistetaan muun muassa lasten ja nuorten palveluihin.

Yle on lisännyt suunnitelmallisesti sisältöhankintoja yhtiön ulkopuolelta ja käynnistänyt yhteistyöhankkeita kotimaisten mediatyhtiöiden kanssa parlamentaarisen työryhmän ja Yle-lain linjausten mukaisesti. Yhtiön talous pysyi toiminnallisesti poikkeuksellisena vuonna vakaana.

Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamista käsitellään luvuissa 1–4 ja yhtiön toiminnan kehittämistä, henkilöstöä ja taloutta luvuissa 5–6.

Sisällys

1. YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA	10
1.1 Ylen tehtävä	
1.2 Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet	
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA	14
2.1 Viestintäpolitiikka ja viestinnän sääntely	
2.2 Mediamarkkinoiden kehitys	
2.3 Mediankäytön kehitys	
2.4 Mediateknologian kehitys	
2.5 Eurooppalaisten yleisradioyhtiöiden kehityslinjoja	
3. YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT	22
3.1 Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa	
3.2 Ylen tarjonta sisältökokonaisuuksittain	
3.3 Saamenkieliset palvelut	
3.4 Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille	
3.5 Hartausohjelmat	
3.6 Ulkomaille suunnattu tarjonta	
3.7 Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen	
4. YLEN ARVO SUOMALAISILLE	50
4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä	
4.2 Ylen yleisösuhte televisiossa, radiossa ja verkossa	
4.3 Palautteen seuranta ja vuorovaikutus sidosryhmien kanssa	

5. YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

60

- 5.1 Toiminnan kehittäminen
- 5.2 Kumppanuudet ja yhteistyö muun median kanssa
- 5.3 Yhteiskuntavastuu Ylen toiminnassa
- 5.4 Riippumattomuus ja toimintaperiaatteet
- 5.5 Henkilöstön kehittäminen

6. YLEN RAHOITUS, KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO

68

- 6.1 Ylen rahoitus ja tulot
- 6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
- 6.3 Kustannukset sisältökokonaisuuksittain
- 6.4 Ylen hallinto ja organisaatio

LIITTEET

74

- Saamelaiskäräjien lausunto

YLEISRADION TEHTÄVÄ

*Laki Yleisradio Oy:sta,
7 §, Julkinen palvelu*

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti.

JULKISEN PALVELUN OHJELMATOIMINNAN TULEE ERITYISESTI:

- 1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;
- 2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;
- 3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 4) kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvien osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä;
- 5) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;
- 7) välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

7 a §, Yhteistyö

Yhtiön on toiminnallaan edistettävä sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

- ▶ **Ylen strategia uudistui vuoden aikana.**
- ▶ **Yle panostaa moniäänisyyteen, vuorovaikutukseen ja hyvään henkilökohtaiseen palveluun.**
- ▶ **Yle jatkaa digitaalisia uudistuksia toiminnassaan.**

1.1 YLEN TEHTÄVÄ

Yleisradio Oy (Yle) on julkisen palvelun yleisradioyhtiö, jonka tehtävä perustuu yleisradiolakiin (1993/1380). Julkisen palvelun tehtävät, joita tämä hallintoneuvoston kertomus koskee, on määritelty yleisradiolain 7 §:ssä.

Ylen tulee tarjota monipuolinen ja kattava julkisen palvelun ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Yhtiön tehtävänä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa ja sananvapautta, sivistystä ja oppimista, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet. Ylellä on myös erityistehtäviä viestinnän turvaamiseksi poikkeusoloissa.

Yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta, jotta tarjonta heijastaa monipuolisesti ja luotettavasti yhteiskunnassa vallitsevia erilaisia mielipiteitä ja arvostuksia.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perusteet on määritelty Amsterdamin sopimuksen liitepöytäkirjassa (1997), joka on osa EU:n perussopimusta, sekä EU-komission tiedonannossa yleisradiotoiminnan julkisesta rahoituksesta (2009). Amsterdamin pöytäkirjan mukaan julkinen yleisradiotoiminta liittyy suoraan kunkin yhteiskunnan demokraattisiin, yhteiskun-

nallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin samoin kuin tarpeeseen turvata viestinnän moniarvoisuus.

Vuoden 2020 aikana valmisteltiin yleisradiolain 7 §:n muuttamista siten, että Ylen tehtävissä määritellään teksti- ja audiovisuaalisten sisältöjen julkaisusta. Hallitus jätti joulukuussa tätä koskevan lakiesityksen, jota sisältöä käsitellään tarkemmin luvussa 2.1.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Yle on onnistunut säilyttämään vahvan yleisösuhteen, ja luottamus yhtiötä kohtaan on korkealla. Yle tavoittaa radion, television ja verkon kautta valtaosan suomalaisista, mikä kertoo julkisen palvelun arvostuksesta kansalaisten keskuudessa ja yhtiön kyvystä vastata toimintaympäristön muutoksiin. Tämä korostui vuonna 2020 koronapandemian aikana, jolloin yhtiö vastasi poikkeustilanteessa julkisen palvelun tarjontaa uudistamalla yhteiskunnan ja yleisöjen muuttuneisiin tarpeisiin.

Toiminnallisista haasteista huolimatta Yle jatkoi panostuksia sisältöjen ja palvelujen kehitykseen, uuteen teknologiaan ja toimintatapojen uudistamiseen aiemmin hyväksytyin strategian mukaisesti.

1.1

1.2

Samalla yhtiössä valmisteltiin uutta strategiaa, jonka hallintoneuvosto hyväksyi toukokuussa 2020. Strategiatyön yhteydessä kuultiin sekä ulkoisia sidosryhmiä että henkilöstöä.

Ylen tavoitteena on vahvistaa yhteisöllisyyttä kuuntelemalla, osallistamalla ja yhdistämällä erilaisia suomalaisia, tuottaa korkeatasoisia sisältöjä ja palveluja helposti ihmisten saataville, uudistua rohkeasti ja varmistaa, että yhtiöllä on ajanmukainen osaaminen ja hyödylliset yhteistyöverkostot.

Strategian pohjalta yhtiön hallitus päättää vuosittaisista painopisteistä ja tärkeimmistä uudistushankkeista. Yhtiön sisältöjä koskevista päätöksistä vastaavat sananvapauslain nojalla nimetyt vastaavat toimittajat.

Uusi *Kaikille yhteinen, jokaiselle oma*-strategia painottaa Ylen julkisen palvelun yhteiskunnallista arvoa ja merkityksellisyyttä suomalaisten arjessa. Strategiaa ohjaavat yhtiön tarkoitus ja arvot: Yle lisää ymmärrystä ja vahvistaa suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria vastuullisesti, luotettavasti ja ihmistä arvostaen.

Uuden strategian mukaisesti Yle pyrkii vahvistamaan moniäänisyyttä ja suhdettaan erilaisiin suomalaisiin, lisäämään läsnäoloa ihmisten parissa ja luomaan uudenlaisia kumppanuuksia. Monimuotoistuvaan mediankäyttöön Yle vastaa panostamalla palveluissaan entistä parempaan henkilökohtaiseen palveluun ja käyttökokemukseen.

Yle siirtää painopistettä digitaaliseen julkaisemiseen kehittämällä samalla perinteisiä kanaviaan. Strategian mukaisesti lisäpanostuksia kohdistetaan lasten ja nuorten palveluihin, joiden kehittäminen on yhtiölle tärkeää, jotta julkisen palvelun sisällöt säilyvät kiinnostavina myös tuleville sukupolville mediankäytön muuttuessa.

Luotettavan mediaympäristön ja korkeatasoisen journalismin turvaajana Ylellä ja muulla kotimaisella medialla on erittäin tärkeä ja vastuullinen rooli. Kansalaisten tarve saada luotettavaa ja monipuolista tietoa korostuu entisestään internetissä leviävien valeuutisten ja disinformaation kaltaisten ilmiöiden vuoksi.

Ylellä on keskeinen merkitys kotimaisen kulttuurin edistäjänä ja luovan alan työllistäjänä. Yhtiö on viime vuosina lisännyt hankintoja kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä sekä kehittänyt yhteistyömuotoja kaupallisen median kanssa parlamentaarisen työryhmän ja yleisradiolain mukaisesti. Poikkeuksellisen koronavuoden aikana Yle toteutti useita kulttuurialaa tukevia hankkeita sekä kehitti yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa.

Hallintoneuvosto käsitteli yleisradiolaissa määriteltyjen Ylen erityistehtävien toteutumista säännöllisesti vuonna 2020 ja sai yhtiön johdolta katsauksen toimista koronapandemian aikana sekä strategisten tavoitteiden toteutumisesta suunta- viivojen mukaisesti.

Ylen tarkoitus

Lisäämme ymmärrystä toisistamme ja maailmasta, vahvistamme suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria.

Ylen arvot

Olemme luotettavia ja vastuullisia – toteutamme tehtäväämme riippumattomasti.
Innostamme luovuuteen – annamme rohkeasti tilaa uusille ideoille.
Arvostamme ihmistä – yhdessä saamme aikaiseksi parempaa.

Ylen suunta

Kohti julkisen palvelun median seuraavaa sataa vuotta: uudistuva Yleisradio on kaikille yhteinen ja jokaiselle oma – suomalaisen yhteiskunnan parhaaksi.

Toimintaympäristön muutoksia

2

- ▶ **Ylen tekstimuotoisia sisältöjä koskeva lakiesitys eteni eduskuntaan.**
- ▶ **Mediakäyttö monimuotoistuu. Globaali kilpailu haastaa kotimaisia mediayhtiöitä.**
- ▶ **Koronapandemia vauhditti digitaalisten palvelujen läpimurtoa.**

2.1 VIESTINTÄPOLITIikka JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

Vuoden aikana liikenne- ja viestintäministeriö valmisteli muutoksia yleisradio-lain 7 §:ään koskien Ylen julkisen palvelun tehtävää ja tekstimuotoisia sisältöjä. Hallitus antoi 17.12.2020 eduskunnalle esityksen Yle-lain 7 §:n muuttamisesta (HE 250/2020 vp) siten, että siinä määritellään, missä määrin Yle voi julkaista tekstisisältöjä verkossa.

Esityksen mukaan Ylen sisältöpalvelujen pääpainon tulee jatkossa olla liikuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa. Tekstimuotoisen sisällön tulee tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta liittyä yhtiön liikuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun. Poikkeuksia ovat STT:n tai vastaavan kansallisen uutistoimiston lyhyet uutissisällöt, nopeisiin uutistilanteeseen liittyvät tekstimuotoiset sisällöt, viranomaistiedotteet ja poikkeusoloihin varautuminen sekä vähemmistökieliset, kulttuuriin ja oppimiseen liittyvät tekstimuotoiset sisällöt.

☑ **Nenäpäivä 2020 tempausi jälleen maailman lasten hyväksi näyttävällä show'lla. Kaikissa Ylen tuotannoissa huomioitiin koronaturvallisuus.**

Kuva: Sanna Hautamäki / Yle

Lakimuutoksen taustalla on kaupallisia mediayrityksiä edustavan Medialiiton vuonna 2017 tekemä kantelu, jossa Medialiitto pyysi EU-komissiota tutki-maan, onko Ylen tekstimuotoisiin sisältöihin saama julkinen rahoitus EU-säännöissä kiellettyä valtiontukea. Lakiesitys perustuu EU-komission ja Suomen hallituksen välisiin keskusteluihin. Eduskunnan odotetaan päättävän Yle-lain muutoksesta kevään 2021 aikana.

Eduskunta hyväksyi joulukuussa 2020 sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin muutoksia, jotka tulivat voimaan vuoden 2021 alussa. Lakimuutokset lisäävät Ylen saavutettavuusvelvoitetta eli kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitettujen lakisäateisten ohjelmatekstitysten määrää suorissa lähetyksissä ja Yle Areenassa. Muutokset perustuvat EU:n hyväksymiin audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan AVMS-direktiivin ja teledirektiivin muutoksiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmisti tekijänoikeuslakiin muutoksia, jotka perustuvat vuonna 2019 hyväksytyyn DSM-tekijänoikeusdirektiiviin. Direktiivi velvoittaa jäsenvaltiot säätämään muun muassa alustayhtiöiden (esimerkiksi Google, Facebook) vastuusta koskien tekijänoikeudella suojatun materiaalin käyttöä niiden verkkopalveluissa. Valtioneuvoston odotetaan vuoden 2021 alkupuoliskolla

2.1

2.2

antavan eduskunnalle esityksen tekijänoikeuslain muuttamisesta.

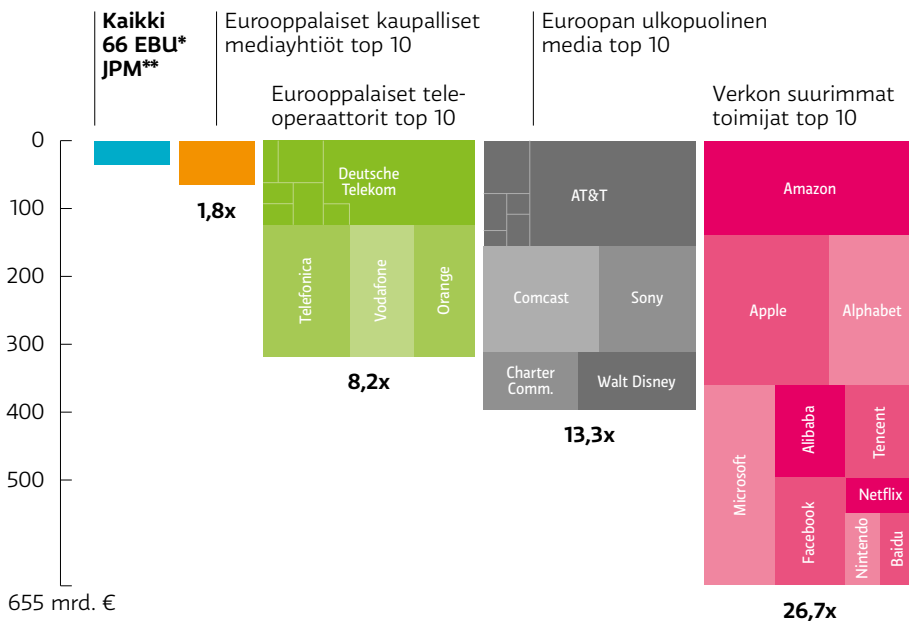
EU-lainsäätäjät käsittelivät useita EU-komission lainsäädäntöehdotuksia, joilla voi toteutuessaan olla suoria tai välillisiä vaikutuksia Ylen toimintaan. Sähköisen viestinnän tietosuojali ePrivacy-asetus voi vaikuttaa Ylen mahdollisuuksiin personoida internet-sisältöjä ja mitata käyttäjämääriä evästeiden avulla. Komissio julkisti joulukuussa 2020 kaksi isoa asetusehdotusta, Digital Services Act (DSA) ja Digital Markets Act (DMA), joilla EU pyrkii tiukentamaan etenkin isoja globaaleja alustayhtiöitä koskevaa sääntelyä Euroopan sisämarkkinoilla.

2.2 MEDIAMARKKINOIDEN KEHITYS

Mediamarkkinoilla kilpailu yleisöistä, mainostajista ja sisällöistä on kiristynyt entisestään. Kansainväliset suoratoistopalvelut kasvattivat koronapandemian aikana suosiotaan, ja markkinoille lanseerataan yhä uusia palveluita. Teleoperaattorit ovat tulleet aiempaa vahvemmin sisällöntuotannon kentälle yritysostoin lisäten myös omaa tuotantoaan.

Amerikkalaiset ja kiinalaiset teknologiajätit pyrkivät levittäytymään yhä laajemmalle. Viranomaiset EU:ssa ja Yhdysvalloissa ovat ryhtyneet selvittämään,

Media-alan keskeisten toimijoiden liikevaihto ja vertailu julkisen palvelun yhtiöihin 2019, miljardia euroa

*) European Broadcasting Union, Euroopan yleisradiounioni, 66 jäsenyhtiötä

**) Julkisen palvelun media

Lähde: EBU pohjautuen jäsen- ja muiden yhtiöiden tilinpäätöksiin

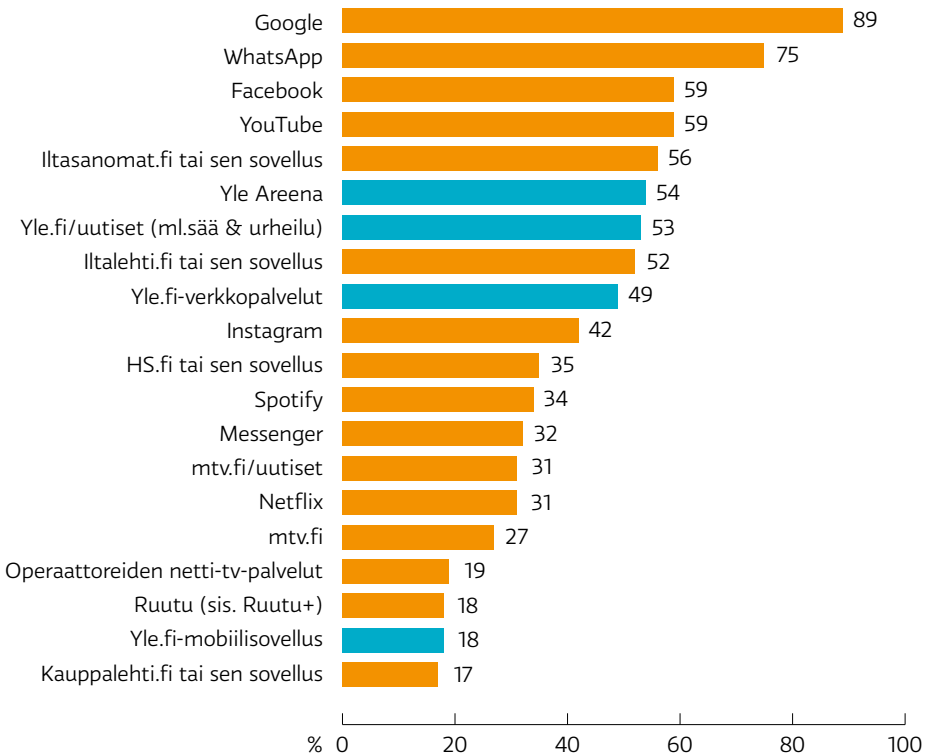
miten alustayhtiöiden hallitsevaan markkina-asemaan tulisi puuttua. Koronapandemian aikana maailman suurimmat internetyhtiöt, kuten Google, Facebook ja Amazon kasvattivat edelleen liikevaihtoaan. Niiden hallussa on yhä suurempi osa myös Suomen verkkomainonnasta, yli 60 prosenttia.

Kotimaassa paikallisten ja alueellisten medioiden omistus on jatkanut keskittymistään, kun mediayritykset yhdistävät voimiaan vastatakseen kilpailuun ja selvittääkseen digitalisoitumisen vaatimista panostuksista. Suuret mediatalot ovat siirtäneet painopistettään lehdistäliiketoiminnasta uusille alueille, kuten

online-kauppapaikkojen, oppimisen, musiikin ja viihteen pariin.

Koronapandemian seurauksena mediamainonta väheni keväällä jyrkästi, mikä osaltaan johti irtisanomisiin, lomautuksiin ja jopa joidenkin erikoislehtien lopettamiin. Vuonna 2020 mediamainonnan kokonaismäärä Suomessa laski 11 prosenttia, runsaaseen 1,12 miljardiin euroon. Painetussa mediassa mainonta väheni noin 25 prosenttia, radiossa 20 prosenttia ja televisiossa 9 prosenttia. Ainoastaan verkkomainonta kasvoi hieman. Loppuvuotta kohden tilanne koheni kokonaisuudessaan lähelle edellisvuoden tasoa.

Verkkopalvelujen viikkotavoitavuus syksyllä 2020

Lähde: KMK-tutkimus syksy 2020, Taloustutkimus / Asiakkuus, Yle

Vuodesta 2020 odotettiin suurta urheiluvuotta, mikä olisi näkynyt myös medioiden tarjonnassa, mutta koronapandemia siirsi urheilutapahtumia tulevaisuuteen. Vielä on mahdotonta arvioida, miten pysyviä pandemian mukanaan tuomat muutokset mediamarkkinassa ovat.

2.3 2.3 MEDIAN KÄYTÖN KEHITYS

Maailmanlaajuinen pandemia lisäsi mediankäyttöä ja ihmisten tiedon tarvetta merkittävästi. Keväällä 2020 kriisin alkaessa uutisten kuluttamisessa nähtiin piikki, joka tasaantui hieman kesällä, mutta uutisia seurattiin syksylläkin selvästi edellisvuotta enemmän. Vahvaa kasvua oli muissakin genreissä, erityisesti draamassa, kun korona muutti ihmisten ajankäyttöä ja lisäsi kotona vietettyä aikaa.

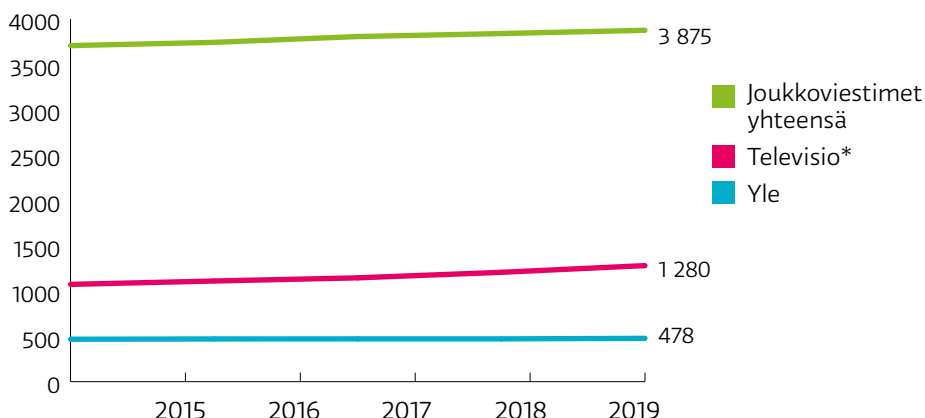
Mediasisältöjä ja muita ihmisten ajasta kilpailevia palveluja on tarjolla enemmän kuin koskaan. Valinnanvaraa

on valtavasti, ja periaatteessa jokainen voi kuluttaa sisältöjä juuri sillä laitteella ja juuri silloin, kun itse haluaa. Kun käyttö jakaantuu perinteisiin, uusiin digitaalisiin ja sosiaalisiin medioihin, ihmisiä yhteen kokoavia medioita on yhä vähemmän.

Perinteisen lineaarisen television ja radion asema on yhä vahva, mutta katselu- ja kuuntelutrendi on viime vuosina ollut laskeva. Digitaaliset tavat käyttää sisältöjä ovat yleistyneet nuorten lisäksi yhä laajemmin myös vanhemmissa ikäryhmissä.

Suomalaiset katsoivat televisiota vuonna 2020 kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin eli 2 tuntia ja 47 minuuttia päivässä (2019: 2 tuntia 42 minuuttia). Radion kuuntelu väheni noin neljä prosenttia. Tätä selittää osin työmatkaliikenteen vähentyminen koronan vuoksi, radion kotikuuntelu lisääntyi. Radiota kuunneltiin päivittäin keskimäärin 2 tuntia 34 minuuttia (2019: 2 tuntia 40 minuuttia). Ylen kanavien osuus kaikesta radion kuuntelusta oli 51,2 prosenttia. FM-radion rinnalle on tullut myös

Joukkoviestintämarkkinoiden arvo Suomessa, miljoonaa euroa

*sisältää myös koko Ylen (tv, radio, verkkopalvelut)
Lähde: Tilastokeskus, Yle

uudenlaisia audiopalveluita, kuten podcasteja ja äänikirjoja, jotka ovat kasvattaneet suosiotaan.

Valeutusten, disinformaation ja syväväärennettyjen videoiden kaltaiset ilmiöt ovat yleistyneet, ja ne horjuttavat luottamusta instituutioihin ja perinteiseen mediaan. Pohjoismaissa ja Suomessa luottamus perinteiseen mediaan on edelleen erittäin suurta, ja suomalaiset luottavat uutismediaan eniten maailmassa. Luottamus on kuitenkin hienoisessa laskussa, mikä noudattaa kansainvälistä trendiä jo muutaman vuoden ajalta.

2.4 MEDIATEKNOLOGIAN KEHITYS

Koronavuosi vauhditti digitaalisten palvelujen ja uuden teknologian käyttöönottoa ja kehitystä maailmanlaajuisesti. Vuosia vähäisellä käytöllä tai kokeiluasteella olleiden etätyöratkaisujen käyttö laajeni räjähdysmäisesti. Etä- ja hajautetut tuotannot yleistyivät mediateknologiaa hyödyntävien toimijoiden keskuudessa.

Kehittyvät tietoliikennetarkaisut edistävät yhteiskunnan digitalisoitumista ja varmistavat, että mediapalvelut ovat laajalti ja luotettavasti kaikkien kansalaisten saatavilla. Pandemiasta johtunut mediankäytön kasvanut kulutus asetti tietoliikenneverkkojen kapasiteetin testiin, josta ne selviytyivät hyvin.

Tietoliikenneverkoissa 5G-teknologia yleistyy vähitellen. Suomessa ensimmäiset kaupalliset 5G-mobiiliverkot ovat aloittaneet toimintansa pistemäisesti taajama-alueilla. Kuluttajille on jo tarjolla entistä laajempi valikoima 5G-teknologian päätelaitteita, kuten älypuhelimia ja tabletteja.

Verkkojen kehittyminen yhdessä pilviteknologian kanssa mahdollistaa jatkossa entistä kevyempiä ja hajautetumpia tuotantoratkaisuja, joita Ylekin on kokeillut rohkaisevin tuloksin.

Meneillään on myös median käyttöliittymien murros, joka tuo ihmisten ulottu-

ville uusia tapoja käyttää mediasisältöjä ja muita ajanviettoon ja arkeen liittyviä palveluja. Näitä ovat esimerkiksi ääniohjaus, virtuaalitekniikka (VR), lisätty todellisuus (AR) ja muut synteettisen median innovaatiot, jotka hyödyntävät tekoälyä. Tekoäly integroituu osaksi teknologisia prosesseja ja nostattaa kysymyksiä myös tekoälyn etiikasta ja algoritmien toimintamekanismeista, kuten on käynyt muun muassa globaalien alustayhtiöiden kohdalla.

2.5 EUROOPPALAISTEN YLEISRADIOYHTIÖIDEN KEHITYSLINJOJA

Koronapandemian alettua useimmissa Euroopan maissa nähtiin sama ilmiö kuin Suomessa: ihmiset hakeutuivat lisääntyvässä määrin julkisen palvelun sisältöjen pariin, mikä näkyi myös nuorten ikäryhmien keskuudessa. Myös luottamus yleisradiotoimintaan vahvistui useissa maissa.

Samanaikaisesti yleisradioyhtiöiden toimintaan kohdistuu paineita eri puolilla Eurooppaa. Keskustelua käydään niin julkisen palvelun rahoituksesta, tehtävästä kuin yleisradiotoiminnan merkityksestä yhteiskunnassa.

Osaltaan taustalla vaikuttavat kaupallisen median tilanne globaalin kilpailun voimistuessa, uudet teknologiat ja mediakentän murros sekä median käyttötottumusten muutos. Monissa maissa esiin on noussut myös poliittisia pyrkimyksiä rajoittaa yleisradioyhtiöiden toimintaa.

Samaan aikaan mediakentän eriytyminen, globaalien alustayhtiöiden vaikutusvallan kasvu sekä valeutusten ja disinformaation kaltaiset ilmiöt ovat korostaneet vastuullisen median roolia yhteiskunnassa. Tämä on voimistanut myös keskustelua monipuolisen ja luotettavan yleisradiotoiminnan merkityksestä sananvapauden ja demokratian vahvistajana.

Osaltaan pandemia on aiheuttanut taloudellisia vaikeuksia etenkin niissä

2.4 2.5

yleisradioyhtiöissä, joiden toiminta rahoitetaan lupamaksujen lisäksi osittain mainostuloilla, kuten Irlannissa, Italiassa, Itävallassa ja Alankomaissa. Euroopan yleisradioliitto EBU arvioi kesällä 2020, että tulonmenetysten vuoksi eurooppalaisten yleisradioyhtiöiden rahoitus pienenee noin kolme prosenttia edellisvuodesta. Pandemian pitkäaikaisia talousvaikutuksia ei kuitenkaan vielä voida arvioida.

Eurooppalaisten yleisradioyhtiöiden yhteenlaskettu kumulatiivinen rahoitus on pysynyt vuosina 2015–2019 jokseenkin ennallaan tai hieman laskenut, kun taas suurimpien kaupallisten mediayhtiöiden liikevaihto on kasvanut. Euroopan ulkopuoliset alustayhtiöt ja mediakonsernit ovat samaan aikaan kasvattaneet liike-

vaihtoaan moninkertaisesti, kuten ilmenee sivun 16 taulukosta.

Eurooppalaisten alkuperäissisältöjen tuottajina ja rahoittajina yleisradioyhtiöillä on merkittävä rooli. EBU:n jäsenyhtiöt käyttävät vuosittain yhteensä noin 19 miljardia euroa sisältöjen tuotantoon. Siitä 84 prosenttia kohdistuu eurooppalaiseen sisältöihin. Julkisen palvelun yhtiöt tuottavat kaikkiaan 41 prosenttia Euroopan audiovisuaalisesta sisällöstä.

Pohjoismaissa yleisradioyhtiöiden rahoituksessa tai sääntelyssä ei tapahtunut vuonna 2020 merkittäviä muutoksia.

Norjassa otettiin vuoden 2020 alussa käyttöön edellisvuonna valmisteltu yleisradioyhtiö NRK:n uusi rahoitusmalli, joka on pääpiirteissään Yle-veron kaltainen. Vastaavanlainen Yle-veroa muistuttava

Yle ja MTV Oy hankkivat yhteistyössä oikeudet jalkapallon miesten MM-kisoihin 2026. Kyseessä on ensimmäinen kerta Suomessa, kun kaupallinen tv-yhtiö ja Yle hankkivat suurten urheilutapahtumien tv-oikeuksia yhdessä.

Kuva: Tomi Hänninen / Yle

julkisen palvelun maksu tuli voimaan Ruotsissa vuotta aiemmin. Ruotsin kolmen yleisradioyhtiön (SVT, SR, UR) toimitukset ovat voimassa vuosille 2020–2025, eikä niiden julkisen palvelun tehtäviin ole odotettavissa muutoksia. Sekä Ruotsin että Norjan yleisradioyhtiöt saivat toimilupien yhteydessä joitakin lisävelvoitteita, jotka koskevat muun muassa vähemmistökielisiä palveluja ja alueellista uutistoimintaa.

Tanskassa on meneillään siirtymävaihe, jonka aikana medialupamaksu korvataan asteittain julkisen palvelun verolla vuoteen 2022 mennessä. Tanskan uusi hallitus ja sitä tukevat parlamenttipuolueet aikovat aloittaa neuvottelut uudesta viisivuotisesta mediapoliittisesta sopimuksesta, joka linjaa sekä kaupallisen että julkisen palvelun median suuntaviivoja tuleville vuosille.

Vuonna 2020 Tanskan hallitus päätti perua osan yleisradioyhtiö DR:n aiemmin päätetyistä rahoitusleikkauksista yhtiön aseman vahvistamiseksi. Päätöksen myötä DR säästyy noin 35 miljoonan euron lisäleikkauksilta vuonna 2022. Tämä vastaa kahdeksaa prosenttiyksikköä kaikkiaan 20 prosentin säästövelvoitteesta, joka sisältyi edellisen hallituksen hyväksymään mediapoliittiseen sopimukseen vuosille 2019–2023.

Jo aiemmin DR:n julkisen palvelun tehtävät määrittelevää sopimusta (public service -kontrakt) väljennettiin ja siitä poistettiin tiettyjä rajoituksia, kuten vaatimus välttää pitkien ja syventävien artikkelien julkaisemista verkossa. Lisäksi DR sai lisärahoitusta kahden leikkauslistalle olleen radiokanavan jatkamiseen määräjäksi.

Tanskan hallitus haluaa myös vahvistaa yleisradioyhtiö DR:n riippumattomuutta siten, että päätökset radio- ja televisiokanavien määrästä tekee maan mediaviranomainen Radio- og tv-nævnet eikä kulttuuriministeriö, kuten aiemmin.

Monissa EU-maissa niin julkiset kuin kaupalliset mediayhtiöt etsivät uusia yhteistyömuotoja ja kumppaneita vasta-

takseen globaalien suoratoisto- ja tilausvideopalveluiden kovenemaan kilpailuun.

Monet eurooppalaiset mediayhtiöt ovat myös ilmoittaneet panostavansa lisää omiin alkuperäistuotantoihin. Luovan sektorin, median ja teknologian yhteistyöstä haetaan lisävoimaa eurooppalaisen luovan alan kilpailukyvyyn parantamiseksi.

LÄHTEET:

- EBU
- Finnpanel
- IAB Finland
- Kantar TNS
- Tilastokeskus
- Reuters Institute
- Ylen toimintaympäristökatsaukset

- ▶ **Yle vastasi koronavuoteen monipuolisella tarjonnalla ja uusilla hankkeilla.**
- ▶ **Yle Areena säilytti asemansa Suomen suosituimpana verkkobrändinä.**
- ▶ **Yle paransi edelleen sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta.**

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

Poikkeuksellinen vuosi vaati Yleltä isoja muutoksia tarjonnassa. Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi yhtiön toimintaan maaliskuusta 2020 alkaen. Yhtiö reagoi tilanteeseen nopeasti ja teki tarvittavia muutoksia sekä ohjelmistossa että muussa toiminnassa.

Koronapandemia lisäsi sekä luotettavan tiedon että oppimiseen, viihtymiseen ja arjen hallintaan liittyvien sisältöjen tarvetta. Yle vastasi tähän onnistuneesti monipuolisella julkisen palvelun tarjonnalla, johon sisältyi myös uusia sisältöhankkeita eri kohderyhmille.

Suomalaiset hakeutuivat lisääntyvässä määrin Ylen sisältöjen pariin. Tämä näkyi sekä Ylen lineaarisilla radio- ja televisiokanavilla että Yle Arenassa ja muissa verkkopalveluissa. Erityisen merkittävä kasvu nähtiin keväällä pandemian alun jälkeen.

Yle täydensi tarjontaansa ja teki uudenjärjestelyjä sekä perinteisillä radio- ja televisiokanavilla että mobiili- ja verkkopalveluissa, kuten Yle Arenassa. Toimen-

piteissä huomioitiin yleisöjen muuttuneet tarpeet, suurten urheilu- ja kulttuuritapahtumien peruuntuminen sekä kotimaisen luovan alan tilanne.

Vastatakseen musiikintekijöiden ahdinkoon Yle kasvatti keväällä 2020 kotimaisen musiikin osuutta radiokanavilla merkittävästi, yli viisi tuntia päivässä verrattuna alkuvuoteen ja edellisen vuoden kevääseen. Yle Radio Suomessa musiikin kotimaisuusaste kasvoi 63 prosentista 71 prosenttiin ja nuorisokanava YleX:n soittolistalla 45 prosentista 60 prosenttiin.

Yhtiö kasvatti edelleen sisältöjen tarjontaa Yle Arenassa, jolla on yhä suurempi merkitys yhtenä Ylen pääpalveluna. Koronavuoden aikana Yle Arenan käyttö kasvoi merkittävästi. Kovenevassa kilpailussa Yle Areena säilytti yhä asemansa Suomen käytetyimpänä suoratoistopalveluna, ja suomalaiset valitsivat sen jälleen arvostetuimmaksi verkkobrändiksi 150 kotimaisen ja ulkomaisen verkkopalvelun vertailussa.

Televisiokanavista koronarajoitukset vaikuttivat eniten Yle TV2:n ohjelmistoon, joka muuttui lähes kokonaan muun muassa urheilutapahtumien peruuntuessa. Ohjelmistoa täydennettiin nopealla aikataululla kotimaisilla ja ulkomaisilla asia-, dokumentti- ja draamasarjoilla, joista osa oli suunniteltu myöhemmin julkaistavaksi. Lisäksi kanavalle lisättiin Elävän arkiston takavuosien suosittuja kotimaisia draama- ja komediasar-

3.1

■ Huippusuosittu Eränkävijöiden kansainvälisenä yhteistuotantona tehty Eränkävijät: Alpeilta Arktiselle seurasi ensimmäisen kauden päähenkilöiden yritystä valloittaa vaarallinen Matterhorn.

Kuva: Eemeli Hepola / Yle

joja, joita julkaistiin myös Yle Areenassa.

Yle jatkoi audiosisältöjen kehitystyötä ja julkaisi lisää podcasteja eri aihepiireistä sekä nuorille että aikuisille. Yle on kokeillut ja kehittänyt myös uusia audion julkaisutapoja, kuten ääniohjattavia ja virtuaaliavusteisia palveluja, joita käytetään esimerkiksi älykaiuttimissa ja autoissa. Svenska Yle kuuluu ääniohjattavien palvelujen kehityksessä edelläkävijöihin kotimaassa.

Yle uudisti vuoden aikana organisaatiotaan vastatakseen mediankäytön muutoksiin. Muutoksen tavoitteena on tukea sisältöjen ja palvelujen kokonaisvaltaista suunnittelua, asiakastarpeiden ymmärrystä ja parempaa henkilökohtaista palvelua. Yhtiön tavoitteena on tarjota julkisen palvelujen sisältöjä entistä kohdennetummin erilaisiin käyttötarpeisiin ja -tilanteisiin.

Uusi Luovat sisällöt ja media -yksikkö vastaa merkittävästä osasta Ylen omien sisältöjen tuotantoa, Ylen kanavien ja palveluiden rakentamisesta ja operoinnista, ohjelmahankinnasta, ohjelmamarkkinoinnista sekä arkistosta ja myynnistä.

Yhtiöön perustettiin uusi Strategia ja asiakkuus -yksikkö, jonka vastuulla on yhtiön strateginen suunnittelu ja ohjaus, kokonaistarjonnan linjaukset, asiakaskokemus ja uutena toimintona yhteiskuntasuhteet.

Yhtiö käynnisti tarjonnan ohjauksen ja toimintamallin uudistamisen tukemaan entistä osuvampaa tarjontaa. Tavoitteena on selkeyttää sisältöjen ja palvelujen kokonaisvaltaista suunnittelua sekä linjata julkaisua Ylen omilla ja ulkopuolisilla alustoilla. Tätä työtä jatketaan vuonna 2021.

Yle julkaisee sisältönsä ensisijaisesti omilla alustoillaan. Lisäksi yhtiö hyödyntää harkitusti ulkopuolisia alustoja, kun se on asiakkuuden kannalta perusteltua. Sosiaalisen median alustat mahdollistavat uudenlaista ilmaisua ja tarinankerrontaa, joilla Yle tavoittelee esimerkiksi nuoria ja nuoria aikuisia, jotka ovat Ylelle haasteellisin kohderyhmä, ja jotka eivät välttämättä käytä Ylen muita palveluja.

Vuonna 2020 alle 45-vuotiaista 65 prosenttia kohtasi Ylen sisältöjä sosiaalisessa mediassa viikoittain. Sosiaalisen median

Menestyssarja *Logged in* kertoi viiden nuoren miehen elämästä kaunistelematta. *Logged in* kuului Yle Areenan vuoden katsotuimpiin ohjelmiin.

Kuva: Theofanis Kavadas

YLEN KANAVAT JA PALVELUT

Vuonna 2020 Yle julkaisi ohjelmia ja palveluita kuudella valtakunnallisella FM-radio-kanavalla ja digitaalisina radiopalveluina, kolmella kanavapaikalla televisiossa sekä verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- Yle TV1 – uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien sekä draaman kanava
- Yle TV2 – urheilun ja viihteen kanava, suunnattu erityisesti lapsille, nuorille ja perheille
- Yle Teema – kulttuurin, historian ja tieteen kanava (yhdistetyllä kanavapaikalla Yle Teema & Fem)
- Yle Fem – kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille sekä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta tarjonnasta kiinnostuneille (yhdistetyllä kanavapaikalla Yle Teema & Fem)
- Kaikki tv-kanavat ovat saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- Yle Radio 1 – kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- Yle Radio Suomi – uutis-, ajankohtais- ja alueohjelmien kanava
- YleX – populaarikulttuurin kanava
- Yle Puhe – puhekanava, joka lähettää myös tapahtumaurheilua
- Yle Vega – ruotsinkielisten uutisten, alueiden, kulttuurin, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- Yle X3M – ruotsinkielinen nuorisokanava
- Yle Mondo – monikielinen radiopalvelu pääkaupunkiseudulla
- Yle Klassinen – klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu verkossa
- Yle Sámi Radio – kolmisaamenkielinen kanava pohjoisessa

YLEN VERKKOPALVELUT

- Yle Areena – radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähetyksiä ja podcasteja sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
 - Yle.fi – verkkopalvelu yhteisille sisällöille, uutisille, urheilulle ja säälle, lapsille aktiivisia ja osallistavia palveluja, Yle Oppimisen sisältöjä sekä opetuskäyttöön että itseopiskeluun
 - Yle Uutisvahti – henkilökohtaisia uutissuosituksia ja älykkäitä ilmoituksia
 - Svenska.yle.fi – ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
 - Yle teksti-tv/Yle text-tv – uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
 - Yle Sápmi – sisältöjä kolmella saamen kielellä
-

alustoilta saatiin myös ohjattua merkittäviä yleisömääriä Ylen omiin palveluihin.

HD-siirtymän kannalta merkittävä etappi toteutui kesäkuussa 2020, kun Ylen televisiokanavien teräväpiirtolähetysten näkyvyys antenniverkossa laajeni kattamaan koko Suomen.

3.2

3.2 YLEN TARJONTA SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

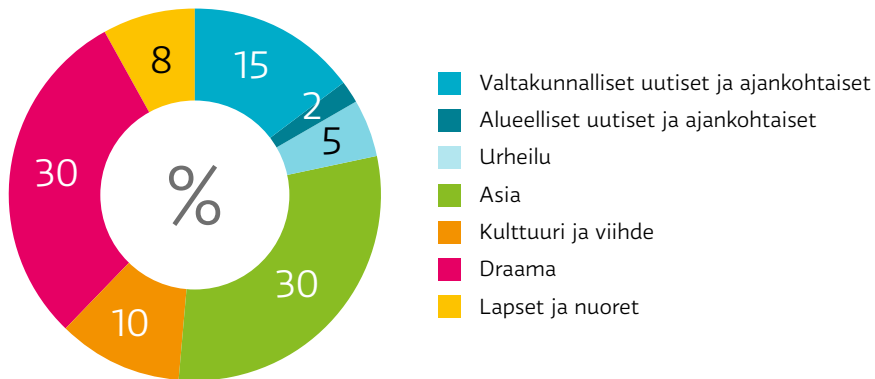
Yle tähtää sisältöjen ja palvelujen kehityksessä korkeaan laatuun, monipuolisuuteen ja erottuvuuteen julkisen palvelun tehtävän ja strategian mukaisesti. Koro-

napandemia vauhditti uusien sisältökonseptien ja digitaalisten työkalujen hyödyntämistä yhtiössä.

Yle kehitti uusia ohjelmaformaatteja, jotka mahdollistivat yhteisöllisiä virtuaalisia tapahtumia ja loivat samalla työtälaisuuksia luovan alan tekijöille – yhteistyössä kulttuurialan, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.

Yle toteutti vuoden aikana useita yhteiskunnallisesti vaikuttavia sisältöhankkeita ja uudisti sisältöjen kerronta- ja julkaisumuotoja siten, että niillä pystyttiin vastaamaan kansalaisten tiedontarpeeseen ja tukemaan arjen sujumista poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Sisältökokonaisuuksien osuudet television ohjelmatunneista 2020, yht. 18 914 tuntia

TV-LÄHETYKSET VUONNA 2020 (2019)

- Kaikki ohjelmatunnit yhteensä 18 914 tuntia (18 922). Tästä ensilähetyksiä oli 6 864 tuntia. Luku sisältää rinnakkaisten alueellisten uutisten ja ajankohtaisten ensilähetykset 392 tuntia.
- Kotimaiset ensilähetykset: 4 143 tuntia (5 024). Luku sisältää myös kansainväliseen signaaliin perustuvat urheiluohjelmat, joissa on mukana vähintään selostus ja studio-osuus.
- Kotimaisuusaste: 50 prosenttia (53).
- Eurooppalaisuusaste: 89 prosenttia (90).
- Yle Fem: 2 630 tuntia (2 608), josta ensilähetyksiä 856 tuntia (893).

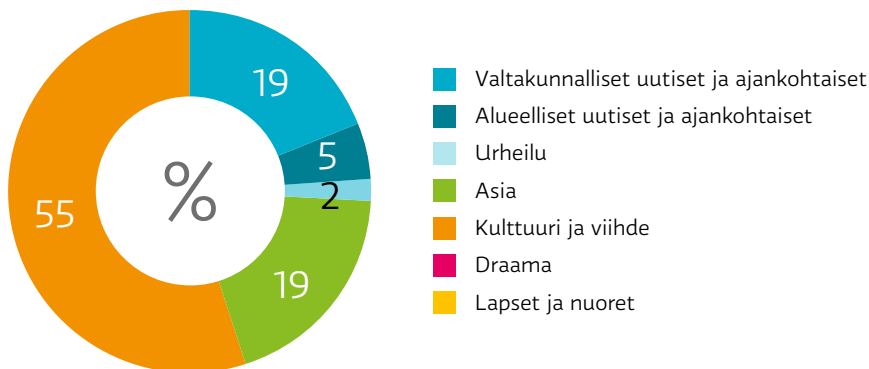
Yle Elävä Arkisto vastaa Ylen laajan arkistoinaisten julkaisemisesta verkkopalvelussa. Yle Elävä Arkisto – Yle Arkivet toimittaa, taustoittaa ja julkaisee ohjelmia tai näytteitä historialliseen kontekstiin kytkettynä. Vanhimmat videot ovat sadan vuoden takaa. Menneiden vuosi-

kymmenten audiosisältöjä voi kuunnella Yle Areenan Elävän arkiston audiopalvelussa, jonne siirtyivät myös aiemmin toimineen nettiradion sisällöt. Video- ja audiomateriaalia tausta-artikkeleineen ei ole tässä laajuudessa tarjolla muualla Suomessa.

YLE ELÄVÄ ARKISTO – YLE ARKIVET – JULKAISUT 2020 (2019)

- videot: 964 kpl, 524 tuntia (804 kpl, 510 tuntia)
- audiot: 1 096 kpl, 450 tuntia (818 kpl, 380 tuntia)
- tausta-artikkelit: 130 kpl (315 kpl)

Sisältökokonaisuuksien osuudet radion ohjelmatunneista 2020, yht. 47 725 tuntia

RADIOLÄHETYKSET VUONNA 2020 (2019)

- Lähetysaika: 100 227 tuntia (103 380). Luku sisältää maanpäälliset lähetykset, myös toiselta Yle radiokanavalta lainatut ohjelmatunnit, pl. Yle Sámi Radion kanavalainat.
- Ohjelmatunnit: 89 748 tuntia (92 693). Luku ei sisällä toisilta radiokanavilta lainattua ohjelmaa.
- Svenska Ylen ohjelmatunnit: 18 117 tuntia (18 004).
- Valtakunnalliset ohjelmatunnit: 45 111 tuntia (44 754), joista ensilähetyksiä oli 81 prosenttia (82).
- Alueelliset ohjelmatunnit: 27 886 tuntia (31 126), joista ruotsinkielisiä 3 620 tuntia (3 909).
- Yle Mondon ohjelmatunnit: 8 784 tuntia (8 760).
- Valtakunnallisen ohjelmiston musiikkipitoisuus: 48 prosenttia (48).
- Radion ohjelmien kotimaisuusaste: 99 prosenttia.

Uutis- ja ajankohtaissällöt

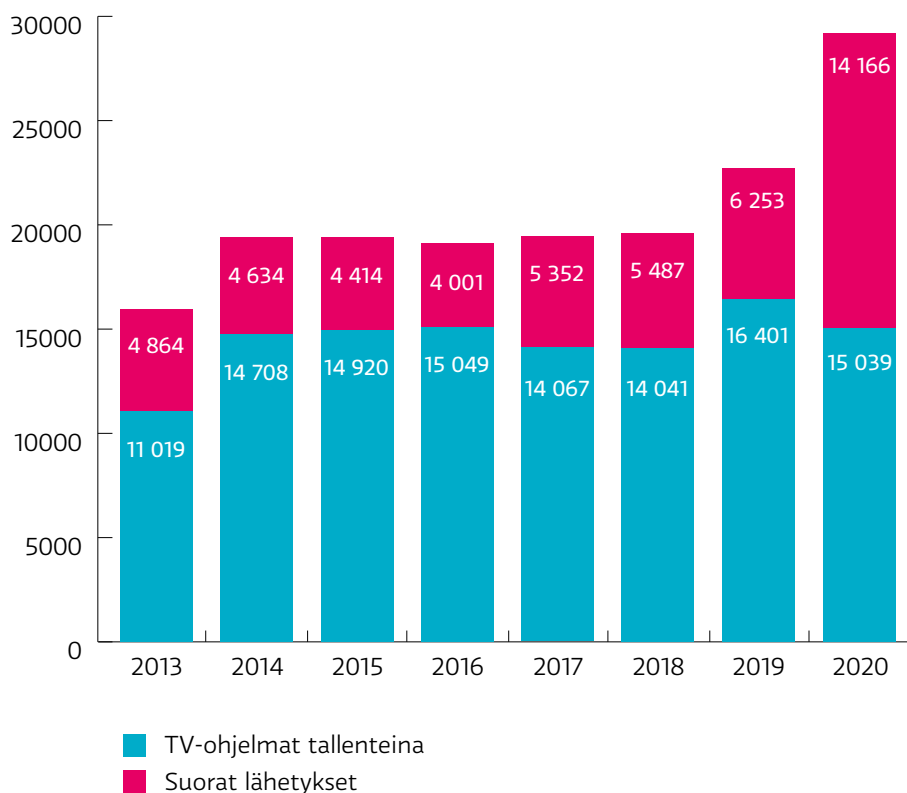
Uutis- ja ajankohtaistoiminnassa kaikkien toimitusten työ organisoitiin pandemian vuoksi uudelleen. Suurin osa työntekijöistä siirtyi etätöihin. Isoimmat muutokset koskivat Pasilan valtakunnallista uutistoimitusta, mutta tiukat suojatimet otettiin käyttöön muissakin Ylen toimituksissa uutistoiminnan turvaamiseksi.

Koronapandemian alettua ja Suomen siirryttyä poikkeusoloihin Yle välitti valtioneuvoston ja viranomaisten tiedotus-

tilaisuudet suorina lähetyksinä ja tarjosi lähetyssignaalin myös muiden tiedotusvälineiden käyttöön. Lisäksi Yle käynnisti uutisten erikoislähetykset televisiossa, radiossa ja Yle Areenan kautta ja avasi chat-palvelun kansalaisten korona-aiheille kysymyksille.

Suoria uutislähetyksiä tehtiin vuoden aikana yhteensä 700, lähes kaksi ja puoli kertaa enemmän kuin edellisvuonna. Television uutislähetyksillä oli keväällä enimmillään keskimäärin 1,4 miljoonaa katsojaa.

Yle Areenan tv-ohjelmatalleenteiden ja suorien tv-lähetysten tuntimäärät 2013–2020

YLE AREENASSA VUODEN 2020 AIKANA JULKAISTUT VIDEOT JA AUDIOT (2019)

- videot: 41 950 kpl, 15 039 tuntia (44 469 kpl, 16 401 tuntia)
- audiot: 94 724 kpl, 29 308 tuntia (104 739 kpl, 34 165 tuntia)

Myös Ylen uutiset verkossa osoittautuivat tärkeäksi tiedonlähteeksi. Niiden parissa käytetty aika kasvoi kolmanneksella edellisvuodesta. Eniten kasvua kertyi strategisesti tärkeässä alle 45-vuotiaiden ryhmässä, yli 70 prosenttia.

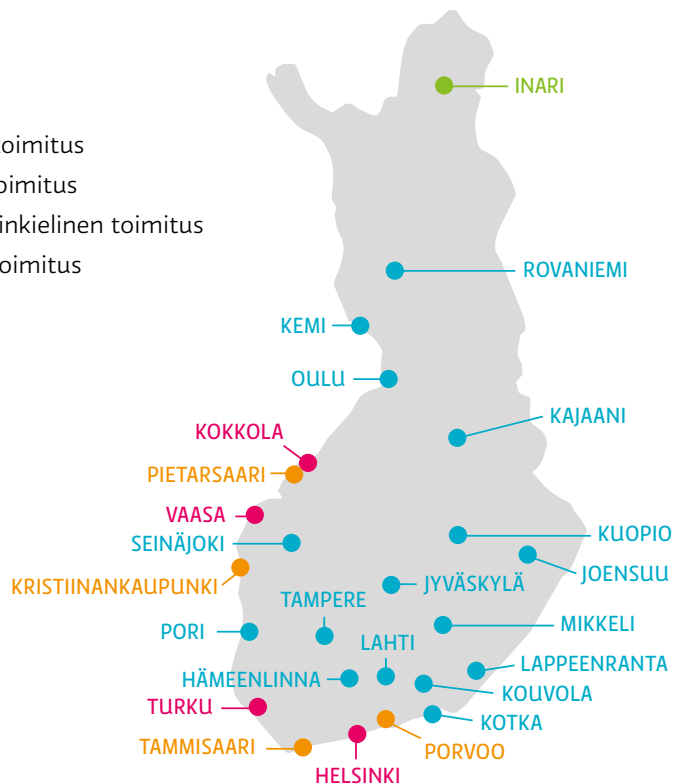
Uutistoimitus lanseerasi uutena palveluna jatkuvasti päivittyvän koronauutisartikkelin, jota luettiin vuoden aikana noin 1,4 miljoonaa tuntia ja ladattiin 48 miljoonaa kertaa. Se oli kansainvälisen media-analytiikkatalo Chartbeatin maailmanlaajuisessa listauksessa kahdeksanneksi sitouttanein päivittyvä artikkeli.

Yle uutisoi koronatilanteesta suomen ja ruotsin lisäksi myös viittomakielellä, selkosuomeksi, saamen kielillä, venäjäksi ja englanniksi sekä keväällä uutena palveluna myös arabiaksi, kurdiksi, somaliksi ja persiaksi, jotta tieto tavoittaisi mahdollisimman laajasti eri väestöryhmiä. Lisäksi Yle välitti THL:n kansalaisille suunnattuja tietoisuuksia suomeksi ja ruotsiksi sekä radiossa että televisiossa.

Lasten ja nuorten aikuisten uutispalveluun kohdistettiin lisäpanostuksia. Yle perusti 15–29-vuotiaille suunnatun nuorten toimituksen, jossa työskentelee 15

YLEN ALUETOIMITUKSET

- Suomenkielinen toimitus
- Ruotsinkielinen toimitus
- Suomen- ja ruotsinkielinen toimitus
- Saamenkielinen toimitus

Ylen kirjeenvaihtajat maailmalla

- 7 kirjeenvaihtajaa ja 12 avustajaa
- Ateena, Barcelona, Berliini, Bryssel, Istanbul, Lontoo, Los Angeles, Montevideo, Moskova, Nairobi, Pariisi, Peking, Pietari, Rooma, Tallinna, Tukholma, Washington

toimittajaa vuoden 2021 alusta lähtien. Mediakasvatushanke Yle Uutisluokka liittyi osaksi nuorten toimitusta. Lisäksi perustettiin uusi Yle Mix -uutispalvelu alakoulukäisille lapsille.

Loppuvuoden suurimpiin ponnistuksiin kuuluivat Yhdysvaltain presidentinvaalit. Yle vahvisti ulkomaantoimitusta vaaliseurannan ajaksi niin, että kahden Yhdysvaltain kirjeenvaihtajan lisäksi paikalle lähetettiin kaksi muuta reportteria pidemmäksi aikaa seuraamaan tapahtumia ja äänestäjien tunteja eri puolilla maata.

Syksyllä uutistoiminta aloitti mittavat valmistelut kevään 2021 kuntavaaleihin.

Aluetoiminnassa ei tapahtunut organisaatiomuutoksia. Maaliskuusta 2020 lähtien aluetoimitukset siirtyivät lähes kokonaan etätyöskentelyyn. Koronavuoden aikana alueilla kehitettiin digitaalista sisällöntuotantoa ja lisättiin suoria lähetystyksiä kentältä. Toimitusten yhteistyöllä eri puolilta Suomea tuotettiin myös lisää valtakunnallisia juttukokonaisuuksia eri lähetysiin.

Luottamus Ylen uutistoimintaan pysyi korkealla. Vuosittain tehtävän kyselytutkimuksen mukaan 86 prosenttia suomalaisista luottaa Ylen uutisiin (2019: 89). Luotettavuuteen kriittisesti suhtautuvien osuus kasvoi hieman, viidestä prosentista seitsemään prosenttiin. Ylen uutisbrändi vahvistui ja entistä suurempi osa suomalaisista, 60 prosenttia, arvioi Ylen ykkösuutistoimittajaksi Suomessa (2019: 54). Ylen tv-uutiset ja verkkouutiset olivat kyselyn perusteella tärkeimpiä uutislähteitä. (Uutisarvostukset 2020, IRO Research Oy)

Vuoden jälkipuoliskolla Yle teetti ulkopuolisen riippumattomuusselvityksen, joka koskee yhtiön journalistista päätöksentekoa ja työkuultuuria. Selvityksessä tarkasteltiin käytäntöjä, joilla puututaan toimittajiin kohdistuvaan lisääntyvään häirintään, vihapuheeseen ja ulkopuolisiin vaikutusyrityksiin. Tulokset toimenpiteineen käydään läpi vuoden 2021 aikana.

Urheilu ja tapahtumat

Ylen strategisena tavoitteena on lisätä läsnäoloa, vuorovaikutusta ja erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia suomalais-ten parissa. Edellisvuonna muodostettu Urheilu ja tapahtumat -yksikkö valmisteli vuoden aikana useita tähän liittyviä hankkeita sekä koronavuoden ohjelmistoon että tuleville vuosille, yhteistyössä yhtiön muiden yksiköiden kanssa.

Yle lanseerasi keväällä peruuntuneiden tapahtumien tilalle nopeassa aikataulussa uudenlaisen *Yle Olohuone* -sisältökonseptin, joka tarjosi TV2:ssa musiikkia, viihdettä ja kulttuuria koteihin koronarajoitusten keskelle kolmena päivänä viikossa. Se toi korvaavia esiintymistilaisuuksia yli 70 kotimaiselle artistille.

Peruuntuneiden urheilutapahtumien tilalle Yle kokosi suomalaisia koskettaneista urheilusaavutuksista kertovan *Nostalgiaviikonlopun*, jonka lähetykset keräsivät satojatuhansia katsojia.

Yle toteutti yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa koronarajoitusten oloihin päivittäiseen liikkumiseen ja toimintakyvystä huolehtimiseen kannustavan *Jumppahetki*-ohjelman, joka julkaistiin kevään aikana TV2:ssa ja Yle Arenassa.

Vuoden suurimpiin satsauksiin kuuluivat isot juhlatapahtumat, jotka vaativat Yleltä merkittäviä sisällöllisiä ja teknisiä muutoksia koronarajoitusten vuoksi. Yle toteutti yhteistyössä presidentin kanslian kanssa uudenlaisen itsenäisyyspäivän *Linnan juhlat* -kokonaisuuden, joka osallisti laajasti suomalaisia. Vuorovaikutteisia ja suomalaisia osallistavia yhteisöllisiä sisältöjä toteutettiin myös joulun ja uuden vuoden tapahtumien yhteyteen.

Ututena yhteiskunnallisena hankkeena Yle julkisti vuoden lopulla rakentavaa keskustelukulttuuria edistävän *Hyvin sanottu – Bra sagt* -hankkeen, johon osallistuu yli sata suomalaista yhteistyötahoa. Sen tavoitteena on lisätä keskinäistä ymmärrystä luomalla uudenlaisia tilaisuuksia erilaisten ihmisten kohtaamisiin ja yhtei-

seen keskusteluun. Viisivuotisen hankkeen käytännön toteutus alkaa vuonna 2021.

Urheilussa Ylen onnistui hankkimaan useita merkittäviä sopimuksia tuleville vuosille. Olympialaiset nähdään Ylen kanavilla myös talvella 2022 ja kesällä 2024. Yle ja MTV Oy hankkivat yhteistyössä oikeudet jalkapallon miesten MM-kisoihin 2026. Kyseessä on ensimmäinen kerta Suomessa, kun kaupallinen tv-yhtiö ja Yle hankkivat suurten urheilutapahtumien tv-oikeuksia yhdessä.

Ylellä on sopimuksen myötä oikeudet kaikkiin jalkapallon miesten arvokisoihin 2020-luvulla. Myös jalkapallon naisten EM-lopputurnaus vuonna 2022 ja MM-lopputurnaus vuonna 2023 näkyvät Ylellä. Sopimuksia tuleville vuosille tehtiin myös muun muassa hiihtolajeista ja autourheilusta.

Kesän yleisurheilukisoja pystyttiin toteuttamaan lähes suunnitellusti. Yle televisioi kesän aikana muun muassa Kalevan Kisat, Suomi–Ruotsi-maaottelun ja Paavo Nurmi Games -kilpailut.

Draama-, asia- ja kulttuurisisällöt sekä lasten ja nuorten tarjonta

Yle tarjosi koronapandemian oloissa monipuolisen kirjjon asia- ja kulttuurisisältöjä, draamaa, oppimista tukevia kokonaisuuksia sekä erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja sisältöjä julkisen palvelun tehtävän mukaisesti. Vuonna 2020 sisältöjen suunnittelussa huomioitiin erityisesti koronapandemian vaikutukset eri-ikäisten suomalaisten arkeen.

Draamasisältöjen tuotannossa vuosi oli erittäin haastava. Neljä sarjatuotantoa sekä kaikki kuunnelmatuotannot keskeytyivät keväällä kolmeksi kuukaudeksi. Ne saatiin kesän jälkeen käynnistettyä uudelleen, eivätkä viivästykset todennäköisesti vaikuta Ylen tulevien vuosien ohjelmiin. Sen sijaan uusien elokuvien julkaisussa on odotettavissa viive parin vuoden kuluttua.

Yle otti poikkeustilanteessa käyttöön uuden toimintamallin, jossa korvaavia sisältöjä kehitettiin etäyhteyksien ja kevyen tuotantotekniikan avulla.

[Kansainvälisten rauhanneuvottelujen maailmaan, asekauppaan sekä valtaapitävien moniulotteisiin suhteisiin sijoittuva draamasarja Rauhantekijä kahmi useita Kultainen Venla -ehdokkuuksia.](#)

Kuva: MRP Matila Röhr Productions / Yle

Näin toteutettiin yhteistyökumppaneiden kanssa muun muassa mobiilivideoihin perustuva draamasarja *Social distancing*. Kuunnelmatuotantoja korvaamaan luotiin *Karanteenimonologit*-audiosarja, joka tarjosi työtilaisuuksia yli 60 käsikirjoittajalle, näyttelijälle ja ohjaajalle.

Kotimaisen draaman rinnalla Yle hankki kansainvälistä ohjelmistoa suunniteltua enemmän peruuntuneiden tapahtumien tilalle. Myös audiosisältöjen tilauksia kasvatettiin koronan aiheuttamien muutosten vuoksi. Vuonna 2020 Yle osti ohjelmia Suomessa toimivilta tuotantoyhtiöiltä yhteensä 35,8 miljoonalla eurolla (2019: 43,8) eli tavoitteen mukaisesti. Summa on edellisvuotta pienempi, koska kahtena edellisenä vuonna yhtiö teki ohjelmahankintoja tavallista enemmän. Yle hankki kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä etupäässä asiasisältöjä, dokumentteja ja draamaa.

Ylen kanavilla nähdystä draamasarjoista kansainvälistä kiinnostusta herättivät muun muassa suomalais-espanjalainen yhteistuotanto *Paratiisi*, rauhavälittämisen haastavaa toimintaym-

päristöä valottava *Rauhantekijä* sekä Ruotsin yleisradioyhtiö SVT:n kanssa tehty yhteistuotanto *White wall*. Kaikki kolme valittiin sarjassaan tv-alan Kultainen Venla -palkintoehdokkaiksi.

Ylen asiasisällöissä käsiteltiin laajasti ajankohtaisia ilmiöitä sekä historiaan, tieteeseen, terveyteen ja hyvinvointiin sekä oppimiseen liittyviä teemoja. Tarjontaan sisältyy monipuolinen valikoima dokumentteja eri aihepiireistä sekä luonto-ohjelmia kotimaasta ja ulkomailta.

Heti pandemian alkaessa aloitettiin mittava dokumenttiprojekti, joka seurasi läpi vuoden suomalaisen yhteiskunnan toimintaa ja päättäjiä uudessa tilanteessa. Dokumenttisarja *Rankka vuosi* julkaistaan keväällä 2021. Dokumenttitoimituksen Ulkolinja-työryhmä seurasi koronatilannetta myös kansainvälisesti, esimerkiksi Kanariansaarilla ja Ruotsissa.

Koronatilanteen lisäksi aihevalinnoissa ja sisällöissä painottuivat myös suomalaisten yhteiskunnan muutos ja lähihistoria, alueellisine ja kulttuurisine erityispiirteineen. Esimerkkinä tällaisesta lähestymistavasta ovat muun muassa

Vuoden 2020 ohjelmista eniten Kultainen Venla -ehdokkuuksia keräsi dokumenttisarja *Verta, hikeä ja t-paitoja*, jossa neljä tunnettua nuorta muotivaikuttajaa vieraili Myanmarissa vaateteollisuuden alkulähteillä. Sen jaksoja käytettiin myös etäopetusmateriaalina kouluissa.

Kuva: Toni Sillanpää

Suomi on maalainen -tv-sarja, yrittäjyydestä kertova *Unelma Oy* -dokumenttisarja ja työelämän muutosta käsitellyt monimediainen ja osallistava *Tilipäivä*, joka toteutettiin yhteistyössä uutis- ja ajankohtaistoiminnan kanssa.

Television asiasisällöistä edellisvuoden tapaan runsaasti katsojia keräsivät muun muassa suomalaista sairaanhoitoa valottava *Elossa24h*, *Sohvaperunat*, keskusteluohjelma *Arto Nyberg* ja kansainvälinen yhteistuotanto *Eränkävijät: Alpeilta Arktiselle*. Alle 45-vuotiaiden keskuudessa suosittuja olivat muun muassa *Au Pariit*, naisista armeijassa kertova *Naissotilaat* sekä uutena avauksena vaateteollisuuden työoloista kertova *Verta, hikeä ja t-paitoja*, jossa neljä tunnettua nuorta muotivaikuttajaa vieraili Myanmarissa. Sen jaksoja käytettiin myös etäopetusmateriaalina kouluissa. Sarja keräsi vuoden 2020 ohjelmista eniten Kultainen Venla -ehdokkuuksia.

Myös radiossa asiasisältöjä kuullaan laajasti keskusteluohjelmista tieteeseen ja historiallisiin dokumenttisarjoihin. Katettavan radio-ohjelmiston lisäksi Yle panosti vuonna 2020 erottuvaan podcast-tarjontaan, erityisesti alle 45-vuotiaille. Vuoden uusista avauksista esimerkiksi *Antti Holman oopperajuhlat*, rikollisuutta käsittelevä *Viimeinen johtolanka* ja ihmiskunnan historiaa pohtiva *Pieleen mennyt historia* menestyivät hyvin.

Koronarajoitusten alettua Yle tuki kouluja ja opettajia tarjoamalla sisältöjään etäopetuksen tueksi. *Etäkoulu*-kokonaisuus tarjosi sisältöjä televisiossa, Yle Areenassa ja Triplet-sovelluksessa, ja niitä hyödynnettiin laajasti suomalaisissa kouluissa ja oppilaitoksissa. Kokonaisuuden suunnittelussa kuultiin myös opettajien toiveita.

Yle Oppimisen verkkosivuilla kävijämäärät kaksinkertaistuivat kevään aikana ja viikoittain palvelua hyödynsi yli 300 000 eri käyttäjää. Verkkopalvelu tarjoaa tukea itsensä kehittämiseen, kielten oppimiseen sekä arjessa hyödyllisten digitaitojen ja medialukutaidon edistämiseen.

Palveluun sisältyy myös lukiolaisille suunnattu *Abitreenit*, jota käyttää valtaosa ylioppilaskokelaista vuosittain. Sen suorat, ylioppilaskirjoituksiin valmistavat lähetykset pystyttiin toteuttamaan aikataulussa koronapandemian aiheuttamista muutoksista huolimatta. Yle kehitti abiturienteille myös uutta tarjontaa verkkoon, muun muassa YouTube-dokumenttien muodossa.

Yle jatkoi edellisvuosien tapaan **lasten ja nuorten** sisältöjen ja palvelujen kehitystyötä.

Lastenohjelmia lisättiin Yle Areenaan. Pandemiavuonna lasten ja lapsiperheiden arjessa korostui tarve varhaiskasvatusta ja opetusta tukeville sisällöille, johon *Pikku Kakkonen* vastasi ohjelmistollaan.

Pikku Kakkonen käynnisti varhaiskasvatusikäisille maaliskuussa Yle Areenan live-lähetyksen, jossa *Jyrkin ja Neposen hätäaputoimisto* tarjosi tekemistä kotihoidossa oleville lapsille ja samalla tukea etätöitä tekeville vanhemmille. Kevään lähetyksissä myös kerrottiin pandemiasta lapsille ymmärrettävällä tavalla.

Pikku Kakkonen tarjosi Yle Areenassa laajan sisältökokonaisuuden alaluokkien eri oppiaineiden tueksi. Pikku Kakkosen *Eskari*-sovellus palveli peleillään esiopetusta, ja yle.fi/lapset-sivustolta opettajilla oli mahdollisuus löytää oman oppiaineensa tueksi sisältövinkkejä ja tehtäviä.

Yle toteutti kouluikäisille uuden 12-osaisen *Lasten Tasavalta* -draamasarjan, jonka tavoitteena oli lisätä lasten ymmärrystä yhteiskunnan ja demokratian toimintatavoista ja innostaa oivaltavalla tavalla osallistumaan päätöksentekoon.

Nuorille ja nuorille aikuisille Yle tarjoaa draamaa, dokumentteja, pelillisiä sisältöjä sekä asiaohjelmia ja musiikkia. Niissä käsitellään nuorten elämää koskettavia aiheita sekä yhteiskunnallisia teemoja. Yle on panostanut etenkin 15–29-vuotiaita kiinnostaviin sisältöihin, niiden kerontaan ja laatuun.

Esimerkkinä vuoden 2020 onnistuneista uusista avauksista on vuoden katsotuimpiin kuulunut dokumenttisarja

Logged in, joka toi esille nuorten miesten syrjäytymistä. Ajankohtaisena lisänä Yle tilasi keväällä korona-ajasta kertovan *Toimettomat*-dokumenttisarjan, joka kertoo työttömäksi jääneiden nuorten kokemuksista rajoitusten keskellä. Ylen esittämät sarjat keräsivät useita Kultainen Venla -ehdokkuuksia.

Nuorten komediasarja *Justimus esittää: Duo 2* menestyi toisellakin kaudella erittäin hyvin ja oli Yle Areenan vuoden katsotuin ohjelma alle 30-vuotiaiden keskuudessa.

Nuorisomediat YleX ja Yle Kioski jatkoivat olemassa olevien kanavien ja sisältöjen sekä uusien julkaisutapojen kehittämistä 15–29-vuotiaille. Sisältöjä julkaistaan nuorten ja nuorten aikuisten suosimilla alustoilla, kuten YouTubea ja sosiaalisessa mediassa sekä Yle Areenassa ja YleX:n radiolähetyksissä.

Yle Kioski tavoitti kyselytutkimuksen mukaan viikoittain yli puoli miljoonaa 15–29-vuotiasta eli 53 prosenttia kohde-ryhmästä, mikä on edellisvuotta enemmän.

YleX korvasi perinteisiä yleisötapahtumia ja konsertteja virtuaalitapahtumilla, joissa esiintyi monipuolisesti Suomen ykkösrivin artisteja ja tuttuja juontajia. Näihin kuuluivat muun muassa *YleXPop*-konsertit ja kolmipäiväinen *Mök-kifestarit*-radioviikonloppu.

Vuoden aikana korona-ajan kokemuksia käsiteltiin myös yläasteikäisille suunnatussa Summerissa, joka kokoaa yhteen nuorten sisältöjä eri aihealueista, lyhytvideoista nuorten draamaan, ja julkaisee niitä Yle Areenassa ja sosiaalisessa mediassa.

Osana monipuolista **kulttuuritarjontaa** Yle välitti konsertteja ja musiikki-ohjelmia, joilla korvattiin peruuntuneita kulttuuritapahtumia, sekä tarjosi edellisvuosien tapaan laajan kirjon kulttuurisisältöjä eri taiteenaloilta ja kulttuurin uusista ilmiöistä.

Yle täydensi ja järjesteli uudelleen ohjelmistoaan korvatakseen useita suoria lähetyskärsiä ja taltiointeja kotimaan kult-

tuuritapahtumista, musiikkikilpailuista ja konserttifestivaaleilta. Ennen koronarojoitusten alkua Yle järjesti uudistuneen *Uuden Musiikin Kilpailun*, jossa oli mukana kuusi artistia edellisvuosien kutsukilpailujen sijaan. Suomen euroviisuehdokas valittiin yleisöäänestyksen ja kansainvälisen raadin perusteella.

Toukokuussa Euroopan yleisradioliitto (EBU) välitti peruuntuneiden Euroviisujen tilalla *Europe Shine a Light* -kokonaisuuden, jonka ympärille Yle toteutti teemaan liittyviä kotimaisia sisältöjä, kuten videoita ja suomalaisten euroviisutoiveita. *Yle Olohuoneen* studiossa muisteltiin muun muassa Lordin voittoa ja Helsingin Euroviisuja.

Vuoden 2020 aikana kehitettiin myös uusia kulttuurisisältöjä, kuten uudistunut monimediainen *Kulttuuricocktail*-kokonaisuus, joka aloitti vuoden 2021 alussa. Radiossa kulttuurisarjoja ja kulttuuria käsitteleviä keskusteluohjelmia tuotettiin läpi vuoden koronatilanteesta huolimatta.

Radion Sinfoniaorkesterin konsertit toteutettiin pääosin etätuotantoina. Viimeinen täysimittaisen sinfoniaorkesterin konsertti täydelle salille soitettiin 12.3.2020. Tämän jälkeen konserttitoiminta mukautettiin viranomaismääräysten mukaisiksi siten, että kaikki konsertti-illat toteutuivat orkesterin kokoonpanoa vaihdellen ja turvaväleistä huolehtien. Syksyllä 2020 aloitettiin yleisöltä kiitosta saaneet konserttien suorat tv-lähetykset Yle Teemalla aiempien vuosien Yle Areena- ja radiolähetysten lisäksi.

RSO:n rooli suomalaisen musiikin tilaajana ja esittäjänä oli edelleen vahva vuonna 2020. Ylen tilaamia uusia sävellyksiä kantaesitettiin muiden muassa Lauri Kilpiöltä, Sampo Haapamäeltä ja Outi Tarkiaiselta.

Yle toteuttaa vuosittain myös monimediaisia yhteiskunnallisia kampanjoita, joihin osallistuu yhteiskumppaneita, ja joiden tavoitteena on lisätä tietoisuutta valitusta teemasta sekä osallistaa kansalaisia.

Vuoden 2020 suuri monimediainen kampanja oli kesään ajoittuva Yle Luonnon *Pelasta pörräinen*, joka kannusti suomalaisia pölyttäjiä suojelemiseen ja tarjosi tietoa luonnon monimuotoisuuden merkityksestä. Kampanja valittiin Suomen ehdokkaaksi Pohjoismaiden neuvoston ympäristöpalkinnon saajaksi.

Kesällä käynnistyi myös uudenlainen *Lahjoita puhetta* -kampanja, joka kerää talteen puhuttua suomen kieltä, jotta tekoäly ja puheentunnistuspalvelut ymmärtäisivät suomea tulevaisuudessa paremmin. Yhteistyössä ovat mukana Yle, Valtion kehitysyritys Vake Oy ja Helsingin yliopisto. Tavoitteena on kerätä 10 000 tuntia puhetta tekoälyn kehittämiseksi.

Kotimaisten tuottajien rooli Ylen tarjonnassa

Yhteistyö **kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa** on merkittävä osa Ylen julkisen palvelun tehtävää. Yle sekä hankkii esitettäväksi valmiita tv- ja radio-ohjelmia että tekee sisältöjä yhdessä tuotantoyhtiöiden kanssa. Lisäksi Yle rahoittaa ja kehittää yhteistyössä uusia ohjelmia ja ohjelmaformaatteja. Hankinnat ja osaa-

misen jakaminen tuovat jatkuvuutta ja tukevat nuorten tekijöiden työllistymistä.

Tuotantoyhtiöiltä tilataan sisältöjä eri kohderyhmille, eniten kuitenkin yhtiön strategian mukaisesti alle 45-vuotiaille. Hankintaohjelmat ovat etupäässä draamaa, dokumentteja ja asiaohjelmia. Vuonna 2020 Yle tilasi esimerkiksi nuorten dokumenttisarjoja aiempaa enemmän. Lapsille Yle hankkii laadukkaita draamasarjoja, animaatioita ja kehittäväää asiasisältöä.

Yle myös ostaa esitysoikeuksia kotimaisiin elokuviin ja toimii niiden merkittävänä rahoittajana. Ylen esitysoikeuksien ennakko-ostot vastaavat yleensä 10–30 prosentin osuutta elokuvan kokonaisrahoituksesta. Lähes puolet pitkistä kotimaisista elokuvista valmistuu Ylen rahoituksen turvin. Vuoden 2020 ensi-iltaelokuvista näihin kuuluivat muun muassa taiteilijamuotokuvat *Tove* ja *Helene*, jotka on jo myyty kymmeniin maihin.

Kotimaisen dokumenttielokuvan ja lyhytelokuvan tuotannolle ja näkyvyydelle Yle on erityisen tärkeä. Vuonna 2020 Yle teki sopimuksen yhdeksästä pitkästä elokuvasta, 14 dokumenttielokuvasta ja 18

Salasaaren seikkailijat sarjassa kaksi 6–8-vuotiasta lasta pääsee lentämään kuumailmapallolla keskelle satua. Ohjelma kuvattiin Tampereella Factory-kuvaushallissa.

Kuva: Jussi Pennanen / Yle

lyhytelokuvasta. Pandemiatilanne on osaltaan vaikuttanut siihen, että osa elokuvatuotannoista ja sopimuksista lykääntyi seuraavalle vuodelle.

Viime vuosina Yle on tilannut kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä lisääntyvässä määrin myös radio- ja audiosisältöjä puheohjelmista podcasteihin. Vuonna 2020 yhtään audiosarjaa ei jouduttu koronatilanteen vuoksi perumaan.

Ylen hankintaohjelmissa esitellään laajasti myös suomalaista kulttuuria, eri taiteenlajeista ja kulttuurihistoriasta kotimaiseen komediaan ja populaarimusiikkiin.

Svenska Yle – ruotsinkieliset sisällöt ja palvelut

Svenska Yle vastaa Ylen ruotsinkielisestä julkisesta palvelusta. Vuonna 2020 Svenska Ylen sisällöt ja palvelut tavoittivat 74 prosenttia suomenruotsalaisista päivittäin ja 91 prosenttia viikoittain. Tavoittavuus on pysynyt jokseenkin edellisvuoden tasolla. (2019: päivätavoit-

tavuus 70 prosenttia, viikotavoittavuus 93 prosenttia).

Ylen arvoa selvittävän kyselytutkimuksen mukaan ruotsinkieliset ja kaksikieliset kokevat Ylen tärkeäksi yhteiskunnalle ja katsovat sen edellisvuosien tapaan onnistuneen julkisen palvelun tehtävässään. Vuoden 2020 lopulla tehdyssä tutkimuksessa Svenska Yle arvioitiin kuuden mediatoimijan joukossa luotettavimmaksi. (Ylen arvo suomenruotsalaisille 2020, IRO Research Oy.)

Yle sai kyselyssä yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8,6 asteikolla yhdestä kymmeneen (2019: 8,7). Svenska Ylen merkitys ruotsinkielisten omassa mediankäytössä laski hieman ja sai samalla asteikolla arvosanaksi 7,04 (2019: 7,3). Tulos on kuitenkin korkeampi kuin kaksi vuotta sitten.

Suomenruotsalaiset antoivat Svenska Ylelle julkisen palvelun tehtävien hoidosta arvosanaksi 4,49 asteikolla yhdestä viiteen eli saman kuin kahtena edellisnäkin vuonna.

MGP on Yle Fem -kanavalla ja Yle Arenan -verkkopalvelussa esitettävä laulukirjoituskilpailu 8–15-vuotiaille. Ohjelma on toiminut vuosien varrella ponnahduslautana useille musiikillisille kyvyille. Vuonna 2020 kilpailun voitti Mirella Roininen kappaleella Landet Ingenstans.

Kuva: Jaakko Vuorenmaa

Sisällöt ja julkaisu

Vuoden 2020 aikana Svenska Yle panosti erityisesti nuorten kohderyhmien tavoittamiseen vahvistamalla tarjontaa ruotsinkielisessä Yle Arenan -palvelussa. Se tavoittaa noin puolet eli 48 prosenttia kaikista suomenruotsalaisista viikoittain (2019: 53 prosenttia). Ruotsinkielinen svenska.yle.fi-verkkosivusto tavoitti edellisuotta enemmän käyttäjiä, 48 prosenttia viikoittain (2019: 43).

Radiolla ja televisiolla on edelleen suuri merkitys suomenruotsalaisten mediankäytössä, joskin katselu ja kuuntelu on hienoisessa laskussa. Koronavuonna 2020 aikuisille suunnattu Yle Vega tavoitti 57 prosenttia ja nuorten kanava Yle X3M 31 prosenttia kohdeyleisöstä viikoittain. Yle Fem, joka toimii jaetulla kanavapaikalla Yle Teeman kanssa, tavoitti 65 prosenttia suomenruotsalaisista viikoittain. Suomenruotsalaisten yleisösuhteesta kerrotaan tarkemmin luvussa 4.2.

Koronapandemiaan liittyvä uutistoiminta leimasi vahvasti myös Svenska Ylen toimintaa vuoden 2020 aikana. Uutissi-

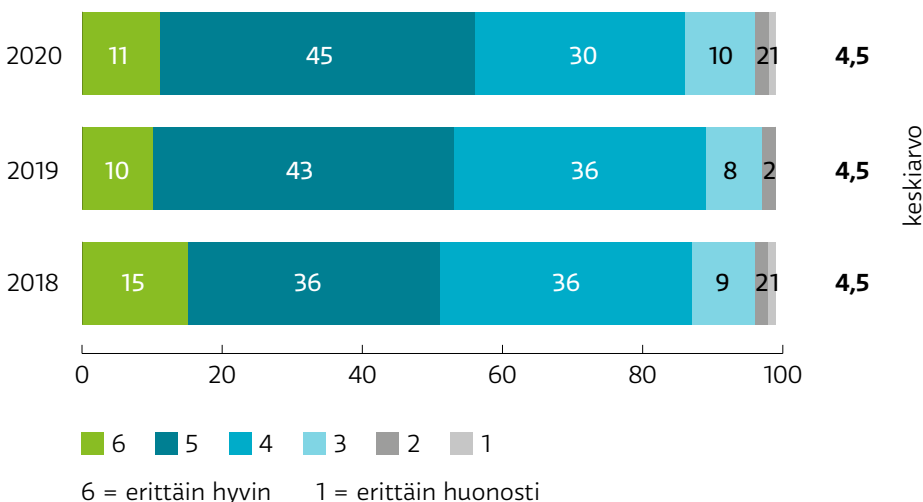
sällöt tavoittivat enemmän suomenruotsalaisia kuin koskaan aiemmin niin radiossa, televisiossa kuin verkossa. Svenska Ylen verkkopalvelussa julkaistut sisällöt houkuttelivat palveluun uusia käyttäjiä, myös nuoria.

Kevään aikana Svenska Yle siirsi resursseja uutistoimintaan huoltovarmuuden ja tehtävänsä turvaamiseksi poikkeusoloissa. Tämän mahdollisti muun muassa useiden urheilutapahtumien peruuntuminen. Valtaosa valtioneuvoston suorista tiedotustilaisuuksista ja Ylen ajankohtaisista studiokeskusteluista simultaanitulkattiin ruotsiksi. Kevään aikana Svenska Yle käynnisti päivittäiset *Hajbo*-uutislähetykset myös lapsille Hajbo-palvelussaan.

Poikkeuksellinen vuosi vaati myös Svenska Yleltä muutoksia ohjelmistoon ja mittavia järjestelyjä esimerkiksi isojen juhlatapahtumien yhteydessä. Svenska Yle kehitti uusia virtuaalisia sisällöntuotannon keinoja, jotka mahdollistivat kansalaisten osallistumisen yhteisiin tapahtumiin ja vuorovaikutukseen koronarajoitusten aikana.

Uusi kaksikielinen itsenäisyypäivän

Svenska Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä 2018–2020

Lähde: Yles betydelse för finlandssvenskarna 2020, IRO Research Oy

Linnat juhlat -kokonaisuus oli Svenska Ylellekin vuoden suurimpia satsauksia. Itsenäisyyspäivän lähetys tulkattiin ensimmäistä kertaa myös suomenruotsalaiselle viittomakielelle. Muita vahvasti vuorovaikutteisia tapahtumia olivat esimerkiksi nuorten Yle X3M -kanavan virtuaalinen vappu ja Nenäpäivä-kampanjaan liittyvä *Född i farstun* -naurujuhla, joka lähetettiin Yle Arenanin kautta ja osittain Yle Fem -kanavalla.

Tukeakseen suomenruotsalaista musiikkialaa Svenska Yle lisäsi suomenruotsalaisen musiikin osuutta Yle Vega -kanavalla 20 prosenttiin.

Kulttuurisisällöissä Svenska Yle järjesti peruuntuneiden tapahtumien tilalle muun muassa virtuaalisia keskustelutilaisuuksia, joihin yleisöllä oli mahdollisuus osallistua esimerkiksi chat-palvelun tai viestien avulla. Svenska Ylen kirjallisuuspalkinto jaettiin suoratoistona erikoislähetyksessä. Joulukuun perinteinen Lucia-neidon kruunaus toteutettiin myös uudella tavalla siten, että kuoro esiintyi etäyhteydellä.

Etäyötä tekevien lapsiperheiden tueksi Svenska Yle tarjosi lisää sisältöjä Yle Arenan -palvelussa, esimerkkinä etäkoulua käyville lapsille suunnattu *Ut på rast med Nora Gullmets*.

Pikkulasten *BUU-päivä* vaihtui yleisötapahtumasta sitä korvaamaan suunniteltuun sisältöön televisiossa ja Yle Arenan -palvelussa. Lisäksi BUU-klubbenin joulutervehdys välitettiin virtuaalisesti päiväkoteihin.

Svenska Yle kehitti myös uusia yhteistyömuotoja esimerkiksi kulttuurialan toimijoiden kanssa tarjotakseen Yle Arenan -palvelussa virtuaalisia tapahtumia ja esityksiä, jotka muuten olisivat jääneet kokematta koronatilanteen vuoksi. Hangon Teatteritreffit järjestettiin palvelussa, ja yleisö saattoi seurata sen kautta muun muassa Åbo Svenska Teaterin *Kalevala*-esitystä sekä DUV Teaternin ja Svenska Teaternin näytelmää *I det stora landskapet*.

Kesällä Svenska Yle toteutti Vanhassa kirkkopuistossa Helsingin keskustassa

interaktiivisen ääni-installaation, johon yleisö saattoi osallistua koronaturvallisella tavalla. Uudenaikaisen äänitekniikan avulla yleisö saattoi matkustaa ajassa 300 vuotta taaksepäin aikaan, jolloin rutto vaivasi Helsinkiä.

Svenska Yle jatkoi edelleen panostuksia nuorten sisältöihin, etenkin strategisesti tärkeässä 15–29-vuotiaiden kohderyhmässä, kehittämällä Yle Arenan -palvelun tarjontaa. Uusia onnistuneita avauksia olivat muun suomenruotsalaisesta TikTok-tähdestä *Jennifer Ericasta* kertova dokumenttisarja sekä draamasarjat *Seriöst!?*, *Virala genier* ja *Jag kommer*.

Svenska Yle edisti vuoden aikana sisältöjensä ja palvelujen saavutettavuutta. Vuoden 2019 lopusta lähtien Yle on tarjonnut selkouutisia myös ruotsiksi. Lasten ohjelmistoon on tuotettu sisältöjä tuki- ja viittomin ja suomenruotsalaisella viittomakielellä. Myös Svenskan Ylen kehitystyö ääniohjattaviin palveluihin auttaa näkövammaisia hyödyntämään sisältöjä ilman tietokoneen näppäimistöä tai hiirtä.

Svenska Yle on kehittänyt myös verkkosivujensa saavutettavuutta. Ruotsinkielinen näkövammaisten liitto, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf palkitsi Svenska Ylen vuonna 2020 määrätietoisesta ja strategisesta työstä näkövammaisten saavutettavuuden parantamiseksi.

3.3 SAAMENKIELISET PALVELUT

Yle Sápmi vastaa Ylen saamenkielisistä sisällöistä ja palveluista. Se kuuluu uutis- ja ajankohtaistoiminnan organisaatioon ja on Ylen pohjoisin aluetoimitus. Yle Sápmilla on tärkeä rooli saamelaisten kulttuurin ja identiteetin vahvistajana, tiedon välittäjänä ja saamen kielten ylläpitäjänä.

Yle Sápmi on tällä hetkellä ainoa media, joka tuottaa säännöllisesti audio- ja tekstisisältöjä kolmella Suomessa puhutulla saamen kielellä eli ina-

3.3

rin-, koltan- ja pohjoissaameksi. Lisäksi toimitus tekee soveltuvin osin sisältöjä myös suomeksi.

Saamenkieliseen tarjontaan kuuluu uutisia, ajankohtaissisältöjä, kulttuuria, lasten ja nuorten ohjelmia sekä hengellisiä sisältöjä radioon, televisioon ja verkkoon, mukaan lukien Yle Areenaan sekä sosiaaliseen mediaan.

Saamenkielinen toimitus vuonna 2020

Yle Sápmilla on Inarin toimituksen lisäksi toimipisteet Utsjoella ja Enontekiöllä. Toimittajia työskentelee myös pääkaupunkiseudulla.

Vuoden 2020 aikana toimitus siirtyi muiden aluetoimitusten tapaan pääosin etätyöskentelyyn koronapandemian varoituksena. Säännöllinen etätyö vaati toimitukselta uudelleenjärjestelyjä, mutta samalla se vauhditti uusiin tuotantovälineisiin ja -tapoihin siirtymistä, kuten kevyitä mobiilituotantoja.

Radiossa mobiilitekniikka on mahdol-

listanut lähetyksen juontamisen usealta eri paikkakunnalta yhtäaikaan. Saamenkielisellä radiokanavalla tuotantotapaa on käytetty keväästä 2020 alkaen – lähetystä on juonnettu sekä Utsjoelta että Inarista samalla kun reportteri työskentelee kentällä mobiiliyhteyden päässä.

Saamenkielinen Sámi Radio lähettää radio-ohjelmaa noin kahdeksan tuntia päivässä. Vuonna 2020 radion kokonaistuntimäärä hieman laski johtuen nuorten sisältöjen uudistuksesta. Nuorille aikuisille suunnattu *Sohkaršohkka*-lähetyksessä päättyi, ja toimitus ryhtyi tuottamaan videosisältöjä, joita julkaistaan nuorten suosimilla sosiaalisen median alustoilla.

Uudistukseen päädyttiin vuoden 2020 alussa toteutettujen asiakaskyselyjen ja -haastattelujen perusteella. Niistä kävi ilmi, etteivät nuoret saamelaiset seuranneet radio-ohjelmaa, vaan toivoivat omankielistä sisältöä sosiaaliseen mediaan. Nykyisin *Sohkaršohkka* julkaisee viikoittain useita saamenkielisiä, saamelaiskulttuuriin liittyviä videoita esimerkiksi TikTokissa ja Instagramissa. Tämä

Saamenkielinen toimitus on saanut kiitosta uusista kerrontamuodoista ja suorista verkkolähtyksistä. Kuvassa toimittaja Linnea Rasmus juontajaa Yle Oddasatia kentältä uutisstudion sijasta.

Kuva: Vesa Toppari / Yle

on sitouttanut varsinkin 15–29-vuotiaita Ylen saamenkielisten palvelujen käyttäjiksi.

Radiossa kaikkia kolmea saamen kieltä kuullaan ja käytetään juontokielinä päivittäin. Pohjoissaamenkielistä sisältöä on eniten, inarin- ja koltansaamenkielistä sisältöä kuullaan iltapäivälähetyksissä vähintään neljänä päivänä viikossa.

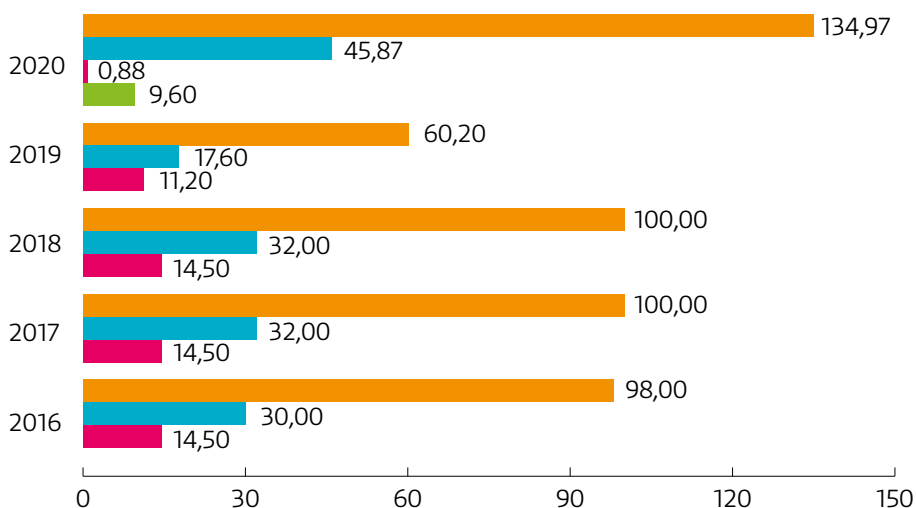
Saamenkielisille **television** katsojille Yle Sápmi tarjoaa pääasiassa uutis- ja ajankohtaissisältöjä sekä lastenohjelmia.

Vuoden 2020 aikana television katselu lisääntyi edellisvuodesta merkittävästi, varsinkin koronapandemian alkuvaiheessa. Esimerkiksi *Yle Oddasat* -lähetys

tavoitti maaliskuussa enimmillään yli 800 000 katsojaa. Koko vuoden aikana *Yle Oddasatin* ensilähetyksellä oli keskimäärin 231 000 katsojaa, mikä on noin 100 000 enemmän kuin edellisvuonna. Yhteispohjoismaisen *Oddasat*-lähetyksen keskipitkät katsojamäärä sen sijaan laski noin puoleen, 38 000 katsojaan.

Saamenkielisissä television uutisissa kokeiltiin keväällä 2020 uutta formaattia, jossa juontaja oli säännöllisesti kentällä tv-studion sijasta. Kokeilu sai katsojilta positiivista palautetta, ja toimitus on lisännyt suoria verkkolähetyksiä sekä uusia kerrontamuotoja perinteisten tuotantotapojen rinnalle. Esimerkiksi yhteis-

Yle Sápmin tuottamat tv-ohjelmatunnit 2016–2020

- Oddasat** Pohjoismaiset saamenkieliset tv-uutiset 15 min. Arkipäivisin Yle TV1:n myöhäisillassa. Uusinta seuraavana päivänä Yle TV1:llä klo 12:15.
- Yle Oddasat** Ylen omat saamenkieliset tv-uutiset 5 min. Arkipäivisin Yle TV1:llä klo 16:45. Uusinta seuraavana päivänä Yle TV1 klo 12:19.
- Unna Junná** Saamenkielinen lasten tv-ohjelma 10 min. 7 jaksoa Yle TV2 -kanavalla.
- Muumilaakso 1. ja 2. kausi** Saameksi dubattu animaatio-sarja Yle TV2-kanavalla.

pohjoismaisessa tv-uutislähetyksessä on säännöllisesti suoria osuuksia kolmesta pohjoismaasta.

Lisäksi toimitus välitti verkossa saamelaiskulttuurille tärkeitä tapahtumia, jotka olivat näin katsottavissa myös saamelaisalueen ulkopuolelle. Verkkolähetyksiä tehtiin sekä Ylen omana tuotantona että yhdessä muiden pohjoismaiden yleisradioyhtiöiden kanssa.

Yle Sápmin **verkkoartikkeleita** luettiin vuonna 2020 kaksi kertaa enemmän kuin edellisenä vuonna, keskimäärin 1328 tuntia viikossa. Verkkosivuilla julkaistavat artikkelit ovat pääsääntöisesti monimediaisia eli sisältävät tekstin ja kuvan lisäksi videoita ja audioita. Alle 45-vuotiaat käyttivät saamenkielisten verkkosisältöjen parissa aikaa keskimäärin 523 tuntia viikossa, mikä on kolme kertaa enemmän kuin edellisvuonna.

Uhanalaisilla saamenkielillä tuotettuja audio- ja videosisältöjä on tuotu entistä monipuolisemmin saataville julkaisemalla niitä myös **Yle Areenassa**. Saamenkieliselle yleisölle verkkopalvelu on tärkeä, sillä Saamelaiskäräjien tilastojen mukaan yli puolet saamelaisista asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella, jonne esimerkiksi analoginen radiokanava ei ulotu.

Palvelun parantamiseksi Yle Areenaan on koottu saamelaiskulttuuria ja -kieliä sisältäviä kokonaisuuksia, kuten keväällä julkaistu Sápmi-paketointi, joka sisältää

video- ja audiosisältöjen lisäksi saamenkielisiä artikkeleita.

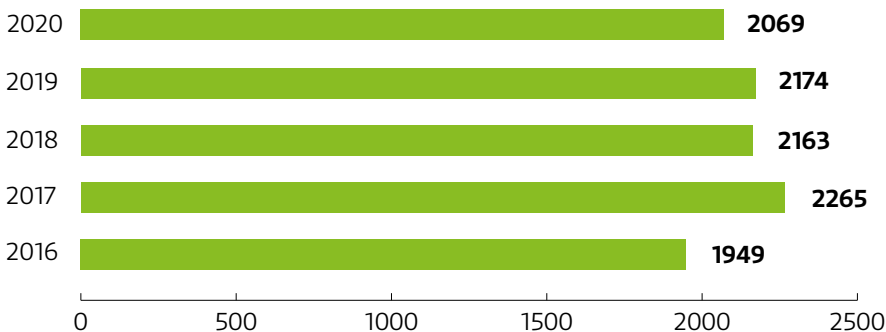
Lastensisältöjä Yle Sápmi on aiempina vuosina tarjonnut pääasiassa radiossa ja televisiossa. *Binna Báanna* -lastenradion tuotantoa jatkettiin edellisvuosien tapaan radiossa, jonka lisäksi sillä on vakiintunut kuuntelijakunta myös Yle Areenassa.

Unna Junná -lastenohjelmaa lähetettiin maanantaiaamuisin TV2:ssa ja Yle Areenassa yhteensä seitsemän jaksoa. Unna Junnán ohjelmapaikalla nähtiin kevät- ja syyskaudella palkitun *Muumilaakso*-animaation kaksi kautta eli yhteensä 26 jaksoa. Ensimmäinen kausi julkaistiin pohjoissaameksi ja toisen kauden jaksot inarin- ja koltansaameksi. Yle Sápmin lastentoimitus toimi tuotannossa linkkinä Yle Draaman ja saamelaisyhteisön välillä.

Vuoden 2020 aikana saamenkielinen lastentoimitus hyödynsi Yle Areenaa aiempaa enemmän julkaisualustana. Lasten Areenan etusivulle lisättiin saamenkielisille sisällöille oma kuvalinkki, jonka kautta pääsee suoraan katsomaan tai kuuntelemaan video- ja audiosisältöjä. Areenassa julkaistiin radion ja television lastenohjelmien lisäksi myös eri saamenkielillä tehtyjä sarjoja.

Suosituin saamenkielinen lastensisältö sekä Yle Areenassa että televisiossa on pohjoissaamenkielinen *Mumenvággi*, joka on tavoittanut kymmeniä tuhansia kat-

Yle Sámi Radion ohjelmatunnit 2016–2020

sojia. Myös inarin- ja koltansaamenkieliset Muumilaakso-animaation jaksot ovat tavoittaneet hyvin katsojia.

Saamenkielisten toimittajien osamiseen on kiinnitetty huomiota muun muassa tarjoamalla Ylen Journalismin akatemian kursseja sekä koulutusta uuteen teknologiaan. Vuonna 2020 alkoi harjoittelijaohjelman suunnittelu erityisesti saamenkielisen toimituksen tarpeisiin. Tavoitteena on kartoittaa mahdollisia koulutukseen osallistuvia yhteistyökumppaneita ja saada saamelaisen journalismin pariin uusia toimittajia.

3.4 3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

Laki antaa Ylelle tehtäviä, jotka liittyvät yhdenvertaisuuden, suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen. Tavoitteena on tukea kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja siitä käytävään keskusteluun sekä yhteisiin kokemuksiin.

Monimuotoisuus Ylen tarjonnassa tarkoittaa sitä, että erilaisista taustoista tulevat, kuten kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat tulevat tasavertaisesti kohdelluiksi.

Erityisryhmille kohdennettujen palvelujen lisäksi Ylen tavoitteena on, että vähemmistö- ja erityisryhmien edustajia nähdään yhä enemmän osallistujina, asiantuntijoina ja tekijöinä myös muulle väestölle suunnatuissa sisällöissä.

Saavutettavuus on yhtiössä liitetty entistä kiinteämmin osaksi tarjonnan suunnittelua ja asiakaskokemusta, ja se on yksi uuden strategian painopisteistä tuleville vuosille.

Saavutettavuus

Vuonna 2020 Yle teki lisäpanostuksia erityisesti suoratekstityksiin, viittomakielen tulkkaukseen sekä kuvailutulkkaukseen.

Lisäksi yhtiö on kehittänyt suomen- ja ruotsinkielisten verkkosivustojensa saavutettavuutta näkövammaisille, ja tätä työtä jatketaan vuonna 2021.

Saavutettavuuden edistämiseksi yhtiö on kouluttanut verkkopalveluiden tekijöitä erityisryhmien tarpeista ja saavutettavuuteen liittyvistä kysymyksistä. Yle on myös auttanut muita yhteiskunnallisia toimijoita erityisryhmien huomioimisessa esittelemällä omaa saavutettavuustyötään ja konsultoimalla erilaisissa projekteissa.

Saavutettavuusdirektiivin ja kansallisen digipalvelulain voimaantulon myötä Yleltä on pyydetty erityisesti laadukkaan tekstityksen tekemiseen liittyvää asiantuntemusta. Ylen tekstittäjillä on ollut merkittävä rooli ohjelmatekstitysten kansallisten laatusuosituksen laadinnassa.

Kokonaan uutena palveluna vuonna 2020 käynnistyi suomen ja ruotsin kielten oppimista tukeva *Yle Kielikoulu – Yle Språkskolan*, joka on suunnattu etenkin maahanmuuttajille ja muille näitä kieliä opiskeleville. Palvelu tuottaa sanakirjamaisia käännöksiä Ylen ohjelmatekstityksiin sisältöihin ja mahdollistaa suomen ja ruotsin opiskelun mediasisältöä seuraamalla. Palvelusta on hyötyä myös esimerkiksi toista kotimaista kieltä harjoitteleville koululaisille tai opiskelijoille.

Tekstitykset ja kuvailutulkkaus

Yle tuottaa kahdenlaisia ruututekstityksiä: käännös- ja ohjelmatekstityksiä.

Suomeksi käännetään kaikki vieraskieliset tv-ohjelmat, mukaan lukien ruotsinkieliset. Käännöksiä muista kielistä ruotsiksi tehdään erityisesti Yle Teema Fem -kanavan ohjelmistossa, mutta niitä on lisätty muillakin kanavilla. Vuonna 2020 ruotsiksi käännettiin kaikki uudet suomenkieliset draamatuotannot sekä erikielisiä suuren yleisön ulkomaisia sarjoja.

Ohjelmatekstitys on suomenkielisten ohjelmien tekstitystä suomeksi ja ruotsinkielisten ohjelmien tekstitystä ruotsiksi.

Ohjelmatekstitys on lakiveloitteinen palvelu. Sen kohderyhmää ovat erityisesti kuulovammaiset katsojat, joita on Suomessa yli 800 000. Tekstityksistä on apua myös kuuroille, maahanmuuttajille sekä tilanteissa, joissa ohjelman ääntä ei voi pitää päällä.

Vuonna 2020 Yle tekstitti kaikki suomen- ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat lukuun ottamatta osaa suorista lähetyksistä. Suurin osa televisiossa tekstitetyistä ohjelmista julkaistaan tekstitettyinä myös Yle Arenassa.

Vuoden aikana suoratekstitettyjen ohjelmien määrää lisättiin. Maaliskuussa 2020 tekstityksen piiriin tulivat kansalaisten terveyden kannalta keskeiset suorat lähetykset: hallituksen ja viranomaisten tiedotustilaisuudet sekä Yle Uutisten erikoislähetykset. Lisäksi suoratekstityksen piiriin otettiin Eduskunnan kyselytunti sekä joitakin yksittäisiä ohjelmia.

Ennalta valmistuvien ohjelmien tekstittämisessä käytetään tukena uutta puheentunnistusteknologiaa, mutta siitä

ei ole vielä apua suorien tv-lähetysten tekstittämiseen Suomessa. Yle on kuitenkin ollut aktiivisesti mukana puheentunnistukseen liittyvissä tutkimus- ja kehitysprojekteissa sekä testannut koneavusteista suoratekstitystä.

Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia sekä henkilöitä, joilla on hankaluuksia tekstin lukemisessa. Äänitekstityksessä ruudulla näkyvä käännös kuuluu synteettisenä puheena. Asetuksessa annetun veloitteen mukaan Yle liittää äänitekstityksen kaikkiin vieraskielisiin käännöstekstitettyihin ohjelmiin. Yle Arenan äänitekstityspalvelua on kehitetty näkövammaisten toiveiden mukaisesti ensisijassa mobiililaitteille, joita näkövammaiset käyttäjät itse suosivat.

Kuvailutulkkaus välittää ohjelman visuaalisen viestin sanallisessa muodossa. Palvelusta hyötyvät näkövammaisten lisäksi esimerkiksi autismin kirjon henkilöt. Yle esittää kuvailutulkkauksia sekä suomeksi että ruotsiksi.

Vuonna 2020 Yle julkaisi kuvailutul-

Yle Uutiset uutisoi koronatilanteesta useilla eri kielillä useampien väestöryhmien saavuttamiseksi. Kuvassa Ujuni Ahmed ja Wali Hashi juontavat somalin kielistä uutislähetystä.

Kuva: Jorge Gonzalez / Yle

kattuja ohjelmia yli kaksinkertaisen määrän edellisvuoteen verrattuna. Kuvailutul-kattuina esitettiin esimerkiksi kotimaisia dokumentteja ja elokuvia sekä sarjoja, kuten *Muumilaakso*-animaatio ja ruotsinkielistä draamaa. Suomenkieliset kuvailutulkaukset ovat kuultavissa sekä televisiossa että Yle Areenassa, ruotsinkieliset Yle Areenassa.

Viittomakieliset palvelut

Kuulovammaisia varten Yle lähettää päivittäin viittomakieliset tv-uutiset sekä julkaisee verkkovideoita sosiaaliseen mediaan. Viittomakielinen toimitus tekee koosteen viikon tärkeimmistä tapahtumista sunnuntaisin. Viittomakielellä välitetään lisäksi A-studion lähetyksiä, eduskunnan kyselytunnit ja vaaliohjelmia.

Koronaepidemian aikana uutis- ja ajankohtaistoiminnan suorista erikoislähetyksistä lähes kaikki tulkattiin suomalaiselle viittomakielelle, kaikkiaan noin 130 lähetystä.

Vuonna 2020 aloitti uusi viittomakielinen *Mikaela & Thomas* -keskusteluohjelma, joka korvasi aiemman Viikko viittottuna -lähetyksen ja toi ohjelmapaikalle lisää katsojia.

Ohjelmia tulkataan myös suomenruotsalaiselle viittomakielelle. Vuonna 2020 tulkattiin koronatoimiin liittyvä *Regeringens åtgärder mot coronaviruset* sekä itsenäisyyspäivän *Fest på slottet* -lähetyks. Lisäksi Yle on esittänyt lastenohjelmia suomenruotsalaiselle viittomakielelle tulkattuina.

Linnan juhlista välitettiin Yle Areenassa viittomakielinen suora lähetys samanaikaisesti TV1:n itsenäisyyspäivän vastaanoton lähetyksen kanssa.

Yle Uutiset selkosuomeksi – Yle TV1, Yle Radio Suomi ja Yle Mondo, verkko, Yle Areena

Yle Uutiset selkosuomeksi kertoo uutiset helpolla suomen kielellä joka päivä. Ne palvelevat televisiossa, radiossa ja ver-

kossa heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä. Selkouutiset sopivat suomen kieltä opiskeleville, muistihäiriöistä kärsiville ja ikääntyneille. Uutisissa aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen.

Selkouutisten tarvisijoita on Selkokeskuksen tuoreimman tarvearvion mukaan Suomessa noin 750 000. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan selkouutiset ovat tärkeä uutisväline myös maahanmuuttajien keskuudessa, ja niitä käytetään oppimateriaalina suomen kielen opiskelussa. Vuonna 2020 Yle kehitti selkouutisia entistä havainnollisemmiksi yhteistyössä käyttäjien kanssa.

Selkouutiset lähetetään Yle Radio Suomessa iltaisin ja Yle Mondossa useaan kertaan päivässä sekä Yle TV1:ssä arkisin kello 16.40. Selkouutisten arkisin lähetettävillä tv-uutisilla on noin 200 000–300 000 katsojaa.

Svenskan Ylen selkouutiset ruotsiksi, *Yle Nyheter på lätt svenska*, kuullaan päivittäin Yle Vega -radiokanavalla klo 11.30. Ne ovat lisäksi saatavilla verkossa ja talenteena Yle Areenassa.

Yle News – englanninkieliset uutiset – Yle Radio 1 ja Yle Mondo, verkko ja sosiaalinen media

Yle News tekee sisältöjä suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saamen kielet. Kohderyhmänä ovat myös Suomessa vierailevat turistit sekä Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat henkilöt.

Yle News vahvisti vuonna 2020 verkko- ja mobiilisisältöjen tarjontaa ja jatkoi radion arkipäivien uutislähetyksiä. Ne tavoittivat verkkosivulla ja sosiaalisen median kautta lisää käyttäjiä. Alle 45-vuotiaiden keskuudessa englanninkielisellä uutissivulla käytetty aika kasvoi 66 prosenttia. Yle News tuottaa myös viikoittaista podcast-ohjelmaa nimeltä *All Points North*.

TV-KANAVILLA JA YLE AREENASSA (SULUISSA VUOSI 2019)

- Oddasat 181 tuntia (90, laskentatapaa on muutettu vuodesta 2019)
- Novosti Yle uutislähetys tv:ssä ja Areenassa 28 tuntia (28)
- Viittomakieliset kaikki yhteensä 211 tuntia (90)
 - A-studio sekä ajankohtaisohjelmisto, ml. Tasavallan presidentin uudenvuodenpuhe
 - koronaerikoislähetysohjelmisto
 - lastenohjelmaa viittoen
 - Yle Uutiset viittomakielellä
 - Mikaela & Thomas
 - Eduskunnan kyselytunnit
- Yle Uutiset selkosuomeksi 46 tuntia (20)
- Kuvailutulkkaukset 85 tuntia (33)
 - Suomeksi: 47 tuntia
 - Ruotsiksi: 38 tuntia

RADIOSSA (SULUISSA VUOSI 2019)

- Romano mirits 13 tuntia (11)
- Yle News 18 tuntia (18)
- Yle Uutiset selkosuomeksi 46 tuntia (20)
- Yle Nyheter på lätt Svenska / Uutiset selkoruotsiksi 26 tuntia (30)

3.5

Novosti Yle – venäjänkieliset uutiset – Yle TV1, verkko ja sosiaalinen media

Novosti Ylen pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2020 toimitus teki uutisia televisioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. Novosti Ylen kello 16.50 päivittäisellä tv-lähetyksellä on ollut keskimäärin 240 000–250 000 katsojaa. Venäjänkielisten verkkouutisten parissa käytetty aika kasvoi vuoden aikana.

Romano mirits – Yle Radio 1 ja Yle Areena

Viikoittainen viisitoistaminuuttinen ohjelma sisältää ajankohtaista asiaa romaneista ja romanikulttuureista. Mukana on myös uutisosuus, joka on käännetty romanikielelle. Ohjelmalla on tärkeä rooli romanikielen säilyttämisen ja kehittämisen kannalta. Haastat-

teluossuoksissa käsitellään laajasti yhteiskunnallisia asioita romaninäkökulmasta katsottuna. Ohjelman kolmesta freelancer-toimittajasta kaksi edustaa romaniväestöä. Romano miritsin sisältöjä kehitetään yhteistyössä romaniyhteisön kanssa.

3.5 HARTAUSOHJELMAT

Yle lähettää lakiin pohjautuen valtakunnallisia hartausohjelmia radiossa ja televisiossa sekä Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Ohjelmien sisällöstä vastaavat Ylen kanssa yhteistyössä Kirkon viestintä (KV) sekä Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) ja tuotannosta Yle Asia ja Svenska Yle. Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengellisiä ohjelmia.

Ylimpänä toimielimenä on kristillisten hartausohjelmien valvontaelin (HVE), joka hyväksyy lähetysuunnitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat saavat omia hartauslähetystensä Ylen ohjelmis-

Pandemian vuoksi suuri osa jumalanpalveluksista toteutettiin erityisjärjestelyin. Studiokirkon palmusunnuntain jumalanpalveluksessa saarnasi pastori Heidi Watia Jyväskylän seurakunnasta.

Kuva: Yle, lavastesuunnittelu Tapio Keskitalo

toon. Ylen lisäksi siinä ovat edustettuina Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Suomen ortodoksinen kirkko, Katolinen kirkko Suomessa sekä vapaat kirkkokunnat ja seurakunnat. Esittelijöinä toimivat KV ja KCSA, jotka myös koordinoivat hartausohjelmia.

Koronapandemian aikana jumalanpalveluksia ja muita hartausohjelmia toteutettiin erityisjärjestelyin.

Suomenkielisten tv-jumalanpalvelusten määrää lisättiin maaliskuusta alkaen siten, että lähetyksiä oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta joka sunnuntai sekä kristillisinä juhlapyhinä. Pandemian vuoksi merkittävä osa jumalanpalveluksista toteutettiin Tampereen Mediapoliksessa, jonne luotiin *Studiokirkko*. Ruotsinkieliset jumalanpalvelukset tuotettiin erityisjärjestelyin kirkkotiloista.

Radiohartauksien tallennuksessa käytäntöjä piti muuttaa, koska studioita oli pois käytöstä. Suomenkielisten alueellisten hartauksien tallennukset keskittyivät pääosin Helsinkiin Pasilan studioihin. Osan radiohartauksista puhujat äänittivät itse erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Haastavista olosuhteista huolimatta sekä suomen- että ruotsinkielisten tv-jumalanpalvelusten katsojamäärä nousi. Myös ruotsinkieliset radiojumalanpalvelukset keräsivät lisää kuuntelijoita. Sen sijaan suomenkielisten hartausohjelmien ja radiojumalanpalvelusten kuuntelijamäärät olivat muutaman prosentin laskussa. Hartausohjelmia seurataan yhä enemmän myös Yle Areenan kautta.

Yle Radio 1:n ohjelmistoon kuuluvat suomenkieliset päivittäiset aamu- ja iltahartaudet sekä sunnuntaisin ja juhlapyhinä lähetettävät jumalanpalvelukset. Hartausohjelmat ovat yhä kanavan kuunnelluimpia ohjelmia. Vuoden aikana tuotettiin yhteensä 622 radiohartautta, joita kuultiin myös uusintalähetyksinä.

Yle välitti sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapyhinä yhteensä 119 suomenkielistä radiojumalanpalvelusta, joista luterilaisia oli yli puolet. Kello 11 ohjelmajakalla vuorottelivat vapaiden kirkkokuntien

ja seurakuntien, ortodoksien, katolisten jumalanpalvelukset sekä uskonnollisten kesäjuhlien radioinnit, joita oli edellisvuoden tapaan yhteensä 56. Lisäksi kuuden lähetyksen kokeiluna toteutettiin *Pyhiinvaelluskirkkoja*, *Musiikkijumalanpalveluksia* ja *Kirkkokahvijumalanpalveluksia*.

Televisiossa Yle välittää jumalanpalveluksia suomenkielisinä Yle TV1:ssä ja ruotsinkielisinä Yle Teema Fem -kanavalla.

Yle TV1 lähetti vuoden aikana yhteensä 51 jumalanpalvelusta. Vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien jumalanpalveluksia oli viisi, ortodoksia oli kolme ja katolisia yksi. Näiden lisäksi lähetettiin erikseen ekumeeninen joulu, Vatikaanin jouluyön messu ja paavin joulutervehdys.

Uudentyyppiset jumalanpalvelukset, kuten *Nojatuulikirkko*, *Reissukirkko* ja *Rie mulaulut*, ovat onnistuneet tavoittamaan myös nuorempia ikäryhmiä. Suosituimpia tv-jumalanpalveluksia olivat perinteisesti itsenäisyyspäivän kaksikielinen ekumeeninen juhla jumalanpalvelus ja joulupäivän jumalanpalvelus.

Pisara on lauantaisin lähetettävä tv-ohjelma, jossa vieraat kertovat elämästään ja suhteestaan Raamattuun. Sen katsojamäärä määrä laski lähes viidenneksellä.

Svenska Yle välittää ruotsinkielisiä hartausohjelmia ja jumalanpalveluksia radiossa ja televisiossa.

Radiokanava Yle Vegan ohjelmistoon kuuluvat arkisin aamuhartaus *Andrum* ja iltahartaus *Aftonandakt*. Lauantai-iltaisin lähetetään *Ett ord inför helgen*, joka kertoo tulevan sunnuntain teemasta, sekä sunnuntaisin iltahartaus. Vuoden aikana radiohartauksia oli 568. Lisäksi Yle Vega välitti yhteensä 62 radiojumalanpalvelusta, josta vapaiden kirkkokuntien sekä ortodoksia ja katolisia jumalanpalveluksia oli yhteensä 17.

Ruotsinkielisiä tv-jumalanpalveluksia oli 12, kolme enemmän kuin edellisvuonna. Niitä lisättiin myös Ylen Areenaan. Maanantaisin Yle Teema Fem -kanavalla esitettiin *Himlaliv*-sarjan jaksot, jossa hengellisiä asioita pohdittiin eri henkilöiden näkökulmista.

HARTAUSSOHJELMIEN LÄHETYKSET 2020 (2019)

SUOMENKIELISET

- radiossa 433 tuntia (461)
- tv:ssä 90 tuntia (78)

RUOTSINKIELISET

- radiossa 146 tuntia (146)
- tv:ssä 21 tuntia (16,5)

HARTAUSSOHJELMIEN YLEISÖT 2020 (2019)

SUOMENKIELISET

- radiossa 76 700 kuulijaa (83 900)
- tv:ssä 93 000 katsojaa (124 400)

RUOTSINKIELISET

- radiossa 20 200 kuulijaa (14 500)
 - tv:ssä 18 100 kuulijaa (19 700)
-

3.6

3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

Ulkomaille suunnatun kotimaisen tarjonnan pääpalvelu on Yle Areena. Yle Areenan sisällöistä yli 80 prosenttia on katsottavissa ja kuunneltavissa ulkomailla.

Kotimaisista ohjelmista valtaosa on saatavilla Yle Areenassa kautta maailman, uutis- ja ajankohtaisohjelmista lähes kaikki. Ylen radiokanavia voi kuunnella ulkomailla suorina Yle Areenan kautta lukuun ottamatta digitaalista radiopalvelua Yle Mondo.

Ylen ulkomailta ostamiin kansainvälisiin ohjelmiin ei kuitenkaan ole saatavissa maailmanlaajuisia esitysoikeuksia tai niitä ei hankita korkeiden kustannusten takia. Näin esimerkiksi monet lastenohjelmat, draamat sekä urheilukilpailut voidaan tarjota katsottaviksi vain Suomessa.

Yle Areenan sisällöt ovat EU-alueella matkustavien ja Suomessa pysyvästi asuvien saatavilla Yle Tunnuksen avulla.

Ruotsissa Ylen tv-ohjelmia voi seurata

TV Finland -koostekanaavalla antenni- ja kaapelivastaanotossa. Nackan, Västerås ja Uppsalan lähettimien kautta lähetettävä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella. Lisäksi eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus ottaa TV Finland omaan tarjontaansa.

TV Finlandin ohjelmat koostetaan Yle TV1, Yle TV2, Yle Fem ja Yle Teema -kanavien ohjelmistosta. Tarjonnassa on monipuolisesti kotimaisia elokuvia, draamasarjoja, ajankohtaisohjelmia, asia- ja keskusteluohjelmia, lastenohjelmia sekä viihde- ja musiikkiohjelmia. TV Finlandilla oli vuonna 2020 lähetystunteja 4 250 (vuonna 2019 tunteja oli 4 360).

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

Ylen lakisäätöisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa. Velvoitteista huolehditaan ylläpitämällä jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmia, ennakoivalmisteluilla sekä koulutuksella ja harjoituksilla.

Yle on varautunut hyvin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Koronapandemian aikana Yle jatkoi toimintaansa normaaliolojen johtamismallilla siten, että erityisesti huoltovarmuuden kannalta kriittisten tehtävien hoitaminen varmistetaan. Yhtiön toimintavarmuus ei ole missään vaiheessa vaarantunut.

Valmiussuunnitelmat on päivitetty vastaamaan pandemian aiheuttamia uhkia. Henkilöstön turvatoimiin ja tartuntojen ehkäisemiseen lähityössä kiinnitettiin erityistä huomiota. Tietoturvan varmistamiseksi etätyöskentelyssä tehtiin myös tarvittavia toimia.

Yle on seurannut pandemiatilannetta aktiivisesti ja huomionnut viranomaisohjeistuksen muutokset yhtiön sisäisissä ohjeissa. Yhtiö osallistui myös yleisen tilannekuvan tuottamiseen liikenne- ja viestintäministeriön, liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja huoltovarmuuskeskuksen kanssa.

Yle on osallistunut myös vaaratiedotejärjestelmän kehityshankkeeseen sekä kehittänyt omia vaaratiedottamisen prosesseja. Yhtiö parantaa jatkuvasti sisäistä turvallisuuskulttuuria toiminnan varmistamiseksi. Kyberuhkien ja informaatiovaikuttamisen kaltaisiin riskeihin on varauduttu koulutuksella ja monialaisella yhteistyöllä sidosryhmien kanssa.

- ▶ **Yle koetaan yhteiskunnallisesti entistä tärkeämmäksi.**
- ▶ **Yle tavoitti suomalaisista 96 prosenttia viikoittain.**
- ▶ **Yle Radio Suomi oli kuunnelluin radiokanava ja Yle TV1 katsotuin televisiokanava Suomessa.**

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

Yle seuraa strategisia tavoitteitaan ja suomalaisten käsityksiä yhtiön toiminnasta säännöllisesti tehtävillä yleisötutkimuksilla. Vuonna 2020 suomalaisten arviot Ylen yhteiskunnallisesta tärkeydestä sekä onnistumisesta julkisen palvelun tehtävässä vahvistuivat. Tämä käy ilmi muun muassa kahdesti vuodessa tehtävästä Kanava- ja mielikuvatutkimuksesta.

Vuonna 2020 Yle sai yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8,4 asteikolla 1–10, kun vuotta aiemmin arvosana oli 8,3. Ylen merkitys henkilökohtaisessa mediankäytössä laski hieman, mutta pysyi kuitenkin lähes edellisvuoden tasolla arvosanalla 7,3 (tavoite: 7,5). Edellisvuonna arvosana oli 7,4.

Ylen sisältöjä ja palveluita käytti viikoittain 96 prosenttia suomalaisista eli tavoittavuus pysyi edellisvuoden ennätystasolla. Ylen sisältöjä käytetään yhä monikanavaisemmin: viikon aikana 37 prosent-

tia suomalaisista eli aiempaa useampi seurasi ainakin yhtä Ylen televisiokanavaa, radiokanavaa sekä verkko- ja mobiilipalvelua.

Suomalaisten luottamus Yleen vahvistui hieman edellisestä vuodesta. Yhtiöön luottaa erittäin tai melko paljon 71 prosenttia suomalaisista, mikä on neljä prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna. Erittäin paljon luottavien osuus kasvoi neljällä prosenttiyksiköllä 21 prosenttiin. Vähän tai ei lainkaan yhtiöön luotti yhteensä kymmenen prosenttia vastaajista. Vuosittaisen Ylen arvo suomalaisille -kyselytutkimuksen mukaan Yle oli 19 yhteiskunnallisen toimijan vertailussa kuudenneksi luotetuin ja mediayhtiöistä luotetuin.

Tutkimuksen mukaan suomalaiset arvioivat Ylen onnistuneen varsin hyvin julkisen palvelun tehtävässään. Yle sai julkisen palvelun tehtävien hoidosta keskiarvoksi 4,71 asteikolla 1–6, mikä on edellisvuotta hieman korkeampi (2019: 4,63). Vastaajista 91 prosenttia arvioi Ylen suoriutuneen tehtävästään vähintään melko hyvin, 64 prosenttia hyvin tai erittäin hyvin.

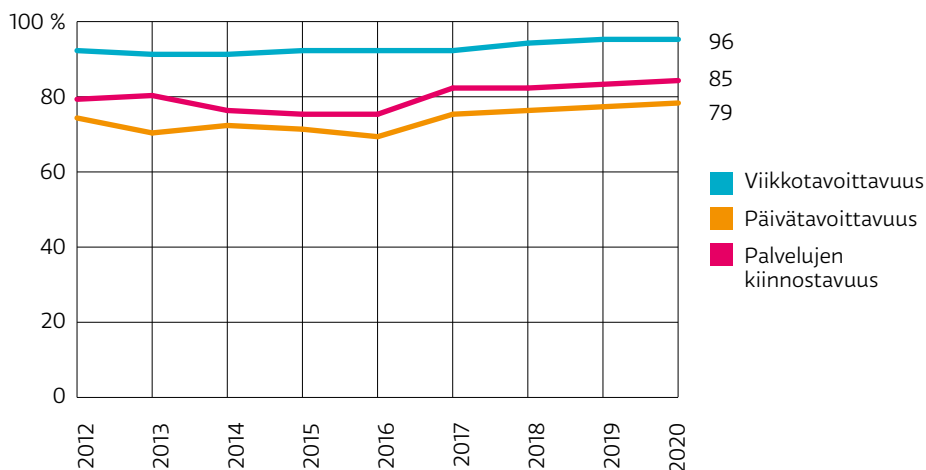
Viestintä poikkeusoloissa katsottiin yhdeksi Ylen onnistuneimmista tehtävistä. Lisäksi kotimaiset sisällöt omalla äidinkielellä ja sisältöjen ja palvelujen löydettävyyden olivat kyselyssä tärkeimmiksi koettuja tehtäviä. Suomalaiset arvostavat Ylen palveluissa myös luotettavaa tietoa, lasten korkeatasoisia ohjelmia ja sitä,

4.1

Radion Sinfoniaorkesterin konsertit toteutettiin pääosin etätuotantoina orkesterin kokoonpanoa vaihdellen ja turvaväleistä huolehtien. Syksyllä 2020 aloitettiin kiitellyt suorat tv-lähetykset Yle Teemalla.

Kuva: Maarit Kytöharju

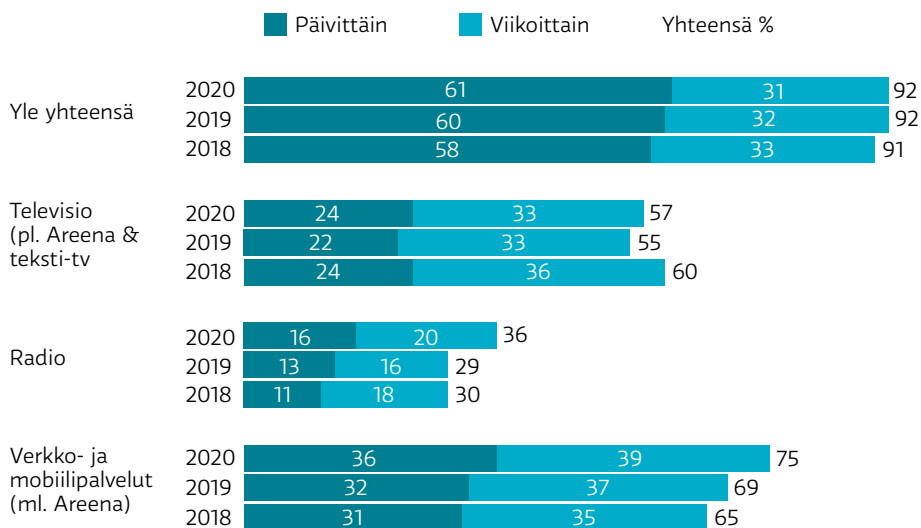
Ylen tavoitavuus ja kiinnostavuus 2012–2020

15-v.+ -väestö

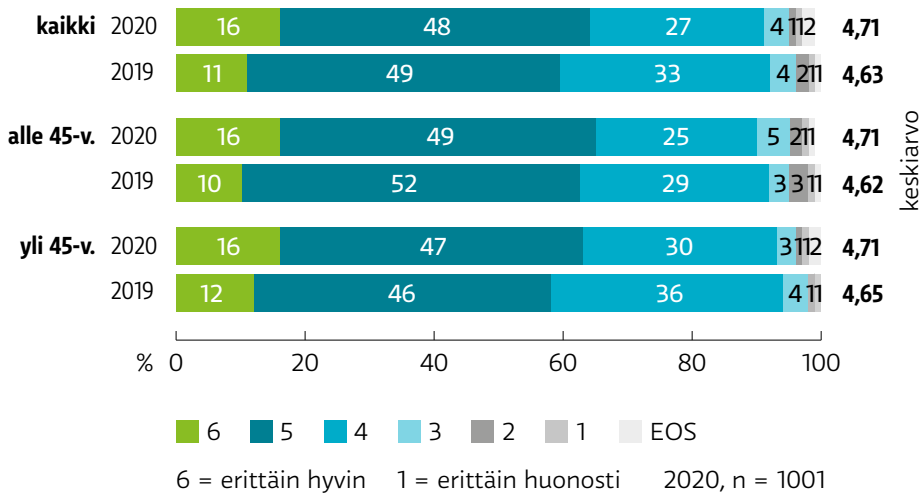
Lähde: KMK-tutkimus 2020, Taloustutkimus/Asiakkuus, Yle
Huom. Keväällä 2015 ja sen jälkeen viikko- ja päivätavoitavuudet ovat sisältäneet myös Ylen some-kanavat

Ylen medioiden tavoitavuudet 2018–2020, % 15–44-v.

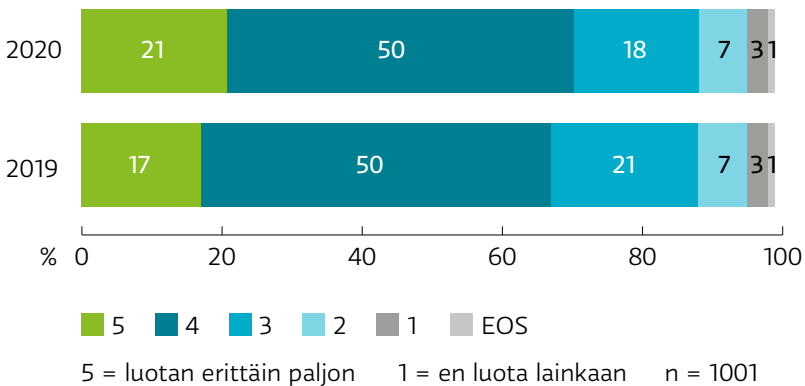
Lähde: KMK-tutkimus 2020, Taloustutkimus / Asiakkuus, Yle

Miten hyvin Yle on onnistunut kokonaisuutena julkisen palvelun tehtävässään 2019–2020

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2020, IRO Research Oy

Suomalaisten luottamus Yleen vuosina 2019 ja 2020

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2020, IRO Research Oy

että Ylen avulla voi ymmärtää paremmin Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia sekä saada monenlaisia kulttuurikokemuksia.

Yleä pidetään yleisesti vastuullisena toimijana. Yle-veroon tyytyväisten osuus kasvoi hieman edellisvuodesta: suomalaisista 73 prosenttia oli melko tai erittäin tyytyväisiä Yle-veroon rahoitusmuotona, ja 77 prosenttia koki saavansa sille melko tai erittäin hyvin vastinetta.

Yle-brändin arvostus vahvistui. Suomalaisen brändien arvostusta mittaavassa Taloustutkimus Oy:n tutkimuksessa Yle sijoittui kolmanneksi, kaksi sijaa edellisvuotta korkeammalle. Yle oli tutkimuksen arvostetuin mediabrändi kotimaassa.

4.2

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA VERKOSSA

Televisio on edelleen suomalaisia yhdistävä media. Vuonna 2020 televisiota katsoi viikoittain 87 prosenttia väestöstä. Ylen televisiokanavat tavoittivat joka viikko 77 prosenttia ja päivittäin 52 prosenttia suomalaisista. Ylen kanavista suosituin oli Ylen TV1, joka tavoitti 44 prosenttia suomalaisista joka päivä. MTV:n kanavat yhteensä tavoittivat 47 prosenttia, Nelonen Media 37 prosenttia ja Discovery Network Finland 27 prosenttia suomalaisista päivittäin.

Ylen alueelliset tv-uutiset tavoittavat edelleen laajan katsojakunnan. Yle TV1:n kello 17.06 alueellisia uutisia katsoi vuonna 2020 keskimäärin 566 000 katsojaa ja kello 18.22 lähetystä 737 000 katsojaa. Katsojamäärät kasvoivat selvästi edellisvuodesta.

Suomen ruotsinkielisistä Ylen tv-kanavat tavoittivat päivittäin 46 prosenttia (2019: 47 prosenttia). Kanavista katsotuin oli Yle TV1, joka tavoitti 34 prosenttia ruotsinkielisistä joka päivä. Yle Fem tavoitti ruotsinkielisistä päivittäin 23 prosenttia ja viikoittain 48 prosenttia. Päivätavoittavuus nousi kolme prosenttiyks-

sikköä edellisvuoteen verrattuna. MTV:n kanavat yhteensä tavoittivat 34 prosenttia ruotsinkielisistä, Nelonen Media 26 prosenttia ja Discovery Networks Finland 22 prosenttia ruotsinkielisistä päivittäin.

Viikoittain Yle Teema Fem tavoitti kokonaisuudessaan keskimäärin 53 prosenttia ruotsinkielisistä suomalaisista.

Radiota kuunteli viikoittain 89 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä. Keskimääräisenä päivänä radio tavoitti 67 prosenttia väestöstä. Ylen radiokanavat tavoittivat viikoittain 51 prosenttia ja päivittäin 35 prosenttia suomalaisista. Tavoittavuus oli hieman edellisvuotta matalampi.

Alueradioissa Yle Radio Suomi lähettää sekä valtakunnallista että alueellista ohjelmaa 18 eri alueella. Lisäksi Yle Vegan taajuuksilla lähetetään ruotsinkielistä paikallista ohjelmaa 5 alueella.

Yle Radio Suomen kuuntelu oli vahvinta Lapissa, missä 48 prosenttia asukkaista kuuntelee kanavaa viikoittain. Toista ääripäätä edusti Pohjanmaa: Yle Radio Suomi tavoitti siellä viikoittain 27 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä. Helsingissä Yle Radio Suomi tavoitti 29 prosenttia väestöstä, mutta määrällisesti eniten eli 440 000 kuuntelijaa viikossa.

Ruotsinkielisille radio on yhä tärkeä väline. Vuonna 2020 radio tavoitti yli 9-vuotiaista ruotsinkielisistä viikoittain 90 ja päivittäin 68 prosenttia. Radion päivittäinen keskimääräinen kuuntelu-aika nousi kahdeksalla minuutilla edellisestä vuodesta, ja oli 3 tuntia ja 44 minuuttia.

Yle Vega tavoitti viikoittain 55 prosenttia ja päivittäin 39 prosenttia ruotsinkielisistä. Yle Vega on Suomen ainoa kanava, joka lähettää myös alueellista ohjelmaa ruotsin kielellä. Nuorisokanava Yle X3M:in viikkotavoittavuus laski hieman edellisvuodesta. Sitä kuunteli viikoittain 21 prosenttia ruotsinkielisistä.

Verkkopalvelut

Vuonna 2020 Yle tavoitti verkkopalveluillaan viikoittain 73 prosenttia Suomen yli

TV:N KATSOTUIMPIA OHJELMIA KANAVITTAIN UUTISTEN JA URHEILUN LISÄKSI OLIVAT:

Yle TV1

- *Linnan juhlat 2020*
- *Linnan juhlat 2020: Kohti Linnan juhlia*
- *Joulurauhan julistus*
- *A-studio: Hallituksen tiedotustilaisuus*
- *Hallituksen tiedotustilaisuus*

Yle TV2

- *Lumiukko*
- *Joulupukin Kuuma linja*
- *Taimi, joulupuun tarina*
- *Sohvaperunat*
- *Joulukirje*

Yle Teema

- *Tähdet kertovat, komisario Palmu*
- *Kino Klassikko: Vain muutaman dollarin tähden*
- *Kino Klassikko: Kourallinen dollareita*
- *Kino Klassikko: Hyvät, pahat ja rumat*
- *Historia: Neuvostoliiton vankileirit*

Yle Fem

- *Murha Sandhamnissa*
- *Elokuva: Lumiauramies*
- *Wisting*
- *Tsunami*
- *Tanskalainen maajussi*

Yle Areena

- *Ryhmä Hau*
- *Modernit Miehet*
- *Logged in*
- *Kaikki synnit*
- *Luottomies*

YLEN RADIOKANAVIEN KUUNNELLUIMPIA OHJELMIA OLIVAT:

Yle Radio Suomi

- *Iskelmäradio*
- *Onnen sävel*
- *Pekka Laineen Ihmemaa*

Yle Radio 1

- *Muistojen bulevardi*
- *Ykkösaamu*
- *Jumalanpalvelus*

YleX

- *YleX Aamu*
- *YleX Iltapäivä*
- *Luden musiikin X*

Yle Puhe

- *Politiikkaradio*
- *Akti*

Yle Radio Vega:

- *Yle Nyheter*
- *Yle Vega Regional*

Yle X3M:

- *X3M Morgon*
- *X3M Dag*

4.3

15-vuotiaista eli noin 3,1 miljoonaa suomalaista, mikä on enemmän kuin edellisvuonna.

Ylen verkko- ja mobiilipalveluihin tehtiin vuoden aikana yhteensä yli 1 456 miljoonaa käyntiä (Adobe Analytics). Yle Areenassa ylitettiin miljardin käynnistykseen raja. Kaikkiaan Yle Areenassa oli lähes 1 140 000 000 käynnistystä joko videotai audiotallenteisiin tai suoriin radio- ja tv-lähetyksiin – keskimäärin 3,1 miljoonaa käynnistystä joka päivä. Käynnistykset kasvoivat edellisvuodesta noin 290 miljoonalla.

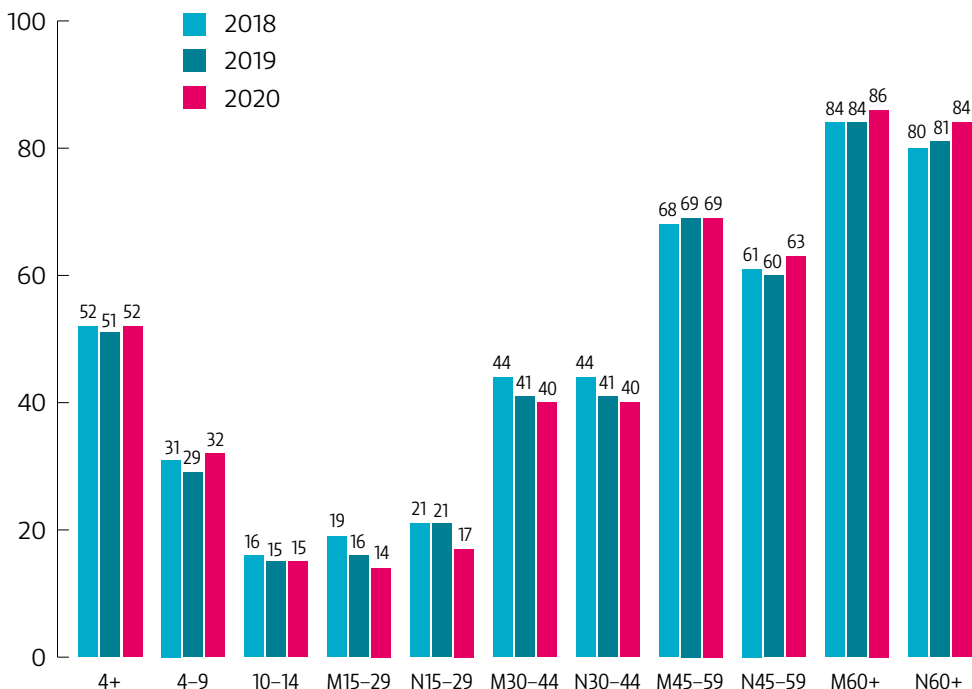
Yle pyrkii parantamaan verkkopalvelujen ja sisältöjen kehitystä muun muassa Yle Tunnuksen avulla. Yle Tunnuksia on luotu yhteensä 1,8 miljoonaa. Kirjautunut käyttö kasvoi vuonna 2020 merkittävästi:

Ylen Tunnuksella kirjautuneita oli viikossa keskimäärin 516 000, kun edellisvuonna vastaava luku oli 335 000. Tunnuksella kirjautuneet myös viettävät Ylen sisällöjen parissa enemmän aikaa kuin kirjautumattomat.

4.3 PALAUTTEEN SEURANTA JA VUOROVAIKUTUS SIDOSRYHMIEN KANSSA

Suomalaisilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä ja antaa suoraa palautetta Ylelle monin eri tavoin: sähköpostilla, puhelimitse ja verkossa sekä sosiaalisessa mediassa. Yle myös seuraa suomalaisten arvioita julkisen palvelun tehtävästä, sisällöistä ja palveluista säännöllisesti teh-

Ylen television päivätavoitavuus 2018–2020, ikäryhmittäin, %

Lähde: TV-mittaritutkimus 2020, Finnpanel / Analytiikka ja asiakasymmärrys, Yle

tävillä yleisötutkimuksilla ja fokusryhmähaastattelulla.

Ylen asiakaspalveluun tuli vuonna 2020 noin 160 000 tilastoitua yhteydenottoa puhelimitse, sähköpostitse tai verkon kautta. Määrä kasvoi edellisvuodesta. Yhteydenotot liittyivät etenkin koronapandemiasta johtuviin ohjelmamuutoksiin ja Yle Areenan teknisiin häiriöihin.

Teknisen neuvonnan palautteen määrä kasvoi yli 80 prosenttia edellisvuodesta. Yhteensä kirjattiin 13 684 palautetta. Niistä 74 prosenttia liittyi Yle Areenaan tai muihin verkkopalveluihin ja 26 prosenttia perinteiseen radio- ja TV-vastaanottoon.

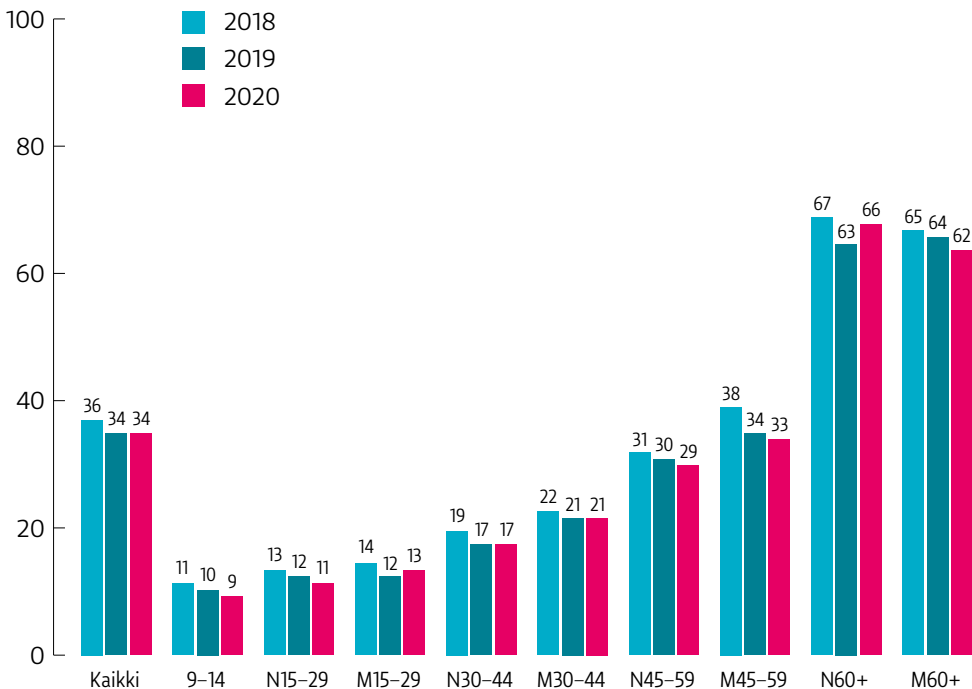
Kaikkiaan Yle sai kansalaisilta yhteensä noin kolme miljoonaa viestiä, joista suurin osa tulee sosiaalisen median tilien

kautta, noin 2,6 miljoonaa viestiä vuodessa. Ne liittyivät pääosin sisältöihin ja vuoropuheluun sosiaalisen median alustoilla. Palautetta lähetetään myös suoraan työntekijöille.

Ylen uudistettu asiakaspalvelusivusto tarjoaa käyttäjille vastauksia yleisimpiin Yleen liittyviin kysymyksiin ja ohjaa palautteen tarvittaessa viivytyksettä aihepiiristä vastaavalle asiantuntijalle. Vuonna 2020 asiakaspalvelussa käynnistyi myös chatbot-kokeilu, jossa automatisoitu Yle-Botti vastaa yleisimpiin kysymyksiin.

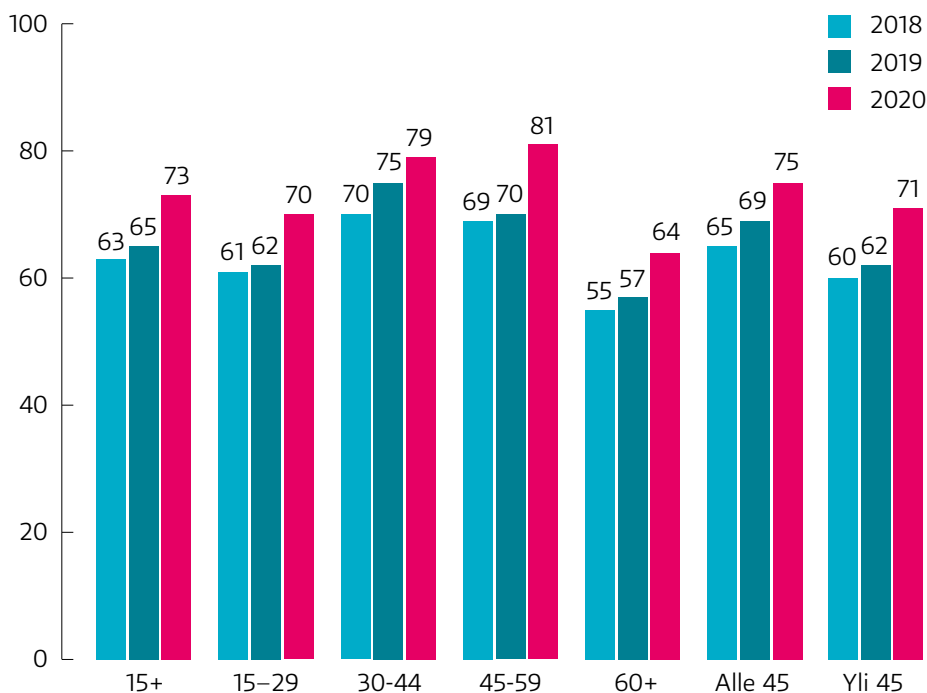
Yle käy muutoinkin vuoropuhelua yleisöjen kanssa monin eri tavoin, esimerkiksi sisältöjen suunnittelun ja ohjelmien teon yhteydessä. Ylen toteuttamien tutkimusten, kansalaiskeskustelujen, käyttäjäpaneelien ja haastattelujen avulla kootut

Ylen radion päivätavoittavuus 2018–2020, ikäryhmittäin, %

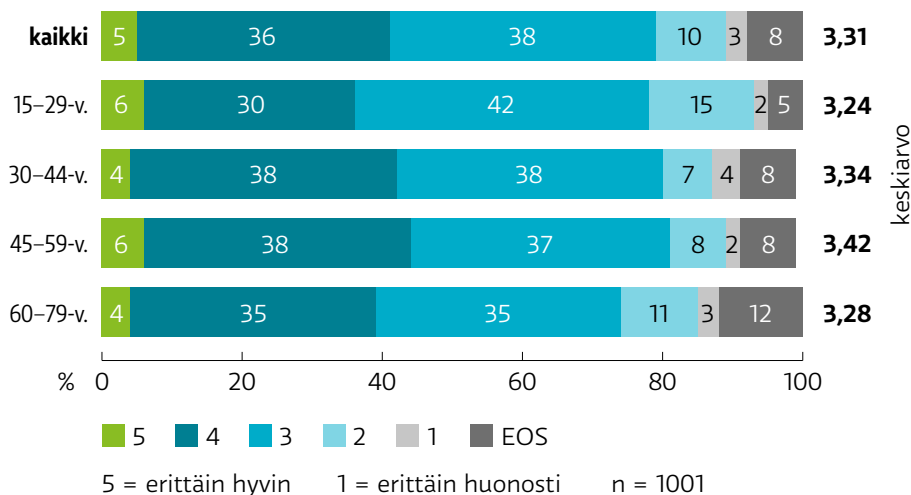
Lähde: KRT 2020, Finnpanel / Asiakkuus, Yle

Ylen verkon viikkotavoitavuus 2018–2020, ikäryhmittäin, %

Lähde: KMK-tutkimus 2020, Taloustutkimus / Asiakkuus, Yle

Ylen onnistuminen vuorovaikutuksessa suomalaisten kanssa 2020

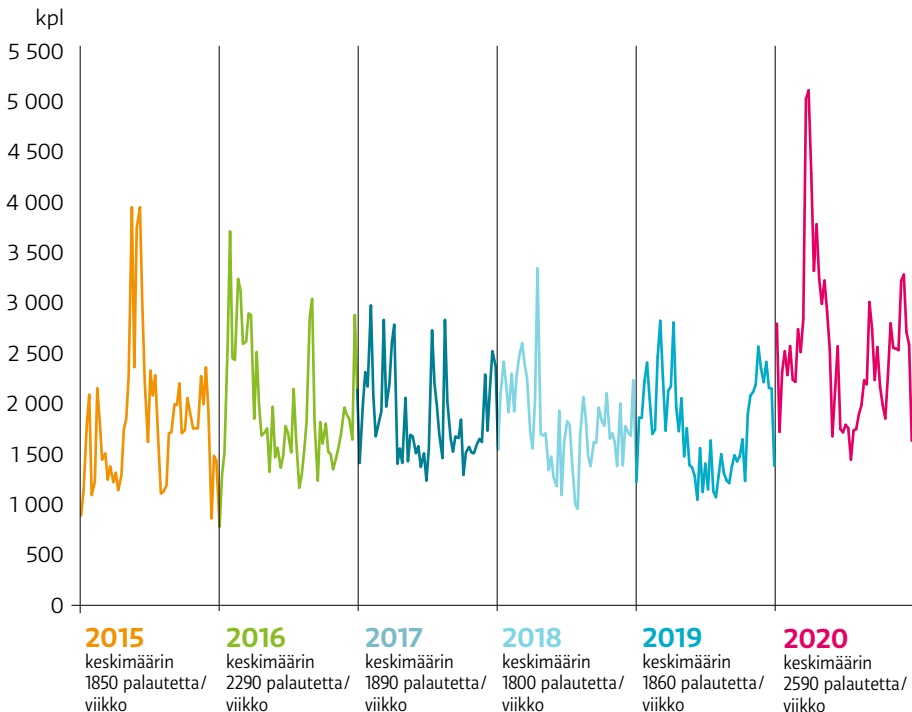
Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2020, IRO Research Oy

näkemykset tuodaan osaksi yhtiön kehitystyötä ja sisältöjen kehitystä.

Yleisön asiamiehenä ja vuorovaikutuksen asiantuntijana Ylessä toimii vuonna 2017 nimitetty yleisövuorovaikutuksen päällikkö. Hänen tehtävänä on lisätä Ylen journalismin läpinäkyvyyttä ja vahvistaa yleisöjen ja Ylen välistä vuorovaikutusta.

Vuorovaikutuspäällikkö edistää työssään kuuntelevaa ja kunnioittavaa keskustelukulttuuria ja kouluttaa yleläisiä häirinnän kohtaamisessa. Hän toimii yhteistyössä Ylen vastaavien toimittajien kanssa ja työskentelee Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikön työparina.

Palautteen* lukumäärä viikottain 2015–2020

*) Ohjelma- ja Areena-palautteeseen saapuneet palautteet
Lähde: Yle Viestintä ja Brändi, Asiakaspalvelu, Salesforce/ TH

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

- ▶ **Yle jatkaa panostuksia sisältöjen ja digitaalisten palvelujen kehitykseen.**
- ▶ **Ylen ja muun median yhteistyö jatkui uusilla hankkeilla.**
- ▶ **Yle kehittää henkilöstön osaamista, työkuultuuria ja uutta teknologiaa tulevaisuuden haasteisiin.**

5.1 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vuonna 2021 Yle jatkaa panostuksia sisältöjen ja palvelujen kehitykseen, digitaaliseen uudistamiseen sekä osaamisen ja työkuultuuriin kehittämiseen uuden strategian mukaisesti. Jatkuvalle ja suunnitelmallisella kehitystyöllä Yle pyrkii varmistamaan, että korkealaatuiset ja monipuoliset julkisen palvelun sisällöt säilyvät kiinnostavina koko väestölle mediatarjonnan alati kasvaessa.

Perinteisen lineaarisen television ja radion asema on yhä vahva, etenkin vartuneen väestön piirissä, mutta uusi teknologia, uudet alustat, käyttötottumukset ja toimijat muuttavat mediakenttää nopeasti. Tämä asettaa Ylen uusien haasteiden eteen ja vaatii yhä parempaa kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin.

Ylen vahva yleisösuhte antaa hyvät

Yle pyrkii jatkossakin saamaan lisää nuoria yleisöjä sisältöjensä pariin. Kiia Keskiylä ja Jasmin Beloued juontavat alakouluikäisille suunnattua Yle Mixiä, joka tuo uutisaiheita yleisönsä ikätasolle sopivalla tavalla sekä etsii niitä lasten omasta maailmasta.

Kuva: Ilmari Fabritius / Yle

edellytykset toiminnan kehittämiseen. Yle pyrkii jatkossakin saamaan lisää nuoria yleisöjä, etenkin 15–29-vuotiaita, julkisen palvelun sisältöjen pariin sekä vahvistamaan julkisen palvelun merkityksellisyttä kaikkien suomalaisten arjessa. Tämä edellyttää paitsi laajaa tavoittavuutta koko maassa ja kaikissa ikäryhmissä, myös vahvaa panostusta asiakaskokemukseen ja digitaalisiin palveluihin.

Vuoden 2021 kehityshankkeita ovat muun muassa Yle Areenan jatkokehitys sekä uudistuva yle.fi-palvelu. Digitaalisten palvelujen ja lineaaristen radio- ja tv-kanavien uudistusta jatketaan siten, että se tukee molempien vahvuuksia.

Digitaalisten palvelujen kehityksessä Yle joutuu kilpailemaan kansainvälisten toimijoiden kanssa, joiden resurssit ovat moninkertaisia Yleen verrattuna. Tämä vaatii sekä laadukkaita sisältöjä eri kohderyhmille että Yle Areenan suoratoistopalvelun jatkuvaa kehittämistä.

Parantaakseen henkilökohtaista palvelua Yle hyödyntää lisääntyvässä määrin dataa ja tekoälyä sisältöjen ja palvelujen kehityksessä julkisen palvelun periaatteiden mukaisesti. Datan ja teknologian hyödyntämisessä yhtiö panostaa läpinäkyvyyteen.

5.1

Journalismissa Yle on kehittänyt uudenlaisia kerronta- ja julkaisutapoja, joissa hyödynnetään dataa ja tekoälyyn perustuvia työkaluja, kuten pelillisiä uutiskerronnan muotoja ja Voitto-robotin tuottamia automatisoituja sisältöjä.

Yle on myös jatkanut uuden teknologian, kuten 5G-pohjaisen siirtoteknologian, robotiikan, lisätyn todellisuuden (AR) ja virtuaalisen todellisuuden (VR) kokeiluja yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Vuonna 2021 on odotettavissa, että koronapandemia vaikuttaa edelleen Ylen toimintaan sekä yleisöjen tarpeisiin samalla, kun se on lisännyt digitaalisten palvelujen käyttöä. Yle aikoo hyödyntää vuoden 2020 kokemuksia ja toimintamalleja sisältöjen suunnittelussa ja esimerkiksi digitaalisten tapahtumien järjestämisessä. Samalla yhtiö on valmistautunut tekemään Yle-lain 7§:n edellyttämiä muutoksia toiminnassaan.

Yle jatkaa myös monimuotoista yhteistyötä luovan alan kanssa ja pyrkii osaltaan vahvistamaan kotimaista kulttuurikenttää haastavissa olosuhteissa.

Ylen toimitilastrategia päivitetään vuoden 2021 aikana. Sen yhteydessä arvioidaan, millä tavoin koronapandemian vauhdittama digiloikka, uudet toimintatavat ja etätyö mahdollisesti vaikuttavat yhtiön tilantarpeeseen tulevaisuudessa.

5.2 5.2 KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ MUUN MEDIAN KANSSA

Yle kehittää toimintaansa monipuolisilla kumppanuuksilla niin sisältöjen ja palvelujen kehityksessä kuin jakelussa ja teknologiassa.

Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa kotimaisen sisällöntuotannon toimintaedellytyksiä, kehittää osaamista ja edistää media-alan teknologisista kehitystä. Yhteistyö pohjaa Yle-lakiin, jonka mukaan Ylen tulee edistää sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Lisäksi Yle tekee laajasti yhteistyötä oppilaitosten, korkeakoulujen ja järjestöjen kanssa. Esimerkkinä uudenlaisesta strategisesta kumppanuudesta on Tampereen kaupungin ja korkeakoulujen kanssa syksyllä 2020 solmittu sopimus. Yhteistyössä kehitetään muun muassa uusia tulevaisuuden journalismin muotoja, mediakasvatusta, digitaalisia oppimisympäristöjä ja digitaalista vuorovaihtusta.

Yhteistyö kaupallisen median kanssa

Neuvottelut yhteistyöstä kaupallisen median kanssa jatkuivat parlamentaarisen työryhmän ja Yle-lain edellyttämällä tavalla. Yle jatkoi jo vakiintuneita yhteistyömuotoja muiden mediayhtiöiden kanssa ja aloitti uusia kokeiluja.

Koronapandemiaan varautumisessa Yle toimi aktiivisena jäsenenä mediayhtiöiden yhteistyöverkostossa, Mediapoolissa. Kahdenvälisiä varautumissuunnitelmia tehtiin muun muassa MTV:n kanssa. Yle myös tarjosi valtioneuvoston tiedotustilaisuuksien videostriimin vapaasti muiden medioiden käyttöön.

Yhteistyö tietotoimisto STT:n kanssa jatkui parlamentaarisen työryhmän suositusten mukaisesti. Yle lisäsi STT:n sisältöjen ja palvelujen käyttöä ja osallistui STT-Lehtikuvan kehitystyöhön. Ylen uutisartikkeleiden verkkokeskustelujen moderointi siirtyi vuoden 2020 alussa STT:n hoidettavaksi aiemmin sovitun uutistoimituksen yöpäivityksen lisäksi. Lisäksi STT voi käyttää palvelussaan Ylen Voitto-robotin automatisoituja uutisia.

Yhteistyö muun median kanssa jatkuu kevään 2021 kuntavaalien yhteydessä. Syksyllä 2020 sovittiin, että Yle tarjoaa kuntavaaleissa oman kuntavaalikoneen yhdelletoista kaupallisen median kumppanille eri puolilta Suomea. Mukana yhteistyössä ovat muun muassa MTV, Apu, Hufvudstadsbladet, Maaseudun Tulevaisuus, Länsi-Suomi, Must-Read ja useita paikallislehtiä.

Kaupallisen median kanssa aloitettiin useita uusia yhteistyöhankkeita. Paikallislehti Ylä-Satakunnan kanssa käynnistyi keväällä 2020 pilotti, jossa lehti saa verkkosivuillaan julkaistavaksi päivittyviä Ylen alueellisia ja valtakunnallisia uutisia.

Sanomalehti Ilkka-Pohjalaisen kanssa puolestaan alkoi yhteistyö, jossa lehti hyödyntää Ylen Voitto-robotia maakunnallisten palloilun ala- ja nuorisosarjojen tulosuutisoinnissa. Kokeiluista on saatu myönteisiä kokemuksia ja niitä on mahdollista laajentaa.

Maaseudun Tulevaisuuden kanssa Yle on sopinut laajemmasta Ylen uutisjuttujen käytöstä Maaseudun Tulevaisuuden verkkosivuilla. Käytännön yhteistyö alkaa vuoden 2021 puolella.

Yle on aiemmin järjestänyt myös alueellisia tapahtumia muiden media-yhtiöiden kanssa, mutta koronapandemia esti yleisötilaisuudet. Toimittajien ja muiden työntekijöiden tehtäväkiertoa kaupallisen median ja Ylen välillä kokeiltiin Tampereella.

Urheilussa Yle tekee laajasti kaupallisen median kanssa yhteistyötä sekä uutishankinnassa että -vaihdossa. Miesten jalkapallon MM-kisoista 2026 tehtiin sopimus yhteishankintana Telian ja MTV Oy:n kanssa.

Svenska Yle pyrkii jatkuvasti vahvistamaan ja kehittämään yhteistyötä suomenruotsalaisten media-yhtiöiden kanssa. Suomen ainoa ruotsinkielinen uutistoimisto Svensk Presstjänst Ab hallinnoi ruotsinkielistä kielenhuollon verkostoa, jonka kautta Svenska Yle tilaa aktiivisesti kielenhuoltoa. Svenska Ylen, HSS Median, KS Median ja Åbo Underrättelserin kanssa käynnistettiin hanke yhteisen verkkokielenhuollon kehittämiseksi.

Kevään 2021 kuntavaaleissa suomenruotsalaisilla medioilla on mahdollisuus käyttää Svenska Ylen kehittämää Valkompassen-vaalikonetta. Lisäksi Svenska Yle käynnisti oppimiseen liittyvän pilotin yhteistyössä muun muassa KSF-median kanssa.

Yle tuotti yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa Jumppahetki-ohjelman, joka tarjosi ohjattua, monipuolista ja helposti kotona toteutettavaa kotijumppaa erityisesti ikäihmisten ja etäoissa taukoliikuntaa kaipaavien tarpeisiin.

Kuva: Ilmari Fabritius / Yle

5.3

Monivuotinen yhteistyö mediankäytön mittausten kehittämiseksi jatkuu Media Metrics Finland -osakkuusyhtiössä, johon kuuluvat Ylen lisäksi Alma Media, MTV ja Sanoma Media Finland. Media Metrics Finland hallinnoi toimialan yhteistä internetin yleisömittausta FIA-Mia (Finnish Internet Audience Measurement), joka otettiin myös Ylessä käyttöön vuoden 2020 aikana.

Neuvottelut ja selvitykset yhteisen valtakunnallisen mediatunnuksen luomiseksi jatkuivat, mutta päätöksiä hankkeessa ei vielä tehty. Niin sanotun Media-avaimen avulla käyttäjä voisi kirjautua yhdellä tunnuksella eri mediapalveluihin.

Yle tekee yhteistyötä myös audion aseman vahvistamiseksi kotimaassa. Ylen ja kaupallisten radioiden (RadioMedia) yhteisellä Radiot.fi-palvelulla oli yli 100 000 käyttäjää viikoittain. Palvelun mobiilisovellukset uudistettiin kokonaisuudessaan vuonna 2020 ja palvelun kuuntelukokemusta autoissa kehitettiin.

Yle on avannut myös arkistojaan ulkopuolisten käyttöön. Ylen arkistomyynti lisensoi ammattikäyttöön muun muassa

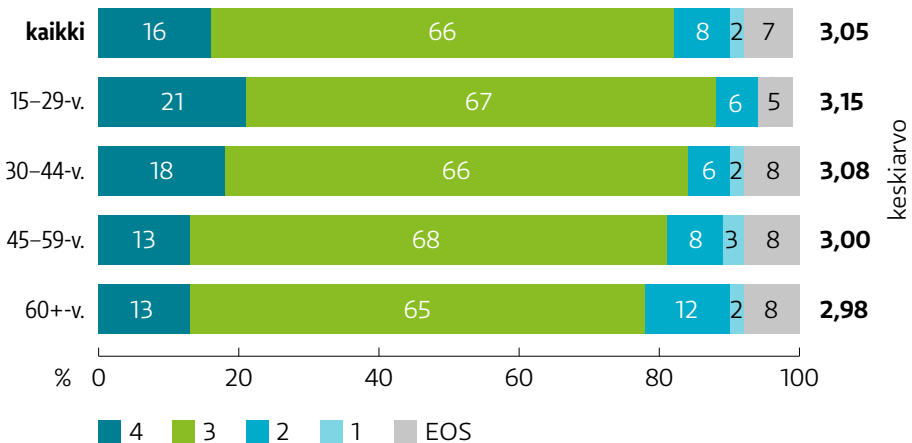
radio- ja tv-ohjelmia ja niiden osia, Ylen omistamia elokuvia, valokuvia ja äänitehosteita. Osan Ylen Elävässä arkistossa ja Areenassa julkaistuista videoista ja audioista voi upottaa myös muille verkkosivuille, muun muassa blogeihin ja osaksi journalistista sisältöä. Yle Arkiston kokoelmista julkaistaan arkistoaineistoa, kuten valokuvia, äänitehosteita ja filmimateriaalia vapaasti käytettäväksi.

5.3 YHTEISKUNTAVASTUUN YLEN TOIMINNASSA

Yle toteuttaa laajaa yhteiskuntavastuuta julkisen palvelun tehtävänsä kautta. Ylen vastuullisuutta arvioidaan taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun ja ympäristövastuun osalta. Ylen vastuulliseen toimintaan kuuluu mm. Yle-veroon pohjautuvan määrärahan tarkoituksenmukainen käyttö, yhtiön merkittävä rooli luovan alan työllistäjänä sekä sitoutuminen vastuullisuuteen kaikessa toiminnassaan.

Yle noudattaa omassa toiminnassaan eettisiä toimintaperiaatteita ja edellyttää

Kuinka vastuullisena toimijana Yle nähdään 2020

4 = erittäin vastuullisena 1 = ei lainkaan vastuullisena n = 1001

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2020, IRO Research Oy

sitä myös kumppaneiltaan. Ylellä on koko yhtiötä koskeva eettinen ohje (Code of conduct) ja toimitustyötä koskeva Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettinen ohje (OTS). Yle noudattaa toiminnassaan Julkisen sanan neuvoston laatimia Journalistin ohjeita.

Ylen compliance-ohjelman tavoitteena on varmistaa lakien, normien ja eettisten ohjeiden noudattaminen yhtiössä. Ylen toimintaperiaatteet on kerrottu verkkosivulla yle.fi/toimintaperiaatteet.

Ylellä on käytössä eettinen ilmoituskanava, jolla henkilöstö voi tarvittaessa ilmoittaa havaituista tai epäilyistä väärinkäytöksistä. Kanavan kautta on tullut hyvin niukasti ilmoituksia.

Ylen vastuullisuustoimintaa käsitellään tarkemmin sivulla yle.fi/yleisradio/vuosikertomukset. Tietoa vastuullisen toiminnan compliance-ohjelmasta ja eettisistä toimintaperiaatteista julkaistaan myös Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

5.4 RIIPPUMATTOMUUS JA TOIMINTAPERIAATTEET

Ylen julkaisutoiminta ja sisältöjen tuotanto perustuvat Ylen arvoihin ja alan eettisiin periaatteisiin. Vastaavat toimittajat johtavat ja valvovat toimitustyötä. Vastaavan toimittajan vastuu ja tehtävät on määritelty sananvapauslaissa, ja heidät nimittää yhtiön hallitus. Vastaavat toimittajat päättävät viime kädessä sisältöjen julkaisemisesta.

Vastaavat toimittajat sopivat yhteisistä linjauksista ja journalististen prosessien kehittämisestä. Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikkö, mediasääntelypäällikkö sekä yhtiön lakiosasto avustavat heitä tarvittaessa vastuulliseen toimintaan liittyvissä kysymyksissä. Yhtiössä järjestetään säännöllistä koulutusta ja apua julkaisutoimintaa koskevasta lainsäädännöstä ja ohjeista sekä eettisistä kysymyksistä.

Vastaavat toimittajat seuraavat sään-

nöllisesti kokouksissaan mahdollisia riippumattomuutta vaarantavia toimia ja raportoivat tästä vuosittain Ylen hallitukselle.

Yhtiöllä on oma Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettinen ohje (OTS), jota noudatetaan Journalistin ohjeiden lisäksi toimitustyössä ja sisältöjen julkaisemisessa. Tämän lisäksi Ylellä on koko henkilöstöä koskeva eettinen ohje.

Vuonna 2020 vastaavat toimittajat julkaisivat Ylen turvallisemman vuorovaikutuksen ohjeen, jota voidaan soveltaa kaikessa toiminnassa.

Vastaavat toimittajat päättivät Ylen osallistumisesta Tampereen yliopiston ja Helsingin yliopiston *Viha ja julkisuus* -tutkimushankkeeseen, jossa tutkitaan vihapuheen ja ääriajattelun vaikutuspyrkimyksiä yhteiskunnan päätöksentekoon. Kysely toteutettiin vuoden 2020 lopulla ja Ylen kyselyn tulokset valmistuvat vuoden 2021 alkupuolella.

Yle ja Julkisen sanan neuvosto

Yle noudattaa sisältöjen teossa, journalistisissa ja julkaisutoiminnassa koko media-alaa koskevia eettisiä ohjeita, Journalistin ohjeita ja Ylen omia eettisiä ohjeita, Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiä ohjeita (OTS).

Median itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) tulkitsee Journalistin ohjeita. JSN arvioi yksittäistapauksissa, onko julkaisijan toiminta ollut hyvän journalistisen tavan mukaista. Se voi myös ohjeistaa alan toimijoita antamalla periaatelausumia journalismin keskeisistä eettisistä kysymyksistä. Yle kuuluu Julkisen sanan neuvoston taustayhteisöön ja on sitoutunut noudattamaan Journalistin ohjeita.

JSN käsitteli vuoden 2020 aikana yhdeksän Yleä koskevaa kantelua. Kuuudessa tapauksessa päätös oli vapauttava ja kolmessa langettava. Langettavissa päätökset liittyivät haastateltavien oikeuksiin, yksityisyyden suojaan, kuvan harhaanjohtavaan käyttöön ja olennaisiin asiavirheisiin.

5.4

Henkilöstön määrä ja työsuhteet

Vuoden lopussa Ylessä työskenteli vakituksessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa 2 885 henkilöä, mikä on 38 henkilöä enemmän kuin vuoden 2019 lopussa. Henkilötyövuosia kertyi kaikissa työsuhteissa vuoden aikana keskimäärin yhteensä 3 296, joka on 8 henkilötyövuotta edellisvuotta vähemmän.

Yhtiön organisaation uudistukset toivat muutoksia tehtäviin ja sisäisiä siirtoja, etenkin päällikkö- ja asiantuntijatehtävissä, mutta muutoksilla ei ollut vaikutusta henkilöstön kokonaismäärään.

Osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi

Yle jatkoi johtamis- ja työkuulttuurin määrätietoista kehittämistä. Uusi johtamismalli vietiin päätökseen vuoden aikana. Yhtiö toimii suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseksi, ja siihen on hyvät sisäiset käytännöt, joita kehitetään yhteistyössä työyhteisöjen kanssa.

Koronan myötä noin 80 prosenttia henkilöstöstä siirtyi keväällä joko kokonaan tai osittain etätöihin. Yhtiö tuki etätyöskentelyä ja virtuaalista yhteistyötä järjestämällä valmennuksia, webinaareja ja tarjoamalla ohjeita poikkeustilanteessa työskentelyyn yhtiön sisäisissä kanavissa.

Henkilöstön kokemusta työskentelyn sujuvuudesta seurattiin säännöllisesti noin kolmen kuukauden välein. Tulosten valossa poikkeustilanteessa työskenteleminen sujui pääosin hyvin.

Työtyytyväisyys on henkilöstökyselyiden mukaan varsin hyvällä tasolla. Vuosittaisessa Hyvä työpäivä Ylessä -kyselyssä yhtiö sai kokonaisarvosanaksi 3,76 asteikolla 1–5, mikä on hieman edellisvuotta korkeampi. Kyselyiden mukaan työntekijät ovat pääosin erittäin tyytyväisiä oman lähiesimiehen työskentelyyn, ja luotta-

mus johtoon kasvoi edelleen.

Uuteen strategiaan liittyen yhtiö on kartoittanut ja määritellyt keskeisiä tulevaisuuden osaamisalueita. Tämä työ on pohjana tulevien vuosien strategiselle henkilöstösuunnittelulle ja ohjaa osaamisen kehittämisen toimenpiteitä.

Henkilöstöllä on koulutuksen tukena monipuolinen e-oppimisen ympäristö, johon tuotettiin uusia oppimissisältöjä.

Ylen oma journalistien koulutusta tukeva Journalismin akatemia jatkoi vuonna 2020 työtä journalismin moniäänisyyden ja yleisösuhteen parantamiseksi. Koulutuksissa käsiteltiin muun muassa uusia kerrontamuotoja, vuorovaikutusta yleisöjen kanssa, visuaalista journalistia, dataa ja algoritmeja sekä sosiaalisen median käytäntöjä toimittajan työssä.

Kaikkiaan koulutuksiin osallistui vuoden aikana noin 460 henkilöä. Verkko- ja kurssien ja verkossa toteutettujen koulutusten ansiosta niihin osallistui koronavuoden aikana aiempaa enemmän myös aluetoimituksissa työskenteleviä journalisteja.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Yle on pitkään tehnyt aktiivista tasa-arvo-työtä, ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu yhtiössä varsin hyvin. Vakituksista työntekijöistä naisia ja miehiä on tarkalleen puolet. Yleisimmissä tehtävissä eli toimittajan ja tuottajan rooleissa naisten osuus on 57 prosenttia. Jotkut pienimmät ammattiryhmät ovat sen sijaan edelleen hyvin nais- tai miesvaltaisia. Tasa-arvon edistämiseen näiden tehtävien rekrytoinneissa kiinnitetään yhtiössä tehostetusti huomiota.

Ohjelmatyöntekijöiden tes-alueella, jolla työskentelee kolme neljäsosaa yleläisistä, naisten keskipalkka vuonna 2020 oli 99,3 prosenttia miesten keskipalkasta. Koko henkilöstön tasolla vastaava luku on 97,2 prosenttia.

Yle pyrkii edistämään henkilöstön monimuotoisuutta rekrytoimalla mahdollisimman monipuolisista taustoista

tulevia työntekijöitä. Yle ottaa vuosittain noin viisitoista harjoittelijaa erityisryhmittä, kuten henkilöitä, joilla on toimintarajoitteita tai maahanmuuttajatausta. Yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden edistämiseksi on toteutettu muitakin toimenpiteitä.

Ylellä on syrjintään, työpaikkakiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen kohteluun nollatoleranssi.

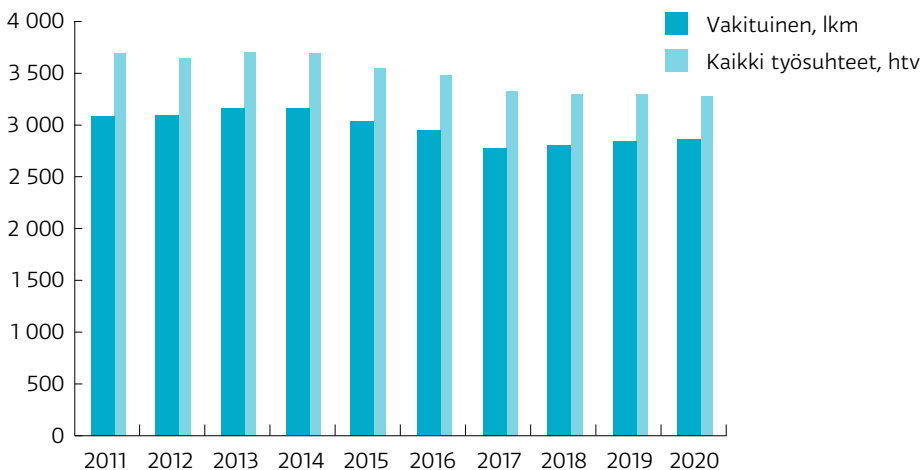
Palkitseminen

Ylen palkitsemiskäytännöissä noudatetaan valtio-omistajan omistajapoliittisia periaatepäätöksiä. Ylen hallituksen asettama palkitsemis- ja henkilöstövaliokunta valmistelee palkitsemisasiat hallitukselle, joka hyväksyy tavoitteet ja tulokset. Palkitsemisen lähtökohtia ovat avoimuus, kohtuullisuus ja tuloksellisuus. Palkitseminen on osa johtamisjärjestelmää ja sen tarkoituksena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden toteutumista.

Palkitseminen edellyttää Ylen arvojen mukaista toimintaa ja on aina kytköksissä yhtiön taloudelliseen tilanteeseen.

Vuonna 2020 tulos- ja kannustepalkkioita maksettiin yhteensä 2 615 038 euroa, josta toimitusjohtajalle ja muulle johtoryhmälle 229 837 euroa sekä muille tuloskortin piirissä oleville päälliköille, esimiehille ja asiantuntijoille 1 387 872 euroa. Muulle henkilöstölle kannustepalkkioita erityisen onnistuneesta työsuorituksesta maksettiin 997 329 euroa. Palkkioiden osuus koko yhtiön palkkasummasta oli 1,4 prosenttia.

Henkilöstön määrän kehitys 2011–2020

Ylen rahoitus, kustannusrakenne ja hallinto

6

- ▶ **Ylen talous pysyi vakaana.**
- ▶ **Ylen kokonaistuotot olivat 490,3 miljoonaa euroa. Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,7 prosenttia.**
- ▶ **Yle käytti sisältöihin ja palveluihin 375,2 miljoonaa euroa.**

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

Vuonna 2020 Ylen talous pysyi vakaana koronapandemian toimintaan aiheuttamista muutoksista huolimatta.

Tilikauden voitto oli 7,2 miljoonaa euroa (2019: 6,0). Tilikauden tulos oli odotettua parempi, koska useita merkittäviä urheilutapahtumia, kuten olympialaiset, siirtyi koronan vuoksi tulevaisuuteen. Ylen tulos vaihtelee vuosittain, mutta vuosittaisten tulosvaihteluiden tulee kattaa toisensa siten, että talous pysyy pidemmällä aikajänteellä tasapainossa.

Ylen liikevaihto oli 487,6 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 2,0 prosenttia.

Valtion televisio- ja radiorahastoon siirrettiin valtion talousarviosta rahastolaissa säädetty määrä 532,1 miljoonaa euroa. Tästä Yle-veroon pohjautuvasta määrärahasta Yle tilitti arvonnäisäveroa 10 prosentin verokannan mukaan 48,4 miljoonaa euroa. Nettotuotto 483,7 miljoonaa euroa kasvoi edellisestä vuodesta 2,5 prosenttia. Määrärahaa suoritetaan Ylelle käyttösuunnitelman ja rahoitustarpeen mukaan.

Kaikki tuotot yhteensä olivat 490,3 miljoonaa euroa (480,6), josta Yle-veroon

pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,7 prosenttia (98,2). Muut tuotot ovat pääosin ohjelmien ja palvelujen myynnistä saatavia tuottoja.

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEN KEHITYS JA KULUT

Ylen kulut ja poistot olivat yhteensä 481,4 miljoonaa euroa (2019: 474,5).

Henkilöstökulut olivat 232,8 miljoonaa euroa (222,3) ja niiden osuus kaikista kuluista oli 48,3 prosenttia (46,8 %). Henkilöstökulut nousivat 4,7 prosenttia edellisen vuoden tasosta. Muutokseen ovat vaikuttaneet työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset ja eläkekulujen nousu.

Palkkojen ja palkkioiden määrä kasvoi 1,8 prosenttia ja ne olivat 186,2 miljoonaa euroa (182,9). Eläkekulut olivat 40,6 miljoonaa euroa (33,9) ja muut henkilösivukulut olivat 6,0 miljoonaa euroa (5,4). Eläkesäätiön kannatusmaksu oli edellisvuotta korkeammalla tasolla, koska eläkesäätiön vakavaraisuutta oli tarkoitukseenmukaista vahvistaa haasteellisessa toimintaympäristössä.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 76,0 miljoonaa euroa (72,4),

6.1

6.2

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2020	2019	2018	2017	2016
TOIMINNAN LAAJUUS (milj. € / %)					
Liikevaihto	487,6	478,0	471,6	472,3	470,9
muutos %	2,0	1,3	-0,1	0,3	0,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2,6	2,7	2,7	2,7	2,3
muutos %	-1,2	-1,6	-0,4	18,2	-45,9
Kulut ja poistot	481,4	474,5	481,8	467,9	476,1
muutos %	1,5	-1,5	3,0	-1,7	1,6
Taseen loppusumma	368,7	308,7	315,4	296,4	286,1
Bruttoinvestoinnit, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet *	14,9	20,7	17,7	19,8	25,6
% liikevaihdosta	3,1	4,3	3,7	4,2	5,4
KANNATTAVUUS (milj. € / %)					
Käyttökate	84,9	78,5	69,3	83,4	74,2
% liikevaihdosta	17,4	16,4	14,7	17,7	15,8
Liikevoitto/-tappio	8,8	6,1	-7,5	7,0	-2,9
% liikevaihdosta	1,8	1,3	-1,6	1,5	-0,6
Tilikauden voitto/-tappio	7,2	6,0	-5,5	6,9	-2,9
% liikevaihdosta	1,5	1,3	-1,2	1,5	-0,6
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA					
Quick ratio	0,2	0,3	0,4	0,5	0,4
Omaraisuusaste %	38,7	43,8	41,0	45,5	44,7
Korollinen vieras pääoma (milj. €)	47,0	61,2	48,8	41,2	50,2
HENKILÖSTÖ					
Henkilötyövuosien (htv) määrä					
keskimäärin vuoden aikana **	3 296	3 304	3 309	3 333	3 490
Palkat (milj. €)	175,2	171,4	167,8	166,6	171,5
Palkkiot (milj. €)	11,0	11,6	13,1	12,3	12,1
Palkat ja palkkiot yhteensä (milj. €)	186,2	183,0	181,0	179,0	184,0

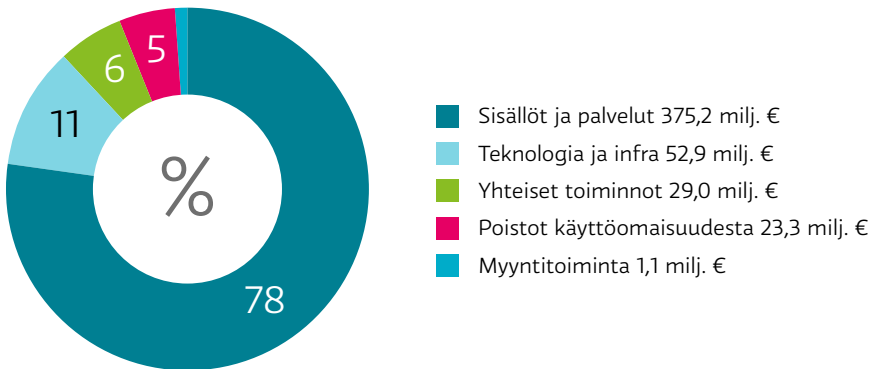
$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset vaihtuvat vastaavat}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\text{Omaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

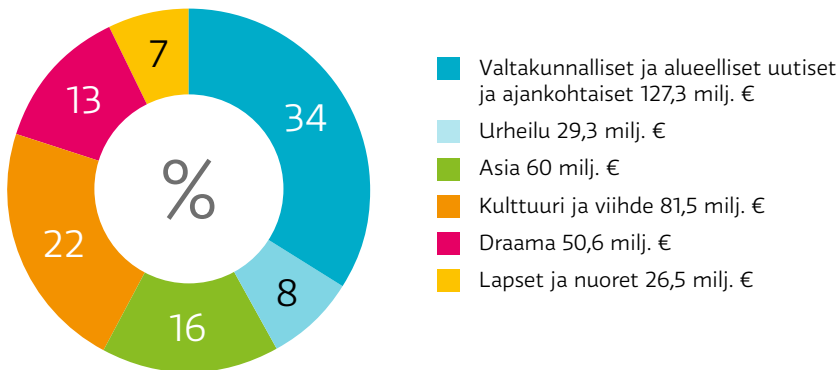
* Poislukien esitysoikeushankinnat

** Sisältää vakituiset, määräaikaiset, tuntipalkkaiset ja suoriteperusteiset työsuhteet.

Ylen kulurakenne 2020, yht. 481,4 miljoonaa euroa

Sisällöt ja palvelut 2020, yht. 375,2 miljoonaa euroa

kasvua edelliseen vuoteen 5,0 prosenttia. Poistot esitysoikeuksista olivat 52,6 miljoonaa euroa (51,0), josta 33,9 miljoonaa euroa kohdistui kotimaisiin esitysoikeuksiin ja 18,7 miljoonaa euroa ulkomaisiin ja urheilun esitysoikeuksiin. Poistot muusta käyttöomaisuudesta sekä arvonalentumiset olivat yhteensä 23,5 miljoonaa euroa (21,4).

Liiketoiminnan muut kulut laskivat neljä prosenttia ja olivat yhteensä 172,6 miljoonaa euroa (179,8).

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi musiikkiin ja radioon liittyviä esityskorvauksia, esitysoikeuspalkkioita, uusintakorvauksia sekä muita ohjelmiin liittyviä oikeusmaksuja kaikkiaan 36,7 miljoonan euron edestä (34,4). Ohjelmatoiminnan muita palveluita ostettiin kaikkiaan 20,5 miljoonalla eurolla (20,7).

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi teknologiakuluja 43,5 miljoonaa euroa (45,2), jakelukuluja 27,8 miljoonaa euroa (25,6) ja vuokra- ja kiinteistökuja 20,4

miljoonaa euroa (22,1).

Rahoitustuotot ja -kulut olivat nettona 1,6 miljoonaa euroa tappiolliset (-0,1) sisältäen 1,5 miljoonaa euroa alaskirjauksista sijoitusomaisuudesta. Alaskirjauksista 1,4 miljoonaa euroa kohdistui Helsingin Musiikkitalo Oy:n osakkeisiin.

6.3

6.3 KUSTANNUKSET SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Vuoden 2020 kuluista suurin osa kohdistui valtakunnallisiin ja alueellisiin uutis- ja ajankohtaisohjelmiin sekä kulttuuriin, viihteeseen ja asiaan. Urheilusisältöjen osuus laski poikkeuksellisen paljon koronapandemian vuoksi.

Ylen toiminnalla on suoria ja välillisiä taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia luovalle alalle. Yle työllistää oman henkilöstön lisäksi osaajia kymmeniltä eri aloilta – ohjelmantekijöistä muusikoihin, säveltäjiin, käsikirjoittajiin, näyttelijöihin ja tuotantotekniikan ammattilaisiin.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa ja ostot sisällöntuotannon kumppaneilta tarjoavat työtilaisuuksia tuhansille ammattilaisille vuosittain. Vuonna 2020 Yle käytti muun muassa freelancereille kollektiivisopimusten perusteella maksettuihin palkkoihin 13 miljoonaa euroa. Palkkiota sai yhteensä lähes 4300 henkilöä.

6.4

6.4 YLEN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Hallintoneuvosto

Ylen ylin päättävä elin on 21-jäseninen hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Eduskunnan nimeämien jäsenten lisäksi yhdellä yhtiön henkilöstön nimeämällä

edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista
- huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi
- laatia palveluiden ja toimintojen ennakoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä
- päättää yhtiön strategiasta
- päättää talouden ja toiminnan suunta- viivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjä.

Hallitus

Yleisradiosta annetun lain mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuuluu yhtiön muuhun ylimpään johtoon. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

Hallituksen tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtaja sekä vahvistaa hänen palkkansa sekä muut toimeen liittyvät ehdot; toimitusjohtaja ei saa olla hallintoneuvoston eikä hallituksen jäsen
- valita yhtiön muu ylin johto sekä vahvistaa heidän palkkansa ja muut toimiin liittyvät ehdot
- päättää seuraavan vuoden talousarviosta
- kutsua koolle yhtiökokous ja valmistella siinä käsiteltävät asiat
- antaa yhtiön toiminnasta vuosittain kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle
- nimittää sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat.

Toimitusjohtaja

Ylen toimitusjohtaja on Merja Ylä-Anttila. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimivat muun muassa

- yksiköiden ja yhteisten toimintojen johtajista koostuva johtoryhmä.

Liitteet

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN PÄÄTÖKSIÄ 2020

Hallintoneuvosto

3.3.2020

- Hallintoneuvoston tehtävänä on Yleisradiosta annetun lain 6 §:n 3) -kohdan mukaisesti huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tätä tehtävää hallintoneuvosto käsittelee kokouksissaan eri teemakokonaisuuksilla
- Teema: Sananvapauden, korkeatasoisen journalismin ja median monimuotoisuuden edistäminen
- Ei päätösasioita

31.3.2020

- Ylen toimintakertomus ja tilinpäätös 2019
- Hallintoneuvoston lausunto varsinaiselle yhtiökokoukselle
- Ylen hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle 2019
- Strategian kuuleminen

19.5.2020

- Ylen strategia

22.9.2020

- Teema: Yhtäläisin ehdoin
- Ei päätösasioita

20.10.2020

- Ylen hallituksen kokoonpano 2021, puheenjohtajan valinta
- Ylen omistajaohjauksen linjaukset

17.11.2020

- Teema: Demokratian ja osallistumismahdollisuuksien tukeminen
- Ei päätösasioita

8.12.2020

- Ylen vaaliohjelmissa noudatettavat periaatteet 2021
- Ylen hallituksen kokoonpano 2021
- Teema: Kulttuuri-, viihde-, lasten ja nuorten sisällöt sekä urheilu (koronaviruksen aiheuttamat vaikutukset tehtävän toteuttamisessa näillä alueilla)

Hallitus

15.1.2020

- Valiokuntiin järjestäytyminen
- Teosto-sopimus 2020
- BBC Studios ohjelmahankinnan jatkosopimus 2020–2023
- Hallituksen työjärjestys
- Vastuullisuustavoitteet

12.2.2020

- Tarkastusvaliokunnan sekä Palkitsemis- ja henkilöstövaliokunnan työjärjestykset
- Tilintarkastuksen kilpailutus

11.3.2020

- Toimintakertomus ja tilinpäätös 2019
- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019 sekä Palkitsemisraportti 2019
- Tulospalkkiototeuma vuodelta 2019 - johdon tulokortti
- Hallituksen työjärjestys
- Organisaatiomuutokset ja siitä johtuvat päätökset ja toimet

15.4.2020

- Tilintarkastajien valinta ja esitys yhtiökokoukselle
- Yhtiökokouskutsu
- Kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle vuodelta 2019

- Yhteiskuntavastuun tavoitteet: ympäristötavoitteet
- Viestintä- ja brändijohtajan nimitys

18.5.2020

- Tuotantotekniikan ylläpidon kilpailutus
- Svenska Ylen johtajan ja vastaavan toimittajan nimitys

10.6.2020

- Luovat sisällöt ja mediat -yksikön vastaava toimittajan nimitys
- Palkitseminen ja johtajien tulokortit 2020
- Urheilun strategiset kumppanuus-hankkeet

13.8.2020

- Ei päätösasioita

17.9.2020

- Ylen pitkän aikavälin tavoitteet ja mittarit
- Riippumattomuuden arvioinnin käynnistäminen

19.10.2020

- Palkitsemispolitiikka
- Tulospalkitsemisen kokonaisuus 2021

17.11.2020

- Toimintasuunnitelma ja budjetti 2021
- Kunnallisvaaleissa 2021 noudatettavat periaatteet (hallintoneuvostolle päätettäväksi)

17.12.2020

- Teosto-sopimus
- Tulospalkitsemisen kokonaisuus 2021 ja johtajien tulokorttitavoitteet 2021

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN JÄSENET 2020

Hallintoneuvosto

1.1.–31.12.2020

Arto Satonen, puheenjohtaja (kok.)
 Ari Torniainen, varapuheenjohtaja (kesk.)
 Marko Asell (sd.)
 Markku Eestilä (kok.)
 Maria Guzenina (sd.)
 Saara Hyrkkö (vihr.)
 Olli Immonen (ps.)
 Pihla Keto-Huovinen (kok.)
 Anneli Kiljunen (sd.)
 Esko Kiviranta (kesk.)
 Antti Kurvinen (kesk.)
 Suna Kymäläinen (sd.)
 Leena Meri (ps.)
 Mikaela Nylander (r.)
 Jenni Pitko (vihr.)
 Jari Ronkainen (ps.)
 Päivi Räsänen (kd.)
 Matti Semi (vas.)
 Kari Tolvanen (kok.)
 Jussi Wihonen (ps.)
 Johannes Yrttiaho (vas.)

Henkilöstön edustajat, 1.1.–31.12.2020

Pirjo Auvinen
 Minna Hannula (varajäsen)
 Risto Mattila
 Jukka Kuusinen (varajäsen)

Hallitus

Thomas Wilhelmsson, puheenjohtaja
 Katri Viippola, varapuheenjohtaja
 Paulina Ahokas
 Kai Huotari
 Lauri Kontro
 Pauliina Mäkelä
 Sirpa Ojala

Henkilöstön edustaja

Arto Nieminen

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĠĠ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SAAMELAISKÄRÄJIEN LAUSUNTO

Saamelaiskäräjien lausunto Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle vuodelta 2020 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista

Yleisradio Oy:n lausuntopyyntö 26.1.2021

Saamelaiskäräjät antaa huomionsa koskien Yleisradion hallintoneuvoston kertomusta vuoden 2020 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista. Yleisradiolain mukaan Saamelaiskäräjiä tulee kuulla ennen kertomuksen antamista. Osana laissa määriteltyä julkisen palvelun tehtävää Ylen tulee tuottaa palveluja saamenkielillä. Tätä velvoitetta toteuttaa käytännössä **Yle Sápmín** saamenkielinen toimitus. Saamelaiskäräjät kiinnittää huomiota, että kertomusvuonna Yle on myös muulla toiminnalla toteuttanut tätä tehtävää, mitä voidaan pitää myönteisenä kehityksenä.

Saamelaiskäräjät esittääkin, että Yle voisi lisätä saamelais sisältöjä valtakunnallisiin ohjelmiinsa. Tämä lisäisi saamelaiskulttuurin ja kielten näkyvyyttä, ja kehittäisi väestöryhmien välisiä suhteita positiivisesti. Monet saamelaiset seuraavat Ylen valtakunnallisia ohjelmia televisiossa ja radiossa. Saamelaiskäräjät esittää seuraavia huomioita nimenomaan saamelais sisältöjen valtakunnallisen näkyvyyden lisäämiseksi ja saamelaisen televisio- ja elokuvatuotannon kehittämiseksi.

Vuosina 2019–2020 Yleisradio dubbasi Muumilaakso-sarjan kolmelle saa-

men kielelle. Tätä voidaan pitää erittäin merkittävänä kulttuuri- ja kielenelvytystekona, erityisesti pienempien inarin- ja koltansaamen kielten kannalta. Kertomuksen mukaan se ollut myös kertomusvuonna suosituin saamenkielinen lastensisältö. Saamenkielisistä lastenohjelmista on kuitenkin yhä suuri pula, ja siksi Saamelaiskäräjät ehdottaa, että Yle yhdessä Yle Sápmín lasten toimituksen kanssa toteuttaisi kansainvälisistä lastenohjelmista saamenkielisiä dubbausversioita vuosittain. Tätä työtä ei voi yksin jättää Yle Sápmín saamenkielisen toimituksen harteille tiukkojen taloudellisten resursien takia. Työssä pitäisi hyödyntää niitä yhteyksiä, joita Ylellä on kansainvälisiin levittäjiin. Sen lisäksi oikeudet saamenkieliseen kieliversioon tulisi sopia samanaikaisesti, kun sopimukset suomenkielisestä dubbauksesta tehdään.

Huomioitavaa on myös, että saamenkielistä televisiotuotantoa ovat tällä hetkellä vain uutis- ja lastenohjelmien läheyydet. Tämä ei vastaa saamelaisyhteisön mediatarpeisiin. Saamelaiskäräjät esittää, että Yle ottaa vuosittain yhden saamenkielisen erillistuotannon televisioon tuotettavaksi lisätäkseen saamenkielisten sisältöjen määrää. Kertomusvuonna ei olla toteutettu kertomuksen mukaan yhtään saamenkielistä televisiotuotantoa, pois lukien uutis- ja lastenohjelmat. Erillistuotannon lisäksi Ylen tulisi harkita tuottaa suurempi saamelainen fiktionisarja, jossa saamelaiset tekijät olisivat keskeisissä rooleissa. Norjassa NRK on parhailaan tekemässä suurta draamatuotantoa yhteistyössä saamelaisten elokuvatoimi-

joiden kanssa. Saamelaiskäräjät toivoo vastaavaa tuotantomallia ja satsausta Yleltä.

Yle Sápmi vastaa melkein yksin saamenkielisestä mediatarjonnasta Suomessa. Myös kertomuksessa korostuun sen erityinen rooli saamen kielten elvyttäjänä. Median merkitys kielen elvyttäjänä vahvistetaan mm. Toimenpideohjelmassa saamen kielen elvyttämiseksi (2012). Sittenkin laaditussa periaatepäätöksessä saamen kielen elvyttämisestä todetaan, että elvyttämishjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että Yle osana julkisia palvelutehtäviään sitoutuu saamen kielten elvyttämiseen ja elvytystoimenpiteiden tukemiseen ohjelmatuotannossaan. Periaatepäätöksessä ei ole enää kirjattu toimenpide-esityksiä median suhteen, vaan tämän oletetaan kuuluvan Ylen tehtäviin. Saamelaiskäräjät haluaa painottaa ja muistuttaa Yleä tästä tehtävästä, koska saamen kielten elvyttämisen tarve ei ole suinkaan hävinnyt. Sen lisäksi saamen kielten elvyttämiseksi tulee jatkuvasti uusia toimenpidetarpeita.

Kertomuksen tilastojen mukaan eri saamenkielisten radio-ohjelmien kokonaistuntimäärät ovat laskeneet ja lähetyksajat ovat vähentyneet satsauksesta nuortensältöihin. Tavoitteena tulisi olla, että saamenkielisten ohjelmien määrä lisääntyisi, vaikka erilaisia painotuksia tehtäisiin.

Saamelaiskäräjät haluaa muistuttaa myös kertomusvuotta laajemmasta kysymyksestä, koskien Yle Sápmin haastavaa hallinnollista asemaa uutis- ja ajankoh-taistoiminnan organisaatiossa ja saamelaisten vähäisiä vaikutusmahdollisuuksia Ylen hallintoelimissä. Saamelaiskäräjät on toistuvasti lausunnoissaan huomauttanut Yle Sápmin laajasta tehtävästä, mikä ei vastaa sille määriteltyä asemaa aluetoimituksena. Saamelaisten alkuperäis- asemaa tulisi vahvistaa Ylen hallinnossa, kuten Ruotsin ja Norjan yleisradioyh-tiöissä on toimittu. Saamelaiskäräjät toivoo, että Yle vahvistaisi toimenpiteillä sekä Yle Sápmin asemaa yhteisössä että

saamelaisten mahdollisuutta vaikuttaa kokonaisvaltaisemmin Ylen hallinto-elimissä. Saamelaiskäräjät myös lausui 20.4.2020 (dnro 415/D.a.9/2020) Ylen strategialuonnoksesta, ja huomautti strategiasta puuttuvan mm. maininnan saamelaisista Suomen alkuperäiskansana ja esitti strategiaan tavoitteeksi saamenkielisen ohjelmatoiminnan lisäämisen. Yhtä- kään Saamelaiskäräjien esitystä ei huomi- oitu Ylen strategiassa eikä asiasta käyty Saamelaiskäräjien pyynnöstä saamelais- käräjälain 9 §:n mukaisia neuvotteluja ennen asian ratkaisemista.

Toinen toistuvasti Ylelle huomau- tettu asia on yhteispohjoismaisen Odd- sat-lähetyksen lähetyksaika. Kertomuksen mukaan Oddsat-lähetyksen keskikatso- jamäärät ovat laskeneet puoleen ja sen selityksenä lienee lähetyksen epäedul- linen ja määrittelemätön lähetyksaika. Lyhyempi ja myös hyvin yleisöä tavoit- tava Yle Oddsat -lähetyks (v. 2020 kes- kimäärin 231 000 katsojaa), joka on paremmalla lähetyksapaikalla, ei korvaa yhteispohjoismaisen uutislähetyksen merkitystä. Saamelaiset kansana tarvit- sevat toimia, jotka lisäävät heidän yhden- kuuluvuuden tunnettaan, ja tiedonkulkua eri maiden saamelaisten tilanteesta var- mistetaan. Oddsat-lähetyksellä on oma merkityksensä saamelaisten lisäksi myös Pohjois-Suomen asukkaille, joille usein Pohjoismaiden asiat ovat läheisempiä kuin Etelä-Suomen uutiset. Saamelaiskä- räjät esittää Oddsat-lähetykselle parem- paa lähetyksaika.

Saamenkielisten toimittajien osaa- mista on kertomusvuonna kehitetty. Saamelaiskäräjät toivoo, että jatkossa kiinnitetään yhä tarkemmin huomiota saamelaiseen kulttuurille ominaiseen tapaan lähestyä asioita, saamelaiseen journalistiikkaan, saamelaisyhteisön tär- keiden asioiden esille nostamiseen ja saamen kielten käyttöön. Yle Sápmi on merkittävä tiedonlähde myös suomenkie- liselle väestölle saamelaisasioissa.

Saamelaiskäräjät muistuttaa Yleä YK:n julistuksesta alkuperäiskansojen oikeuk-

sista (2007), jonka 15 artiklan 1. kohdan mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus kulttuurinsa, perinteidensä, historiansa ja pyrkimystensä arvostukseen ja moninaisuuteen, joiden on asianmukaisesti kuvastettava koulutuksessa ja julkisessa viestinnässä. Toisen kohdan mukaan valtioiden on toteuttava kyseisten alkuperäiskansojen kanssa neuvotellen ja yhteistyössä toimien tehokkaat toimet, joilla torjutaan ennakkoluuloja, poistetaan syrjintää ja edistetään suvaitsevaisuutta, yhteisymmärrystä ja hyviä suhteita alkuperäiskansojen ja kaikkien muiden yhteiskuntaryhmien kesken.

Julistuksen 16 artiklan 2. kohdan mukaan valtiot toteuttavat tehokkaat toimet, joilla varmistetaan, että niiden omistamat viestimet kuvastavat asianmukaisesti alkuperäiskansojen kulttuurista moninaisuutta. Valtioiden kehoitetaan yksityisomisteisia viestimiä kuvastamaan asianmukaisesti alkuperäiskansojen kulttuurista moninaisuutta, sanotun kuitenkin rajoittamatta täyden sananvapauden varmistamista. Suomi on sitoutunut toimeenpanemaan julistusta ilman varauksia ja Yleisradion tulee osallistua huolehtia julistuksen toimeenpanosta.

Anni Koivisto, I varapuheenjohtaja

Anne Kirste Aikio, kieliturvasihteerini

*(I varapuheenjohtaja hyväksyi
lausunnon 26.2.2021)*

Yleisradio Oy

Uutiskatu 5 | 00024 Yleisradio | p. 09 14801
yle.fi/yleisradio | etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä

Toimitus: Kirsi Brück, Laura Karvinen ja Marjukka Mäkinen

Taitto: Mainostoimisto SST Oy
Kirjapaino: Grano Oy 4/2021
ISSN: 1795-0775

Kaikille yhteinen, jokaiselle oma